

विधाकेन्द्रित साहित्यिक पत्रिका

वैजयन्ती

चारु-अड्क

६४

ISSN 2362-3117

Vajayanti Nos. 100.00

प्रेस काउन्सिल नेपालद्वारा राष्ट्रियस्तरको (क) वर्गमा वर्गीकृत

वैजयन्ती

वर्ष १७ अङ्क ४ पूर्णाङ्क ९४ विधाकेन्द्रित साहित्यिक पत्रिका २०८१ कार्तिक-मङ्सिर

संस्थापक

वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'

संरक्षक

राधादेवी शर्मा

निर्देशक

विनयकुमार शर्मा नेपाल

अतिथि सम्पादक

प्रा. डा. देवी पन्थी

प्रधान सम्पादक

डा. रमेश शुभेच्छु

सम्पादक

यादव भट्टराई

सहयोगी

कमला नेपाल, भाभा शर्मा, आभा शर्मा, मातृका आचार्य, विभव नेपाल

आवरण

सुबोध घिमिरे, क्यालिफोर्निया अमेरिका

प्रकाशक

शब्दार्थ प्रकाशन

चाबेल, काठमाडौं

Shabdārtha Prakāshan

Chabahil Ganeshtan, Kathmandu, Nepal

977-01-4497351 / 9841-496103

email : shabdarthaprakashan@gmail.com

nepal.vk@hotmail.com / nepal120@yahoo.com

web : <http://nepalipublisher.com> / <http://shabdarthaprakashan.com>

सूचना - वैजयन्तीमा प्रकाशित रचनाको सम्पूर्ण जिम्मेवार स्वयम् लेखक नै हुनेछन् ।

सम्पादकीय

- नेपाली कविता फाँट अब मुक्तक, गजल, कविता (छन्द तथा गद्य), खण्डकाव्य, चम्पुकाव्य, काव्य, महाकाव्यमा मात्र बाँधिएको छैन । यो क्षेत्रले विस्तार विस्तार उदक, तियाली, छेस्का, बाछिटा, साइनो, सुसेली, चारु आदि अनेक रूपका हाँगा थप्न खोजिरहेछ । वैजयन्ती न कुनै पुराना प्रचलित सिद्धान्तको विरोध गर्छ न त नयाँ अवतरणमा अवरोध गर्छ वा न त्यसै अपनाउँछ । उपविधाहरू पहिल्यै पनि जन्मिएका हुन् र पछि पनि जन्मिरहने छन् । कति समयको कालखण्डमा लुप्त भए कति स्थापित भए ? यो समय र पाठकले निर्धारण गर्नेछन् । पुराना भनिएका पनि कुनै समय नयाँ नै बनेर आएका थिए । नयाँका रूपमा आएका पनि कुनै समय पुराना हुनेछन् । फेरि पनि आफैँ साहित्यको कुनै विधामा स्थापित नभएका व्यक्तिबाट प्रतिपादित उपविधा कति र कहिले स्थापित हुने हो ? पैसा गर्ने जस्तो वर्ण वा अक्षर मात्र गनेर चलाइएको उपविधा कहिले र किन स्थापित हुने हो ? विना सिद्धान्त विना आधार नाममा नाम कमाउने वा प्रवर्तक हुने रहरले मिसमास नियम बनाएर जन्माइएका विधा कुन र कति कारण कहिले स्थापित हुने हो ? धेरै प्रश्न छन् । फेरि पनि प्रश्नको उत्तरको हकदायी समय र पारखी पाठकवर्ग नै हुन् ।

- निकै समय अघिदेखि पारसी तथा अरबिक भाषाबाट अनि त्यसपछि भारतीय उर्दू भाषाबाट आयतीत मोतीराम भट्ट, शम्भुप्रसाद दुइगेल आदिबाट भित्रिएको गजल कहिले बहर (छन्द) मा त कहिले मुक्त रूपमा नेपाली साहित्यमा लेखिँदै गए । समयको कालखण्डमा साधनारत् भएर नियम सिद्धान्त मानेर बहरमा लेख्ने एकातिर र सिद्धान्तको कठोर नियममा लागिपर्न नसकेर वा नलागेर मुक्त ध्वनि र लयमा लेख्ने एकातिर हुँदै गए । यसमा आआफ्ना डम्फु बजाउन सबै गजलकार र समालोचक लागिपरैकै छन् । सुधी पाठकहरू कता कता भौतारिएर कता अडिने हुन् हेर्न र देख्न अभैँ केही काल प्रतीक्षा गर्ने पर्ने देखिन्छ ।

- यस्तैमा मोतीराम भट्टकै पालादेखि बहरमा नलेखेर स्वतन्त्र लय, ढाँचा र ध्वनिमा गजल लेख्ने स्पष्टाहरू पनि प्रशस्तै देखापरिसकेका छन् । गजल भनेर लेखिएका तर बहरमा गजल बन्न नसकेका गजललाई कुनै नयाँ नाम 'चारु' दिऔँ भनेर विगत एक दशकदेखि लागिपर्नुभएका प्रा.डा. देवी पन्थीज्यू र बहरमै गजल लेखिनुपर्छ भन्ने मत राख्नुहुने डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'ज्यूको 'बहर मुक्त गजललाई चारु भनेर वैजयन्तीले स्थान देओस्' भन्ने आग्रहलाई वैजयन्तीले लगभग सय वर्षदेखि मुक्त बहरमा गजल लेखिने परम्परा कायम भएको 'चारु'लाई कविताको एक उपविधा नमान्नुपर्ने देखेन । त्यसैले यो अड्क वैजयन्तीले 'चारु' अड्कका रूपमा निकालेको छ । गद्यकविता-७, छन्दकविता-१३, बहुर्युक्त गजल-३, बहरमुक्त गजल-२, मुक्तक-५, हाइकु-१, गीत-१, चारु-१ समेत वैजयन्तीले अहिलेसम्म कविता-विधाअन्तर्गत ३३ अड्कहरू निकालिसकेको छ ।

- वैजयन्तीलाई माया गरेर आफ्ना रचना उपलब्ध गराउनुहुने सम्पूर्ण स्पष्टाहरूमा वैजयन्ती परिवार हार्दिक आभार प्रकट गर्दछ । यसका साथै आगामी समयमा पनि सम्पूर्ण लेखक साहित्यकार एवं पाठकहरूबाट स्नेह, सद्भाव र सहयोग प्राप्त हुनेछ भन्नेमा हामी विश्वस्त छौँ ।

- शब्दार्थ प्रकाशनको वेब साइट <http://nepalipublisher.com/downloads-vajyanti> मा वैजयन्तीका सबै अड्क डाउनलोड गर्न मिल्ने गरी राखिएका छन् ।

रस अङ्कमा

क्रम.	कवि	पृष्ठ	क्रम.	कवि	पृष्ठ
१.	अच्युत घिमिरे	५	३६.	डिल्लीराज भुसाल 'राजेन्द्र'	३४
२.	अनिता कार्की	६	३७.	तारा घिमिरे 'स्वेच्छा'	३७
३.	अनिता भण्डारी	६	३८.	ताराप्रसाद चापागाईं	३८
४.	अन्जना न्यौपाने	७	३९.	ताराबहादुर बुढाथोकी	३२
५.	अमृता रामदाम	८	४०.	तिलक 'गाउँले'	३६
६.	अम्बरब. बि.क. 'अभागी'	९	४१.	तेजप्रसाद खनाल	३९
७.	अम्बिका अधिकारी	१०	४२.	दिपक गजमेर	४०
८.	अम्बिका खरेल उप्रेती	११	४३.	दिपक पनेरू	३८
९.	अरुणकुमार भुजेल	१२	४४.	दीपक गोस्वामी चिराग'	४१
१०.	आर्त अकुलीन	१३	४५.	दीपा तिमिसिना पौडेल	४२
११.	इन्दिरा रेग्मी	१४	४६.	दुर्गाप्रसाद सिग्देल	४३
१२.	ईश्वर साउद भिक्षु'	१५	४७.	डा. देवी पन्थी	४४
१३.	उत्तम विचार	१६	४८.	नदी भट्टराई	४५
१४.	एस. बि. मौनयात्री	१७	४९.	नवराज न्यौपाने 'मौन'	४६
१५.	ऋषि तिवारी	१३	५०.	नवराज भट्ट	४७
१६.	ऋषिराम भुसाल	१८	५१.	नवशिला	४८
१७.	कलानिधि दाहाल	१९	५२.	नागेन्द्रप्रसाद यादव	४७
१८.	कल्पना मरासिनी	२०	५३.	डा. नारायण निरौला	४९
१९.	काजल न्यौपाने	२१	५४.	निरु गौतम	४८
२०.	कुमार श्रेष्ठ	२२	५५.	निर्मला सुवेदी	५०
२१.	केपी दंगाल 'गोकुल'	२३	५६.	नीता गुरुड	५१
२२.	केसर बोहरा 'सङ्घर्ष'	२४	५७.	पद्मावती देवी ढुङ्गाना	५२
२३.	खडक आर सि मिलन	२५	५८.	पवनकुमार बुढाथोकी	५३
२४.	गङ्गा आचार्य सापकोटा	२६	५९.	पशपति राई	५४
२५.	गणेश पौडेल	२७	६०.	पुरुषोत्तम उपाध्याय दाहाल	५५
२६.	गीता बजगाईं	२८	६१.	पृथक प्रकृति	५६
२७.	घनश्याम पौडेल	२९	६२.	प्रकृतिकुमारी शर्मा	५७
२८.	डा. घनश्याम न्यौपाने	३०	६३.	प्रकृति राई	५८
२९.	चूडा निर्भीक	२८	६४.	प्रभा पोखरेल	५९
३०.	छत्रपति दाहाल	३१	६५.	प्रेम थापा 'मन'	६०
३१.	जनार्दन अधिकारी 'धङ्कन'	३२	६६.	बाबुराम पाण्डे	६१
३२.	जानुका गुरागाईं	३३	६७.	बालकुमारी घिमिरे	६२
३३.	टङ्कचन्द ठकुरी	३४	६८.	बैकुण्ठ बजगाईं	६३
३४.	डा. ठाकुरमोहन श्रेष्ठ	३५	६९.	भगवती दवाडी	५७
३५.	डिल्लीराज घिमिरे	३६	७०.	भवानी पोखरेल	६४

७१. भानु पोखरेल	६५	९७. वसन्त अनुभव	८८
७२. भीमसेन लिम्बु	६३	९८. वासुदेव ठकुरी	८८
७३. भूपाल अधिकारी	६६	९९. विवश पारदर्शी	८९
७४. भोलामान बर्देवा	५१	१००. वेदप्रसाद रिजाल	९०
७५. मन्दा पौडेल	६७	१०१. वेदु न्यौपाने	८७
७६. मन्दिरा सेढाई	६८	१०२. शरद प्रधानाङ्ग	९१
७७. मातृका आचार्य	६९	१०३. शान्ता पौडेल भट्टराई	९२
७८. मार्सेली महेश	७०	१०४. शान्ति न्यौपाने	९३
७९. मिथिला अधिकारी	७१	१०५. शारदा भण्डारी काफ्ले	९४
८०. मीरा ज्ञवाली 'आस्था'	७२	१०६. शोभा आचार्य गौतम	९०
८१. मुरारीराज मिश्र	७३	१०७. श्रीकृष्ण धामी	९५
८२. मेघनाथ 'बन्धु'	७३	१०८. श्रीकृष्ण शर्मा	९६
८३. मोहन आचार्य 'जलद'	७४	१०९. सङ्गीता खरेल	९७
८४. रमा खतिवडा	७५	११०. सञ्जना शर्मा	९८
८५. रत्ना पुन	७६	१११. समिता पौडेल न्यौपाने	९९
८६. रवि श्रेष्ठ	७७	११२. सविता के.सी.	९४
८७. रसज्ञ छहरा	७८	११३. सायुसुसन राई	१००
८८. राजेशकुमार चौधरी	७९	११४. सावित्री अधिकारी	१०१
८९. रामप्रसाद पुरी	८०	११५. सावित्री प्याकुरेल	१०२
९०. रामशरण न्यौपाने	८१	११६. सुजाता राई	१०३
९१. रीता खनाल	८२	११७. सुनिता बराल	१०४
९२. रिना सापकोटा खनाल	८३	११८. सुरेशचन्द्र घिमिरे	१०५
९३. रेखा उपाध्याय	८४	११९. सीताराम घिमिरे	१०६
९४. लक्ष्मण देउवा	८५	१२०. सीता शर्मा पन्थी	१०७
९५. लक्ष्मीप्रसाद मिश्र	८६	१२१. सोमनाथ लुइटेल	१०८
९६. ललिता गिरी	८७	१२२. स्पन्दन विनोद	१०९
		१२३. होम सुवेदी	११०

पुछारको पातो

१. चारु र गजलमा रहेका विशेष भिन्नता	डा. देवी पन्थी	१११
२. चारु हुरीजस्तै आयो	प्रा. माधव वियोगी	११३
३. शुभकामना	डा. घनश्याम न्यौपाने परिश्रमी	११४
४.	दीपक गोस्वामी चिराग	११५
५. गजल शुद्धिकरण अभियानमा.....	स्वर्णशिखा	११७
६. चारुले गजलको दुनियाँमा.....	पुरुषोत्तम उपाध्याय दाहाल	१२०
७. गजल शुद्धिकरण अभियानमा.....	स्पन्दन विनोद	१२१

अब हाम्रो पालो

गीत, हाइकु, विदेशयात्रा, स्वअन्तर्वाता, नाटक-आख्यान-समीक्षाको सैद्धान्तिक समालोचना (पूर्वशताब्दक), वैजयन्ती सयौं अङ्को इतिहास-अध्ययन (शताब्दक) आदि अङ्क ।

अच्युत घिमिरे

यो देशको माटोमा वीरहरूले रगत बगाउँदै
जसले यो मार्गमा स्वतन्त्रताको खोज खोजाउँदै

ताराहरूबाट प्रकाश ल्याउँदा झारेर पृथ्वीमा
यो हृदयमा हाम्रो धर्तीको पूर्ण प्रेम बसाउँदै

माटोको माया बलिदानको गहिराइले भरेको
प्रत्येक बूँदमा स्वतन्त्रताको गोरेटो समाउँदै

चालेको सबै कदममा देशको गर्व छ साथमा
हृदयले देशको वीरताको सङ्कल्प जनाउँदै

आओ एकसाथ आइदेऊ देशका लागि भनेर
देश प्रतिको प्रेम बोकेर एकता हुन धाउँदै ।
सर्पाङ, भुटान ।

अन्तर्वार्ता-१, हाइकु-१, पूर्वस्मृति-१, गीत-१, चारु-१, चाड/पर्व/संस्कृति-३,
लघुउपन्यास-२, नाटक/एकाङ्की-३, विदेशयात्रा-३, स्वदेशयात्रा-४,
मुक्तक-५, गजल-५, राष्ट्रिय-व्यक्तित्व-५, लघुकथा-६, गद्यकविता-७,
कथा-८, संस्मरण-८, समीक्षा-८, निबन्ध-९ छन्दकविता-१३ ओटा
अङ्कहरू निकालिसकेको

साहित्यिक पत्रिका **वैजयन्ती**को

९५ औं अङ्क **गीत-अङ्क २** हुनेछ ।

अनिता कार्की

मायाको डोरी अन्तै साट्यौ के गरौं
मेरा वचन सबै काट्यौ के गरौं

विश्वास के नै रह्यो तिमीप्रति प्यारा
फेरि पनि अकै आँट्यौ के गरौं

सजाउँदै थिएँ मैले मायाको फूलबारी
वृक्ष झैँ एकलै छाँट्यौ के गरौं

विश्वासको पोयाहरू जोडिरहेकी थिएँ
धोकाको पो डोरी बाट्यौ के गरौं

कल्पना जस्तै हुने यी मायाका घरहरू
झुठो बोलीले ढाँट्नु ढाँट्यौ के गरौं ।
पाँचथर ।

अनिता भण्डारी

हिँड्छौं सधैं अरूको काट्दै कुरा
कसरी हुन्छन् अनि सपना पूरा

बाहिर ठिक्क पारी भन्दै राम राम
भिन्न रोप्छन् बगलीमा यहाँ छुरा

बेहोसी भएर ऊ लडेको थियो
आँखा खोल्थ्यो तिम्रो बज्जा चुरा

भैरहेछ दुर्घटना यहाँ जताततै
छन् सबैतिर देशमा सडक साँघुरा

मनमा रहर चाहना त नभएको हैन
धन नभएपछि हुन्छन् सबै अधुरा ।
ताप्लेजुड ।

अन्जना न्यौपाने

बुकी फुल्ने पाखो गोडी सीप छर्न सकछु म
देशका निम्ति मर्नु परे अझ मर्न सकछु म

सङ्घले बेरिएको यात्रा कति लामो रहेछ यो
हिम्मतको लौरो टेक्दै यात्रा पार गर्न सकछु म

आफ्नै मात्र कुम्लो भर्ने स्वार्थी समाजमा
इमानको पाठ सिकाउन डेरा सर्न सकछु म

दुनियाँका कुरा सुन्दा जीवन होइन केही
त्यही जीवनमा अनेक रङ्ग भर्न सकछु म

साहसले आँट दिन्छ जाँगरले हो फल
शिक्षा भए सजिलै पार तर्न सकछु म ।
भापा, हाल मेक्सिको ।

<http://nepalipublisher.com/downloads-vajyanti>

हाम्रो वेबसाइटमा वैजयन्तीका सबै अङ्क
डाउनलोड गर्न सक्नुहुन्छ है ।

अमृता रामदाम

बाबा मेरो संसारको पहिचान बरिलै
सृष्टिकर्ता देव गुनगान बरिलै

सगरमाथा दर्जा हुन् सृष्टि कर्ता महिमा
जिउँदो देवता उनै आसमान बरिलै

बाबा हाम्रो धुरीछानो मझेरीको दियालो
बाबा प्राण प्यास खान पान बरिलै

हिमाल झै चोखो माया पवित्र छ बाबाको
दुनियाँमा अग्लो चिनजान बरिलै

उनको ओज जोखी हेर पसिनाको मूल्यमा
महिमाको चर्चा सुन्दै हैरान बरिलै ।
चितवन ।

अम्बरबहादुर बि.क. 'अभागी'

चञ्चले पवनसँगै सुनसान त्यो रात
काने खुसी गर्दै शृङ्गारिक मीठा बात

मनको भाव बुझी मुस्कुराउँदै तिमिले
दिएको सिरानीमा तिम्ना सुकोमल हात

बेलगाम् हुँदै गए थड्कन प्रतिस्पर्धामा
एकोहोरो त्यो मौसम अनि झरी वर्षात्

बढ्दो तापमानले यस्तो लाग्थ्यो नि
ओइलिन्छन् होला हरिया पालुवा पात

लाग्छ बयान गर्न छैन शब्द शब्दकोशमै
चढे जस्तो लाग्न थाल्यो यो प्रेमको मात ।
चौदन्डीगडी -३, उदयपुर ।

के तपाईंले हाम्रो वेबसाइट हेर्नुभएको छ ?

web : <http://nepalipublisher.com/>

अम्बिका अधिकारी

आँखामा आँसु सधैंभरि आउँछ हेर
मुटुको घाउँले दुःखैदुःख पाउँछ हेर

तिमीले दिएको चोट पनि सहन सकिन्न
आज उपचारमा अस्पताल अति धाउँछ हेर

कल्पना गरेर नसकिने छ जीवनको दुःख
खै कता कता पीडाले अँगाल्दै छाउँछ हेर

आफूले आफूलाई सम्हाल्न नसकेर होला
परिश्रम गरेन भने भाग्यले दोष लाउँछ हेर ।
बिर्तामोड, झापा ।

अम्बिका खरेल उप्रेती

सुनकै ती अक्षरले लेखिएको माया
मनकै यी भावनाले मेटिएको माया

जतासुकै महङ्गा ती चिप्ला चिप्ला कार
तिनैसँग नातागोता सेकिएको माया

थुपानुछ सरसमान आफ्नै झोली भित्र
किन दिन्छौ सधैं मलाई झोलिएको माया

पोखिने भो अनायसै दुःखहरू मात्र
झिनो आस तिमीमाथि अडिएको माया

ओझेलमा राखी मलाई मार्ने मात्र भयौ
कहिलेसम्म पाली राखूँ हैपिएको माया ।
विराटनगर-१२ ।

तपाईंले साहित्य तथा शैक्षिक अन्तर्वार्ता, कथा,
कविता, गीत र विश्लेषण फेसबुक
तथा युटुबमा हेर्नुभयो त ?
Khabari Nepal

अरुणकुमार भुजेल

मलाई माया लाग्छ म जन्मेको माटो
मलाई प्यारो लाग्छ म हिँडेको बाटो

थुप्रै शत्रुहरू छन् यहाँ हाम्रो वरिपरि
जो चाहन्छन् आओस् हामी बीच फाटो

वास्ता त गर्दिनँ म झिना मसिना कुरा
लक्षित गन्तव्य पुग्नु छ हिँडेर यो पाटो

दुःखको चोटहरू सुम्सुम्याई रहनु हुँदैन
समयले भरिदिन्छ घाउ अनि बस्छ खाटो

तर कहिले रुन्छु म भक्कानिएर एकलै
केही दिन सकिन माटोले दिएको साटो
गोरुबथान, कालेबुङ, भारत ।

आर्ति अकुलीन

यो मनदेखि त्यो मन सम्झेको छु
कुसुमको जस्तो तन सम्झेको छु
बगैँचाको न हो बेली चमेलीको
हाँसेर बोल्ने वचन सम्झेको छु
फुलेर चौतर्फी सुवास छरेको
फूलको सौम्य जीवन सम्झेको छु
मनैले बुझेमा पहिचान ठूलो
संस्कारमा आफ्नोपन सम्झेको छु
पीडाको जीवन बुझी आर्तलाई
आकाश मुनिका जन सम्झेको छु ।
देवाश्रम, कैलाली ।

ऋषि तिवारी

मेरो हाल तिमिले सुधार गर
हो एकपल्ट मलाई प्यार गर
कति आउँछौ खाली सपना जस्तै
विपनीमा आखिर विचार गर
जे जे छन् मनबाट हटाउँदै
दिलभित्र मलाई स्वीकार गर
आउँदैछु आज म तिम्रै
अनुहारमा नौलौ शृङ्गार गर
डुबे म आज नदी बीच बहुतै
बनी पोतवार तिमि उद्धार गर ।
विराटनगर-६, ममता-मार्ग ।

**गीत, गजल, म्युजिक भिडियो,
विवाह, कार्यक्रम आदिको लागि**

हामीलाई सम्भन्नुहोस्
Four Cube Entertainment
9860660925/9841466812

इन्दिरा रेग्मी

देशको विकास खोई किन कट्टा भयो सरकार
जनतालाई देखाएको आस ठट्टा भयो सरकार

चुनाव अघि भन्थ्यौ अब जनताको दुःख गयो
भ्रष्टाचार नै झुठो आशाको सट्टा भयो सरकार

चुनाव जित्यौ तिमी त मालामाल भा छौ हेर
हाम्रो हातमा रित्तिएको बट्टा भयो सरकार

मूल्यवृद्धि भ्रष्टाचार सब अन्त्य हुन्छ भन्थ्यौ
महँगिले झन् झाङ्गिएको जट्टा भयो सरकार

चिनी जस्तो गुलियो थ्यो चुनाव ताका तिम्रो बोली
आजकल किन चुक जस्तै खट्टा भयो सरकार ।
नुवाकोट ।

ईश्वर साउद 'भिक्षु'

आहा माथि डाहा गर्ने कति भेटिए कति
जिन्दगी सुधार्न रङ्गीन सपना मेटिए कति

के नाम दिऊँ अब म तिनको यहाँ पुगेर
सपना एकपछि अर्को गर्दै रेटिए कति

चमत्कारै हुन्छ गर्छु भन्दिनँ म ती सबै
अन्तमा तिमी प्रतिको विश्वास लखेटिए कति

सम्बन्ध त्यस्तै थियो तिमी र मेरा पहिला
एकै औलामा जसरी नड, मासु अचेटिए कति ?
रामारोसन-६ सुदूरपश्चिम अछाम ।

एक अङ्कमा एक विधाको रचना मात्र प्रकाशित हुने हुनाले
'वैजयन्ती साहित्यिक पत्रिका' नामक फेसबुकमा मागिएको
विधाको रचना मात्र समय सीमाभित्र
shabdarthaprakashan@gmail.com
मा पठाउन सक्नुहुनेछ ।

उत्तम विचार

कला र संस्कृतिको तालमेल हो साहित्य
स्वच्छ प्रतिस्पर्धात्मक खेल हो साहित्य

जो बुझेर पनि सजिलै बुझ पचाउँछन्
लाग्न सक्छ यदाकदा झेल हो साहित्य

कहिले सुक्छ खोल्सो कहिले गङ्गाडाउँछ
वर्षा यामको खहरे झैँ भेल हो साहित्य

बी पी को जेल जर्नल लेखिने थिएन त्यसै
मनका उत्कट भाव थुन्ने जेल हो साहित्य

जिन्दगीको गाडी गुडेकै छ जसोतसो
निरन्तर ऊर्जा थप्ने तेल हो साहित्य ।
नुवाकोट ।

एस. बि. मौनयात्री

बीचैमा पाइला अन्तै मोडियो के गर्नु
दिल तोड्नेसँग मन जोडियो के गर्नु

दुःखमन के गर्नु ? आजसम्म सबैले
भ्रष्टाचारको बिरूवा गोडियो के गर्नु

आफूलाई सम्हाल्दै जिउनु त पर्छ नै
सपना सबै सिसासरि फोडियो के गर्नु

सहि छँदाछँदै वैचारिक युद्ध हरियो
गन्तव्य नपुग्दै लडाइँ छोडियो के गर्नु

सँगसँगै मर्ने बाँच्ने वाचा थियो प्यारी
हामी बीचको विश्वास तोडियो के गर्नु ।
पाँचथर फिदिम-१ ।

**शब्दार्थ प्रकाशनको वेबसाइटमा वैजयन्तीका
सबै अङ्क, हाम्रा सबै गतिविधि, शब्दकोशहरूको
सफ्टवेयर र कार्यक्रमका तस्वीर,
फिलिम तपाईंका लागि उपलब्धिपूर्ण हुन सक्छन् है !**

mail : shabdarthprakashan@gmail.com
web : www.shabdarthprakashan.com/
www.nepalipublisher.com

ऋषिराम भुसाल

रुँदै विदेश जानेहरू हाँस्दै स्वदेश फर्के हुन्थ्यो
बाँझिएका खेतमा अमृतरूपी पानी दर्के हुन्थ्यो

हिमालदेखि तराइसम्म देशको भूगोलभित्र
सर्वत्र सुख छाउँदै दुःख कष्ट सबै घर्के हुन्थ्यो

मान्छेमाथि आइलाग्ने वेदनाका भेलहरू सबै
सलल बहने हावाको तरङ्गसँगै तर्के हुन्थ्यो

नेपालको पाखाभरि सुखको हावा बयेली खेल्दै
कहिले नजोडिने गरेर दुःख सबै चर्के हुन्थ्यो

भगवान्ले पनि नेपालीको पुकारलाई सुनी
घर-घर सुखरूपी अमृतका थोपा छर्के हुन्थ्यो ।
गुल्मी, मदाने ।

कलानिधि दाहाल

जिन्दगी चाँदनी रात टल्केको पाऊँ देख्न म
तरङ्ग जलको खात झल्केको पाऊँ देख्न म

उज्यालो मात्रका खोज मान्छेले किन गर्दछन्
उल्टो पाटो दिने जात ढल्केको पाऊँ देख्न म

यात्रा चौतर्फ फैलेर समग्र दिलमा लिऊँ
न इन्कारी हुने प्रात पल्केको पाऊँ देख्न म

एकल्काँटे धरा हुन्न नहिँडूँ धारमा कतै
प्रेमका हरिया पात छल्केको पाऊँ देख्न म

आँसु हाँसो दुवै हुन्छन् बाँसुरी धुनका मुनि
दुवै सजुँ म यो आँत गल्केको पाऊँ देख्न म ।
काठमाडौँ ।

शब्दार्थ प्रकाशनले

२२ थरी शब्दकोश प्रकाशन गरिसकेको छ र
अझै अरू प्रकाशन गर्दै छ ।
के तपाईं पनि आफ्नो शब्दकोश प्रकाशन गर्न
इच्छुक हुनुहुन्छ ?

कल्पना मरासिनी

मनभरिका कुरा सबै तिमीलाई बताऊँ कि
बिपनीमा खै के होला सपनीमै जगाऊँ कि

बादलको रूप जस्तै फेरिरहने मन सधैं
चाहेको सबै पाइँदैन भन्ने भाव मिलाऊँ कि

माया पाए तिमीबाट भाग्यमानी भएको छु
धितो राखी आफैलाई तिम्रो भार कम गराऊँ कि

समय नै यस्तै रैछ भरोसा कसको गर्न मिल्छ
तिम्रो ख्याल राख्न भनी जून तारालाई खटाऊँ कि

बाटो हेर्ने बानी सायद अझै गाको छैन होला
खामभिन्न धड्कन राखी एउटा चिठी पठाऊँ कि ?
भूमिकास्थान ९, अर्घाखाँची ।

काजल न्यौपाने

गाउँको माया लागेर आयो मलाई हजुर
आमाको याद मुटुमा लायो मलाई हजुर

बिर्सन खोजे सकिन मैले बिर्सन कहिल्यै
घरको याद मुटु नै खायो मलाई हजुर

मेलामा जाँदा रमाई हामी हाँस्थ्यौं बेस्सरी
खुसीका पल मुटुमा छायो मलाई हजुर

खाएर खाजा बस्थ्यौं हामी बारीको पाटामा
मानमा फेरि बिरह उदायो मलाई हजुर

यादले खुब सतायो आज खुसीका पलले
यसरी दुःख दिई के पायो मलाई हजुर ।
भोजपुर ।

वैजयन्तीको लागि रचनाहरू शुद्ध टाइप गरी
shabdarthaprakashan@gmail.com
मा पठाउन सक्नुहुनेछ ।

कुमार श्रेष्ठ

भनौ कि भन्छु सबै कुरा के के हुने हो
बिताउनु छ जीवन पूरा के के हुने हो

कहिलेकाहीं प्यारले राखेर काखमा
मुटुमै रोप्ने हौ कि छुरा के के हुने हो

सुन्दा तिम्रा बात यो मन अत्तालिन्छ
कुरा गयौ तिमिले सूरा के के हुने हो

देख्दै थिएँ रङ्गीन जिन्दगीको सपना
जिन्दगी नै भयो अधुरा के के हुने हो

आज किन बढ्दैछ यो ढुकढुकीको ताल
समाएपछि तिम्रो पाखुरा के के हुने हो ?
विराटनगर ।

केपी दंगाल 'गोकुल'

मेरै उराठ जिन्दगीलाई गर्छ उपहास पनि
तिम्रै इसारामा चलिरहने यो बतास पनि

मर्नु भन्दा बहुलाउनु उचित मानिन्छ यहाँ
सायद नभएरै होला कालको विश्वास पनि

हाँसी हाँसी मृत्यु स्विकार गर्छन् आमाहरू
प्रसव पीडामा हुँदा मृत्युको आभास पनि

ऊ धर्ती ओछ्याएर आकाश ओढ्छ सधैं
गरीबलाई त बिझाउँदो रहेछ कपास पनि

धन भन्दा विद्या ठूलो नभन्नुस् महोदय
घाटमा सितै जल्दै न विद्वान्को लास पनि ।
काठमाडौं ।

के तपाईंले शब्दार्थका कथा, कविता र निबन्धका
पुस्तकहरू पढ्नुभएको छ ?

केसर बोहरा 'सङ्घर्ष'

हजुरहरू सबैको माया पाएको छु कदरबाट
केही आम्दानी नहुँदा निस्किएको हुँ घरबाट

मलाई भूइँ मान्छे सम्झिनेहरूका लागि हो
अग्नि ज्वाला बनेर नै पड्किदिन्छु बगरबाट

म भविष्यको पर्खाइको दौरानमा हराइरहेछु
यो रमझम तडक भडक दुनियाँको शहरबाट

अहँ ! म तिम्रो दिलमा बस्न सकिदैनँ हे प्रिया
मलाई आजैदेखि हटाइदिनु तिम्रो नजरबाट

वृद्ध बाआमालाई पठाउँछौं वृद्ध आश्रममा
आखिर के पाउँदछौं चढाएर फूल पत्थरबाट ।
सुदूरपश्चिम अछाम, हाल भारत ।

खडक आर सि मिलन

नसोचेको जीवनमा दुख कष्ट आउला याद गर
देखी तिम्रो असफलतामा शत्रु रमाउला याद गर

स्वार्थी छ यो दुनियाँ अरूको खुसीमा डाह गर्दछ
बढ्दै गरेका तिम्रा हर कदम अल्झाउला याद गर

सफलता नरिवलको रूखमा चढ्नु जतिकै गाह्रो छ
देखाइ शत्रुले त्रास तिम्रो साहस घटाउला याद गर

खरायोको दौड होइन कछुवाको जस्तो एकरूपता लिऊ
पर्ला अर्कैको भागमा खुसी मस्त निदाउला याद गर

अर्ति अनि औषधी तीतो लाग्छ गाली तुल्य बिझाउँछ
नलिँदा अर्ति गुरु अनि अग्रजको शिर झुकाउला याद गर

सफलताको प्रतीक भनेकै असफलता हो हार मान्नु किन
एक प्रयासमै हरेस खाएर सधैंभरि दुःख पाउला याद गर ।
छेडागाड नपा २, साल्मा जाजरकोट ।

गङ्गा आचार्य सापकोटा

भिन्न खोक्रै होस् न बाहिर तामझाम लाग्छ
सारा दुनियाँ संसार नै छलछाम लाग्छ

मान्छेको आफ्नो स्वार्थ पूरा हुनुपर्छ यहाँ
कहाँ सोच्छन् कुनै दिन फेरि यो काम लाग्छ

हिजो गरेकै हो साथीभाइ सबैको भलो
आज तिनैले गर्छन् बोल्दा पनि दाम लाग्छ

मन थोरै भत्काउनु पर्दछ समयले
तपाईंलाई नै भत्काउनेको लाम लाग्छ

मान्छेको हेर्ने दृष्टि नै खराब भएपछि
साक्षात् भगवान् श्रीराम पनि हराम लाग्छ
बाग्लुङ ।

गणेश पौडेल

नयाँ राजाहरूको सवार भयो गणतन्त्र
ओहदा उच्च मौरी घर भयो गणतन्त्र

जो चाहेको लिनकै लागि ल्याएका उनीहरू
गरीब देश एक मिसन पार भयो गणतन्त्र

देश नाङ्गिएर चाहेका होइनौ स्वतन्त्र यहाँ
स्वच्छ सज्जन लागि मार भयो गणतन्त्र

भ्रष्ट अनि बाहिरी ढाडस लिनेकै लागि
तर गरिखानेकै लागि भार भयो गणतन्त्र

शक्ति विभाजन भई खोसिँदा त्यो ठाउँ
अवसर लिने कता दोधार भयो गणतन्त्र

नाम बेची स्वार्थ भरे पाल्तु ब्वाँसाहरू तर
जसका लागि उसको हार भयो गणतन्त्र ।
चितवन ।

के तपाईंले हाम्रा प्रकाशनका शब्दकोशहरू पढ्नुभएको छ ?

गीता बजगाई

हृदय आज यादले भरियो
सर्न पर्ने भई बसाइँहरू सरियो

उता घरभित्र थोत्रा भाषण
देखेर आजित जिल्लै परियो

केही गर्छुभन्दा अवसर भएन
न श्रमको मूल्य यथोचित गरियो

सधै तानातान हानाहान देख्दा
लाग्न भेडाबाखा सदनमा छरियो

दुई गोडा उभिँदैमा मान्छै भइन्न
चेत ज्ञान शून्य बन्दक परियो

दिग्दारी मात्रै देखिएपछि
समुन्द्रपारि त्यसैले तरियो ।
काठमाडौँ ।

चूडा निर्भीक

बाढीले घरबार लान्छ
मान्छे अति ठक्कर खान्छ

कमाएको दुःख गरेर
जे जे थियो खोलाले तान्छ

टिकाऊ केही छैन यहाँ
यो जीवन मरेर जान्छ

जसरी पनि बाँच्नै पर्ने
भनी मूर्खले मात्र मान्छ

निर्भीक को छ ऊ देखाऊ
कायर छु म आफैँ ठान्छ
गोर्खा ।

घनश्याम पौडेल

आँखा राता राता देख्छु नशा पिए जस्तो
बेहोशीमा बोल्ने ध्यान अन्त दिए जस्तो

जवानी त्यो सधैं उस्तै कहाँ रहन्छ र
बैश थेग्न नसकेर निसासिए जस्तो

फक्रँदा हो भमराले फूललाई चुम्ने
नत्र कहाँ छुन्छ देखे पछारिए जस्तो

अन्धो हुन्छ प्रेम भन्छन् नफँसिएसम्म
बरु मायाप्रिती बन्छ नदेखिए जस्तो

दुनियाँका नाना थरि कुरा सुन्यौं भने
पाउने छौं संसार यो नसोचिए जस्तो ।
पोखरा ।

तपाईंले हामीलाई भेट्न खोज्नुभएको हो ?

रचना, विज्ञापन वा पुस्तक-पत्रिकाको लागि
शब्दार्थ प्रकाशनको कार्यालय-चाबेल, गणेशस्थान
०१-४४९७३५१/९८४१-४९६१०३

डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'

विश्वास गर्नुपर्ने मान्छे हराएका हुन् कि
या कसैले भित्रै कतै लुकाएका हुन् कि

मन अचेल निकै दुखिरहेको अवस्था छ
आफै दुख्यो या अरूले दुखाएका हुन् कि

शान्ति खोज्दै दुनियाँमा किन युद्ध हुन्छन्
शान्ति बिथोल्न परेवा उडाएका हुन् कि

गगनमा जूनतारा छन्, विम्ब तालमा छ
तलाउलाई स्रष्टाले ऐना बनाएका हुन् कि

हिउँको सौन्दर्य सङ्कलन गर्नेका लागि
सर्जकहरूले हिमालय उठाएका हुन् कि ।
बर्दघाट, नवलपरासी ।

छत्रपति दाहाल

माथा छ चन्द्रमाको आभासले टलक्क
हुन् बाण दृष्टि तिम्ना ती गाजले सलक्क

मुस्कान हो कि लज्जा त्यो मन्दमन्द लाग्ने
छाती र बैस बोल्छन् सञ्चारले अलक्क

ढल्किन्छ घामजस्तै सल्किन्छ कामजस्तै
उम्लिन्छ यो जवानी भै धापले हलक्क

को छोप्न सक्छ आफू छोपिरहन्छ किन्तु
छोपिन्छ प्रीति भित्री उत्साहले खलक्क

बल्ने दियो हियोको सल्काइ राख प्यारी
सन्तृप्त कृष्ण झल्कोस् सद्भावले झलक्क ।
काठमाडौं ।

केही कविता कृति

१. **तीतामीठा कुरा**- वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल', अच्युतरमण अधिकारी, भुवनहरि सिग्देल, चन्द्रप्रसाद न्यौपाने, प्रकाशमणि दहाल, देवी नेपाल, ठाकुर शर्मा, रामप्रसाद पन्त, उमा मिश्र, लक्ष्मीकुमार कोइराला, गोपीकृष्ण शर्मा १११/-
२. **नीतिका कुरा**- वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल', शिवगोपाल रिसाल, विष्णु प्रभात, खगेन्द्र खोल्साघरे, एसपी आसा, अशोककुमार लामिछाने, माधव घिमिरे, बालकृष्ण भट्टराई, गुणराज काफ्ले, गोविन्दप्रसाद घिमिरे, मुकुन्दप्रसाद शर्मा १३३/-
३. **नीतिविचार**- वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल', गोपीकृष्ण शर्मा, ठाकुर शर्मा, लक्ष्मीकुमार कोइराला, खगेन्द्र खोल्साघरे, बुनू लामिछाने, डा.ओमवीर सिंह बस्नेत, नरेन्द्र पराशर सन्दीपसागर नेपाल, डा.टीकाराम (विश्वेश्वरी) अधिकारी, विनयकुमार शर्मा नेपाल १३३/-

जनार्दन अधिकारी 'धङ्कन'

सपनाको महल पनि बिछोडले ढल्यो
जिन्दगीका चाहनाहरू चिन्तामा जल्यो

चिन्ताले जलेपछि सन्चो हुन गाह्रो रहेछ
प्रेमको विनाको जिन्दगीमा शरीर गल्यो

देखाएको भए बरु जीवन हुने रहेछ बेश
लुकाउँदा समाजभरि झनै हल्ला चल्यो

विश्वासले पोखाएको थिएँ सँगालेको माया
लिश्वासमा शङ्का पस्दा भाग्यलाई नै छल्यो ।
काठमाडौँ ।

ताराबहादुर बुढाथोकी

लोकगीत आमाको काखाबाट भुल्भुलाउँछ
झर्नाको पानी झैँ वन-पाखाबाट भुल्भुलाउँछ

मुटुको भाषा त बोल्ने हो लोक गला र कलाले
अनि लोकगीत मायालु आँखाबाट भुल्भुलाउँछ

मुर्चुङ्गा, विनायो, पिपिरी र टुङ्नाको साथ लिएर
हाक्पारे, लैबरी, गोठालेको भाखाबाट भुल्भुलाउँछ

भन्ज्याङ्, चौतारी, उकाली ओरालीका धङ्कन
लोकगीत लोकसाहित्यको शाखाबाट भुल्भुलाउँछ ।
संखुवासभा ।

जानुका गुरागाई

सत्ता नयाँ नयाँ छन् शासनहरू पुरानै
छन् धागो बेरिए झैँ उलझनहरू पुरानै

जसले भनेर हिँड्थ्यो मान्छे हुँ क्रान्तिकारी
छन् देखिँदै उसैमा चिन्तनहरू पुरानै

के के न गर्छु भन्दै हिँड्नेहरू समरमा
छन् आजसम्म गर्दै मञ्चनहरू पुरानै

लाग्थ्यो मुहार फेर्ने पक्कै छ जिन्दगीले
आजित भएँ सुनेर गन्थनहरू पुरानै

नौला जिनिस बनाएँ भन्थ्यौ तिमी परन्तु
इस्पात छन् पुरानै आरनहरू पुरानै ।
झापा ।

केही कविता कृति

४. धराकाश (गीत गजल कविता)	-दुर्गा वनवासी	७५/-
५. मनका धूनहरू (गीतसङ्ग्रह)	-डा. विष्णु के.सी	२५०/-
६. यातना (गद्यमहाकाव्य)	-इन्दु पन्त	१५०/-
७. वसन्तानन्द (चम्पूकाव्य)	-ठाकुर शर्मा	१००/-
८. शब्दनाद (कवितासङ्ग्रह)	-ठाकुर शर्मा	१५१/-
९. अभिनवन (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	१५०/-
१०. नीतिपद्य (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	२५०/-

टङ्कचन्द ठकुरी

एकान्तमा बोलाएर उपहार टाई दिएँ
लिनुदिनु थिएन हल्का मुस्कुराइदिएँ

दुश्मन नरहेपछि प्रगति नहुने देखेर
मिठासरहितको अमूल्य बधाइदिएँ

सायद मन पगाल्न समय नलाग्ने रहेछ
गल्तीहरू माफ गरी आज सफाइदिएँ

मन दुस्मन बनेपछि जान अञ्जानमा
चौरस्तामा खोलेर छाती फिँजाइदिएँ

सहनुको सीमा हुन्छ मेरा बाउले भन्थे
अत्ति भो आज मुक्का हानी लडाइदिएँ ।
दाङ, तुलसीपुर ।

डिल्लीराज भुसाल 'राजेन्द्र'

आमाको काख राम्रो
खानामा चाख राम्रो

राम्रो त्यो बगैँचामा
फलमा दाख राम्रो

जोगाउनु इज्जत
धेरै छ साख राम्रो

मान सम्मान भए
यो झन् लाख राम्रो ।
सन्धिखर्क-२, अर्घाखाँची ।

डा. ठाकुरमोहन श्रेष्ठ

महँगो पाउपोसमा कुकर्म मै चल्लुको के अर्थ
झुटो सेवाका नाममा अधर्मले छल्लुको के अर्थ

मृत्यु सत्य जीवात्माका छैनन बचाउँने ओखती
विज्ञानमा बिना विवेक पढेर गल्लुको के अर्थ

धनी छौँ प्रकृति र सांस्कृतिक विविधतामा हामी
आजको कृतिम झलमल हेरी जल्लुको के अर्थ

असल नयाँ पुस्ता राजनीतिमा लाग्नु छ जरूरी
विद्वान् र विज्ञले विदेशी पाउ मल्लुको के अर्थ

जन्मदा सास हुन्छ मर्दा सुनाम कुनाम साथमा
सास र नामको देह विना कीर्ति ढल्लुको के अर्थ ?
काठमाडौँ ।

केही कविता कृति

११. आत्मचिन्तन (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	२५०/-
१२. नीति की कविताएँ (सुक्ति हिन्दी)	-ठाकुर शर्मा	१२५/-
१३. चिन्तनसँगको यात्रा (कवितासङ्ग्रह)	-सीता भट्टराई	१२५/-
१४. अश्रुधारा (कवितासङ्ग्रह)	-चूडामणि ओली	१००/-
१५. आमा (कवितासङ्ग्रह)	-चूडामणि ओली	१५०/-

डिल्लीराज घिमिरे

गढुङ्गो छ भारी कसी जिन्दगीको
परेको छु आफैँ खसी जिन्दगीको

उज्यालो अँध्यारो निरोपण धरामा
सही सत्यवाणी बसी जिन्दगीको

हियो भन्छ मेरो यिनै सत्कलाले
स्वयम् आज व्यथैँ मसी जिन्दगीको

नजिक देह ल्याई म कसरी भनूँ खै
छु आफैँ बाटेको रसी जिन्दगीको

उनै झन् पो बूढा भए योग्य नेता
चल्यो सत्ता अहिले असी जिन्दगीको ।
भूमिकास्थान ९, अर्घाखाँची ।

तिलक 'गाउँले'

हिजो जसले मेरो घर जलायो
आज उसै माथि किन मन पलायो

घरबार धन्न थामेँ मैले हजुर
उसैले मै माथि शासन चलायो

दुनियाँ कदममा राखी हिँड्ने म
त्यसैले त आज मलाई गलायो

जिन्दगी सुख शान्तिमा चलेकै थियो
नजर उसको लाग्यो मलाई छलायो

तुफानी शीतसँग जुध्न सक्ने म
दुश्मन रहेछ ऊ मलाई थलायो ।
तिलागुफा ३, कालिकोट ।

तारा घिमिरे 'स्वेच्छा'

तोते बोली सिकाउने बाबा र आमा भगवान सम्झिएँ
हात समाएर कखरा सिकाउने गुरुहरू महान् सम्झिएँ

विद्या नै रहेछ आज संसारमा चिनाउने सफल बाटो
यहाँसम्म पुऱ्याएको गुरु गुरुआमाको योगदान सम्झिएँ

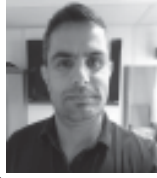
देखाएको बाटो हिँड्न् कोसिस हरेक पल गरेर त होला
हाल जिन्दगीले पाएको सफलताको पहिचान सम्झिएँ

विद्या नै हो मानिसलाई असल मार्ग डोऱ्याउने संसारमा
स्वावलम्बी बनाउने जहाँ भीमसेन झैँ बलवान् सम्झिएँ

चञ्चले स्वभावमा गुरुको अर्ती उपदेशलाई महत्त्व दिन
नसकेको कुराहरू नतमस्तक भएर जानाजान सम्झिएँ ।
संखुवासभा ।

केही कविता कृति

१६. प्रज्ञाचक्षु (महाकाव्य)	-नरेन्द्र पराशर	१५०/-
१७. प्रजातन्त्र प्रजातन्त्र (व्यङ्ग्य कवितासङ्ग्रह)	-जुद्धबहादुर के.सी.	१००/-
१८. वसन्त (काव्य)	-राजेश्वर देवकोटा	७५/-
१९. स्वन (कवितासङ्ग्रह)	-राजेश्वर देवकोटा	१००/-
२०. एक अञ्जुली मन (गजलसङ्ग्रह)	-कमला रिसाल'ज्योति	१२५/-

ताराप्रसाद चापागाई

सधैँभरि सहज बनोस् हाम्रो जीवन
निष्कलङ्क सुन्दर शान्त राम्रो जीवन

आवश्यकता सबै पूरा हुँदै जाओस्
नहोस् पीडा भरिएको चाम्रो जीवन

दुःख पीडा टाल्नलाई सहज होस् सधैँ
बन्न सकोस् टुटफुटमा काम्रो जीवन

ज्ञान धन ऐश्वर्य भरिभराउ बनोस्
गुदी नभएको नहोस् दाम्रो जीवन

नआओस् दिन कहिल्यै कुना पसी रुने
नहोस् सधैँ सुस्ताउने लाम्रो जीवन ।
धुनिबेसी ।

दिपक पनेरू

नयनमा हैन मनमा उत्रेर हेर
समाई हात मेरो साथ चलेर हेर

म हुन्न भँवर तिमीलाई डुबाउने
प्रेमिल लहर हुँ सँगै बगेर हेर

गर्छु माया धेरै नै भुलेरै आफूलाई
तिमी मेरी हौ मात्र यति भनेर हेर

विश्वास गर प्रेमको दर्द हुन्छ मीठो
न्यानो अँगालोमा मलाई कसेर हेर

बन्छौ अनजान किन सबै जानीजानी
जुधाई नजरको भाषा पढेर हेर ।
सागरनाथ ४, सर्लाही ।

तेजप्रसाद खनाल

नेपाली साहित्यका प्रथम कवि पक्कै भानु हुन्
भानुभक्त नेपाली साहित्यका जग र छानु हुन्

महाकवि देवकोटाले पनि गाए उनकै स्तुति
आदिकवि साहित्यरूपी गुन्द्रीको साँच्चै तानु हुन्

समाजमा चेतना र दिव्य सन्देश फिजाउँदै
उनी आदर्श समाजका पीयूषरूपी दानु हुन्

तृष्णाले आफ्नै पोल्टामा मुरी खोज्नेहरूका लागि
आदिकवि स्वयं त्यागले मुरी नखोज्ने मानु हुन्

नेपाली साहित्यका माहुरीहरूको बीचमा अखिर
भानुभक्त सबैले मानेका साहित्यका रानु हुन् ।
दाड ।

केही कविता कृति

२१. तात्त्विक सज्जन सर्वहारा रणनीति (कवितासङ्ग्रह)	-अनिल गौचन	१७५/-
२२. मन्थन (कवितासङ्ग्रह)	-अनिल गौचन	२००/-
२३. ओ चन्द्रमा (कवितासङ्ग्रह)	-मणिराज सिंह	२०१/-
२४. मीथो (गजलसङ्ग्रह)	-हरि थापा	२२५/-
२५. सिर्जनानन्द (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१२५/-

दिपक गजमेर

बोलीको भाव त अनुहारमा आउन पर्छ
तिमीलाई झुट बोल्न पनि सिकाउन पर्छ

मेरो आँखामा हेरेर बुझ्न के खोजेको छु
जरुरी छैन हरेक कुरा बताउन पर्छ

तिम्रै कारण तिम्रै निम्ति बगेका छन् आँसु
थाहा छैन अझै कति बगाउन पर्छ

सबै गुमाएँ तिमी त छौ यो मनमा बसेको
डर लाग्छ कतै तिमी पनि गुमाउन पर्छ

म पत्थरलाई घृणाले हिकार्डि नरहनु
मूर्ति बने तिमिले नै शिर झुकाउन पर्छ ।
सिरानचोक ३, गोरखा ।

दीपक गोस्वामी 'चिराग'

स्वर्ग भन्दा सुन्दर, स्वप्नसरिको यो प्यारो नेपाल छ
माता जानकी को हो माइती र मेरो ननिहाल छ

आठ पर्वतहरू गगन चुम्दछन् सगरमाथा छ भाल
मेची, काली, कोशी, गण्डक, नदीहरूको जाल छ

जन्मभूमि हो यो बुद्धको चारुको छ ससुराल
पशुपतिनाथ छन् यहीं यो अति नै खुशहाल छ

पात-पात सौन्दर्य सजेको महको हरेक डाली
बगदै कुदछन् मस्त हुँदै निकै खुसी हर ताल छ

तेन्जिङ जस्ता वीर शेर्पा, मिल्दैनन् मिसाल ती
शेर गोरखा सेनामा छन्, हर्छन् अरिको भाल छ

मोती झैं मोती छन् यसमा भानुभक्त झैं लाल छन्
क्षेत्रमा सानो छ किन्तु दिल यसको विशाल छ

बाम दिसामा अरिलाई रोक्ने यो ढाल छ भारत को
अविजित अनि अखण्ड सदा यो अद्वितीय नेपाल छ ।
बहजोइ उग्र, भारत ।

दीपा तिम्सिना पौडेल

जब जीवनमा कोही खास भेटियो
लाग्यो जिँउछु भन्ने आस भेटियो

विचलित भएर उडेको चरीको पनि
बस्ने कुनै सुरक्षित एक बास भेटियो

जताततै असफलतापछि हारेको मन
केही पक्कै गर्छु भन्ने साहस भेटियो

विरहीको भाका जस्तै उराठ परिवेश
आज त लाग्छ गीतमा मिठास भेटियो

बोल्न मनै हुन्न थियो पहिले खै किन
फेरि आज मौनताको विनाश भेटियो ।
इलाम ।

दुर्गाप्रसाद सिग्देल

पढ्दा सलल भै बग्ने नदी झैँ बग्नु पर्दछ
सालको बोट झैँ काव्य खडा भै तग्नु पर्दछ

हावाले शीतला छदैँ बहेको भान आउने
मन वाञ्छितका वस्तु लगे झैँ लग्नु पर्दछ

मान्छेका गुण या दोष बुझी साथ गरे सरि
दुस्साहसी भए मात्र फुस्यार्ई ठग्नु पर्दछ

सिर्जना कदली जस्तो खापखाप भएसरि
नमिले शब्दलङ्कार आफैँले डग्नु पर्दछ

नव शृङ्गारले काव्य स्रोता पाठकमा भिजोस्
छन्द स्वछन्दका भाषा रड झैँ रड्नु पर्दछ ।
बिर्तामोड, झापा ।

केही कविता कृति

२६. अनुस्मृति (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१००/-
२७. म तत्त्व (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१००/-
२८. मेरी सँगिनी (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१५०/-
२९. आग्रह (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१२५/-
३०. बुलेट नम्बर पाँच (कवितासङ्ग्रह)	-प्रकाश चापागाई	१५०/-

डा. देवी पन्थी

फूलले फुल्नै नहुने कस्तो जमाना आएछ
भमरा बनी पराग चुस्न बागमा धाएछ

गुलाफ टिपी नराख्नू प्रिये गोजीमा लुकाई
थिच्चिन सक्ने जात यो कस्तो सङ्गत पाएछ

बागमा देख्दा पुतली राम्री मख्ख ऊ परे हो
के गरुँ भयो लाजले मन्यो बादल छाएछ

सबैका घर हरियो बत्ती देखेर बलेको
छेमेकी घर झ्यालमा हेरी मोहनी लाएछ

गाउनु आज सोरठी गाथा म नाच्छु भनिछन्
बेहेस झन्डै भएर काम्दै पालम गाएछ ।
विराटनगर ।

केही कविता कृति

३१. अजल गजल (गजलसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३२. मुक्तक मञ्जरी (मुक्तकसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३३. गजल मण्डी (गजलसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३४. मुक्तक सरिता (मुक्तकसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३५. भुईँचालोको सवाई (सवाई)	-नारायण नेपाल	१००/-

नदी भट्टराई

म देवताहरू बस्ने स्वर्गको खास वीर हुँ
न्यायमूर्तिहरूमध्ये न्यानो कपास वीर हुँ

म यी दानीहरूमध्ये बलिको रूपमा छु नै
न मान्छु मूर्ख वा विद्वान् हुरी बतास वीर हुँ

म भान्छे घरको एकलो यहाँ राज म गर्दछु
दिने वा नदिने जे छन् म त्यो तलास वीर हुँ

को हुन् ती असली स्रष्टा योगदान म जान्दिनँ
गोडमेल गरी आफ्ना नाताविन्यास वीर हुँ

गएनन् भो टमा जो जो नपाऊन् सुनको ट्रफी
आस्थाको चाकरी हाँक्ने नौलो आवास वीर हुँ

सबैले कुर्लने गर्छन् सरकार भएन खै
पसिना पिउने गर्छु सबैको आस वीर हुँ ।
इलाम ।

नवराज न्यौपाने 'मौन'

प्रजातन्त्र आयो भन्छन् साँच्चै हो कि हैन साथी
खुशीयाली छायो भन्छन् साँच्चै हो कि हैन साथी

सर्वस्व नै दिन्छु भनी भाषण गर्ने नेताले
धेरै धेरै खायो भन्छन् साँच्चै हो कि हैन साथी

सिधासादा घरमै बसे तर छट्टू कान्छो भने
मन्त्री बन्न धायो भन्छन् साँच्चै हो कि हैन साथी

बदमासीमा जो अगाडि तर पनि उसैले
ठूलै पद पायो भन्छन् साँच्चै हो कि हैन साथी

बहर दाउन नसकेर रल्लिएको मान्छेले
बाघलाई दायो भन्छन् साँच्चै हो कि हैन साथी ।

केही कविता कृति

३६. सुन्दरीको सवाई (सवाई)	-नारायण नेपाल	६५/-
३७. बाटो खोज्दै बाटोमा (कवितासङ्ग्रह)	-हरिमाया भेटवाल	१७५/-
३८. सरकारपारिको गाउँ (कवितासङ्ग्रह)	-कृष्ण कट्टेल	१५०/-
३९. प्रेमोत्कर्ष (महाकाव्य)	-लक्ष्मीकुमार कोइराला	२५०/-
४०. स्मृतिपुष्प (कवितासङ्ग्रह)	-लक्ष्मीकुमार कोइराला	१५०/-

नवराज भट्ट

कोही कोही सधैँ काममा हतार गर्छन्
त्यस्ताले फेरि कल्पनामा सवार गर्छन्

काम एकातिर लक्ष्य अर्को नै देखिने
तिनले सुरुमै फलको विचार गर्छन्

काम गर्ने बेलामा गल्ती पनि हुन्छ नै
बुद्धिमानले गल्ती हुँदा सुधार गर्छन्

भविष्य कसले देखेको छ र कसैको
त्यसैले मान्छे असल व्यवहार गर्छन्

सजिलो छैन अब कलयुगमा बाँच्न
गलत कुरा मान्छेले बारबार गर्छन् ।
कञ्चनपुर ।

नागेन्द्रप्रसाद यादव

किन हो खै भाला बुन्छौ
फसाउन माला बुन्छौ

र्गाहो छ गृहस्थी पनि
उल्टोपाल्टो चाला बुन्छौ

म त मेरै हौ म ठान्छु
बिचार त काला बुन्छौ

सहेर दर्द फेरि पनि
समरमा बाला बुन्छौ

मात लाग्छ 'इन्दु' हेर
किन तिमी प्याला बुन्छौ
दाड ।

नवशिला

मेरा सारा खुसी जति लुटी बेइमानीले
बनी आँफै अधिपति लुटी बेइमानीले

रुवाएर गई मलाई यो मन तड्पाएर
छैन दया अलिकति लुटी बेइमानीले

खाई मेरो मुटु उसले कलेजो नि खाई
पोल्छ छाती भतभती लुटी बेइमानीले

उसले मारी बाजी सधैं मैले हार्नु पयो
भयो मेरो सधैं खति लुटी बेइमानीले

ऊ भई मालामाल सधैं मलाई रुवाएर
मेरो भयो यो दुर्गति लुटी बेइमानीले
बेलबारी-२ लालभित्ती, मोरङ ।

केही कविता कृति

४१. Epihaany	-ऋषिकेश लामिछाने	१५०/-
४२. अमृताञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२००/-
४३. मुक्तकाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२५०/-
४४. तिलाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२६०/-
४५. मन्दिर र माओ (कवितासङ्ग्रह)	-रामकुमार पण्डित	२००/-

डा. नारायण निरौला

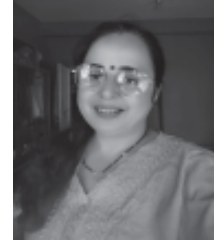
सधैं टाढा मात्र बसेर हुँदैन
सधैं प्रेमपत्र कसेर हुँदैन

बढाउनुपर्छ सधैं प्रेमलाई
भने चाप्लुसी यो घसेर हुँदैन

सफा गर्न वस्त्र लगाउनु साबुन
खरानी र पानी धसेर हुँदैन

सँगै माथि उठ्ने भए चाह तिम््रो
सधैं झर्ना जस्तो खसेर हुँदैन

नारायण पुज्जे गरेर चाहना
हतारोमा मन्दिर पसेर हुँदैन ।
चतरा, सुनसरी ।

निरु गौतम

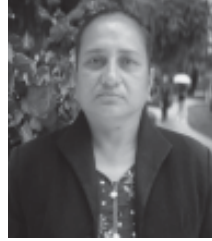
यादलाई मीठो गीत गाएर भुलाएँ
हरेक दिन मन्दिर आएर भुलाएँ

चुहिने भए पनि मनको छानो कतै
सम्झौताको झिँगटिले छाएर भुलाएँ

शून्य लाग्दा तिमीविनाको यो संसारमा
मन्दिर, मस्जिद, गुम्बा धाएर भुलाएँ

एक्लोपनाको साथी थियो जगत् मेरो
उसैसँग चोखो प्रीत लाएर भुलाएँ

निरस हुँदा जिन्दगी कुनै बखतमा
सम्झनाको प्रिय नासो पाएर भुलाएँ ।
मोरङ ।

निर्मला सुवेदी

विश्वास गर्दा घात हात लागेको छ
किन किन मन बेस्सरी थाकेको छ

भलो सोचन नहुने रहेछ दुनियाँमा
हित गरेकाले नै दुश्मन ठानेको छ

सुकर्म गर्न पाए हुन्छ अरू व्यर्थ हो
सद्भाव हैन कुण्ठा मात्र पालेको छ

अपठचारोमा अधि होइन सछ पछि
जति भलो गरे पनि पाप साँचेको छ

सुख दुःख केही हैन मरी जाने चोला
सद्भाव नभई भेदभाव राखेको छ ।
बागलुङ ।

केही कविता कृति

४६. सूक्ति सङ्ग्रह (सूक्तसङ्ग्रह)	-रामप्रसाद ज्ञवाली	१२५/-
४७. दोभानमा उभिएर (कवितासङ्ग्रह)	-त्रिभुवनचन्द्र वाग्ले	२८०/-
४८. अन्तर्मनका सुसेली (कवितासङ्ग्रह)	-राजेन्द्र पौडेल	१५०/-
४९. कोशीका उडान (कवितासङ्ग्रह)	-डा. विदुर चालिसे	३५०/-
५०. जिलेटिनमा फूल (गजलसङ्ग्रह)	-दुर्गाप्रसाद ग्वालटारे	२२५/-

नीता गुरुड

सबै पीडा भोगेर भए नि जिएर आएको छु
मनमा हर्ष बोकेर आँसु पिएर आएको छु

धुजा धुजा फाटेछ मन मेरो निर्मोही मायाले
फाटे पनि यसलाई मैले सिएर आएको छु

छोडी आएँ उसलाई मैले विवशताले गर्दा
आफ्नो सबै मायाको चिनो दिएर आएको छु

थोरै भए नि केही क्षण हामीले बितायौँ खुसीले
बितेका दिनको मीठो सम्झना लिएर आएको छु
असम, भारत ।

भोलामान बर्देवा

मरितुल्य त दलित सानो जात भए
न्याय नदिने संसारमा खातका खात भए

माया प्रेम गरे मरिनु पर्छ भन्ने आभास भयो
सहजले होइन तडिपनु पर्ने आघात भए

जन्माउने हुर्काउने आमाको दोष होइन
जात बनाउने कुलङ्गारहरूको औकात भए

अब छिटै न्याय हुने थियो जातको पक्षमा
दलित गैर दलितको साथमा दिन भए रात भए ।
धरान ८ सुनसरी ।

पद्मावती देवी ढुङ्गाना

प्रकृति धेरै रिसाएकी छिन् उनलाई मान भएन
प्रकृतिसँग मान्छेको प्रेमको आदान-प्रदान भएन

कतै घाम चर्किन्छ त कतै मुसलधारे पानी ढर्किन्छ
कतैपनि एकैनासे वातावरणको उत्थान भएन

रूख ढाल्नु नदीमा फोहोर फाल्नु प्रकृतिको विरुद्ध हो
यो अन्याय भयो प्रकृतिको राम्रो तत्त्वावधान भएन

कति गाउँ खोलाले बगायो पथिक पहिरोले थिचिए
खोलाको तिरमा बस्नु हुन्न भन्ने मान्छेमा ज्ञान भएन

हे मानव भुल्यौ तिमीले प्रकृति देवीको पूजा गर्न
त्यसैले तिमीलाई यो सड्कटबाट परित्रान भएन ।
ओदालगुडी, असम भारत ।

पवनकुमार बुढाथोकी

आफैलाई अचम्म लाग्ने मेरो यो मन
स्थिर भै बसेन डुल्छ सधैं रन वन

के भन्छ र के गर्छ यो बुझ्नलाई नै गाह्रो
यसैका कारणले रिसाउँछन् जन

मान्छे भन्नु नै स्वार्थहरूको दह न हो
धेरैजसोका आशय तान्ने नै हो धन

सबैजसो लोभ र मोहमा नै डुबे हेर
तिम्रो आँखा यो भन्दा बाहिर भएन झन्

दिक्क लाग्छ यो संसारको रीत देखेर
फुटाइदिन्थे हातमा भए पौरखी घन ।
काठमाडौं ।

केही कविता कृति

५१. बाटो हेरिरहने बाटाहरू (कवितासङ्ग्रह)	-डा. शिव गौतम	२५०/-
५२. वसुन्धरा (महाकाव्य)	-खगेन्द्र खोल्साघरे	३२५/-
५३. गीतगन्ध (हिन्दी गीतसङ्ग्रह)	-गोपाल अशक	१५०/-
५४. त्रिवेणी (कविता गीत मुक्तकसङ्ग्रह)	-जनक वाग्ले	३००/-
५५. आमाको चिनो (काव्य)	-जनक वाग्ले	४००/-

पशपति राई

अलि शानदार जीवन जिउन भन्छु आउनु पर्ने त्यति नै हो
जति चोटी गने पनि रकम त्यही छ पाउनु पर्ने त्यति नै हो

हिसाब गर्ने अनेक प्रविधिहरू छन् गडबडी त सुको छैन
पिसाब नै फेर्न नपर्ने पसिनैले नुहाउनु पर्ने त्यति नै हो

प्रविधिसँगै चोर विधि पनि मिलेपछि कसको के लाग्दो रहेछ
रोटी नै नखाई कामदार ओटीमै रमाउनु पर्ने त्यति नै हो

भातृत्व समानता र मानव अधिकारको नारा त कति राम्रो
सिधासादा मजदुरलाई नै सधैं रिझाउनु पर्ने त्यति नै हो

परदेश धाको पनि धेरै भो संस्कारले पनि भुलिसक्यो होला
अझै पनि भविष्यलाई सपनामै सजाउनु पर्ने त्यति नै हो ।
खोटाड ।

केही कविता कृति

५६. नुगलय् ह्वगु स्वाँ (नेबारी गीत)	-जनक वाग्ले	१२५/-
५७. भैया के वशी (हिन्दी गीत)	-जनक वाग्ले	१२५/-
५८. अर्चना (शोककाव्य)	-भगवती अर्याल	१५०/-
५९. दुसाएको गगन (हाइकुसङ्ग्रह)	-आविष्कार भारती	३००/-
६०. पर्वतकका तियालीहरू (तियालीसङ्ग्रह)	-महादेव अधिकारी	१५०/-

पुरुषोत्तम उपाध्याय दाहाल (गोठालो अन्तरे)

गुरुबाको पुस्तकलाई दह्रो गाता चाहिएको छ
गोठालालाई झरी छेल्ने छाता चाहिएको छ

गोठालोलाई गोब्रे भनी नसोच है साथी
देशलाई साहसी श्रमदाता चाहिएको छ

कविलाई कुनै सिमानाले छेक्न सक्दैन
उसलाई मायाको जोर नाता चाहिएको छ

डिग्री लिएर तिमी विश्वविद्यालयतिरै धाउँछौ
हामीलाई जय कामख्या माता चाहिएको छ

एउटा माघले जाडो जाँदैन, आमै भन्छिन्
दाम्लो बाटेर बुद्धि बाँध्ने ज्ञाता चाहिएको छ ।
गौहाटी, असम ।

पृथक प्रकृति

कुरा सुनेको भरमा मूल्याङ्कन गर्ने पनि त छन्
केही नपढी नराम्रो भन्न अघि सर्ने पनि त छन् ।

थाहा छैन कसले के फाइदा लिन खोज्छन्
वास्तविकता भन्दा भ्रम मात्रै छर्ने पनि त छन्

अरूलाई पर्दा खबर पाएपछि पनि बेवास्ता गर्ने
आफूलाई पर्दा यो बर्खामा नदी तर्ने पनि त छन्

कसैले ठ्याक्कै सोचे भनेको जस्तो मात्रै नहोस्
अरूको सुख शान्ति जानीजानी हर्ने पनि त छन्

मौन बस्यो ठुङ्गन आएको छ बोल्यो कि पोल्यो
खै कस्तो मानसिकताका दागा धर्ने पनि त छन् ।
झापा ।

प्रकृतिकुमारी शर्मा

नेपाली हौं गाथा केनै पछ
काँधमा त्यो झन्डा बेनै पछ
एकजुट भई उठ युवा
तिमीले त सधैं टेनै पछ
शासन र सत्ता हटाएर
देशको मुहार फेनै पछ
सगरमाथा हिमालहरू
घुमफिर गर्दै हेनै पछ
सिमसार जस्तो जमिनमा
रक्षक बनेर घेनै पछ ।
मालारानी ९, अर्घाखाँची ।

भगवती दवाडी

तिम्रो पत्रको नजर छैन
व्यर्थ मायाको घर छैन
रहेनन् सत्य साँचो कोही
खोला खोस्रेर बगर छैन
गरी खाने दुःखले आफैँ
विदेश जाने कर छैन
मित्र बनाएको अनेकौं
खरखाँचोको अभर छैन
जिन्दगी बिताइन्न एकलो
नरोएको कुनै प्रहर छैन ।
झापा ।

केही कविता कृति

६१. तपसी आमा (काव्य)	-महादेव अधिकारी	२२५/-
६२. अनुगुञ्जन (कवितासङ्ग्रह)	-उत्तमकृष्ण मजगैया	२५०/-
६३. चाहनाका चोइटाहरू (मुक्तकसङ्ग्रह)	-सानु कोविद	१५०/-
६४. छन्दका सय थुँगा (कवितासङ्ग्रह)	-त्रिलोचन आचार्य	३५०/-
६५. प्रतिविम्ब (कविता मुक्तकसङ्ग्रह)	-२२ लेखकका सङ्कलन	२००/-

प्रकृति राई

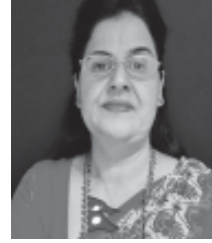
किन आउन सक्दैनौ तिमी हकिकत बनेर
बारम्बार सताइरहन्छौ मलाई विगत बनेर

मेरो साथमा नभएको केवल तिमी मात्र हो
बसेको छौ अझै पनि यो दिलमा खत बनेर

यसले केही गर्न सक्दैन भन्नेहरूको अगाडि
बस्न सक्ँ सधैं म बा-आमाको इज्जत बनेर

आजकाल म त्यस्तो मानिसको खोजीमा छु
जो सधैं मसँगै हिँड्ने गरोस् मेरो हिम्मत बनेर

प्रिय आखिर तिमिले मलाई छोड्ने थियो भने
भनिदेऊ न तिमी किन बस्यौ ? मेरो आदत बनेर
उदयपुर ।

प्रभा पोखरेल

प्रकृतिले गर्नु गयो डुब्बो मानव बस्ती
बादलले आकाशमा गरेपछि गस्ती

जून तारा छक्क परे धर्तीलाई हेरी
भन्न थाले धर्ती माता पीडामा छिन् कस्ती

दुनियाँको चलन नै हो सुख दुःख खेप्ने
कोही पिउँछन् आँसु सधैं कोही गर्छन् मस्ती

जिन्दगीले वसन्तका सिढी चढ्यो धेरै
टेकें जस्तो लाग्छ धर्ती हिजो छाडी अस्ति

कामना छ भन्छिन् आमा आशिष दिँदाखेरि
बनोस् प्रभा बगैँचाका बेली पुष्प जस्ती ।
अमेरिका ।

केही कविता कृति

६६. ओभ्फेल (कवितासङ्ग्रह)	-यदुनाथ वसन्तपुरे	६०/-
६७. जिन्दगीको यात्रा (कवितासङ्ग्रह)	-राजेशमान के.सी.	२५०/-
६८. तासकन्दमा महाकवि देवकोटा	-पुरुषोत्तम सिग्देल	१५०/-
६९. शिशुपाल बध (अनुवाद महाकाव्य-माघ)	-पुरुषोत्तम सिग्देल	४००/-
७०. सम्पदा (कवितासङ्ग्रह)	-शिवप्रसाद जैशी खतिखडा	२२५/-

प्रेम थापा 'मन'

फुलेको फूल पनि त झरेर एकदिन जाने हो
सहजताको बाटो सरेर एक दिन जाने हो

जिन्दगीको गोरेटोमा कैयौं आउँछन् बाधाहरू
सङ्घर्ष गरी ठेउले खोला तरेर एक दिन जाने हो

धनी, गरीब माया मोह सबै त्यागी सोचौं अरूले
केही मौलिकताले गरेर एक दिन जाने हो

भन्नेले भनोस् ऊ राम्रो मान्छे थिएन तर पनि
हृदयमा मिठास भरेर एक दिन जाने हो

लिएर आएनौं हामी अनि केही लिएर जाँदैनौं
मात्र देहमा खरानी छरेर एक दिन जाने हो

सुख दुःख मै बित्यो जीवन अब पनि त्यही हो
किन गछौं तँ तँ म म मरेर एक दिन जाने हो ।

बाबुराम पाण्डे

बिर्सिएका यादहरू आउँछन् घरीघरी
स्मृतिको एल्बमबाट हटाऊँ कसो गरी

जसले मलाई कहिल्यै स्वीकार गरेन
उसैलाई सम्झन्छु मैले किन सधैंभरि

विश्वास गर तिमीलाई प्रेम गर्छु भन्छौ
बेलाबेलामा हराउँछौ पत्याउँ कसरी

तिम्रो जीवन सधैं चन्द्र सूर्य बनिरहोस्
मेरो दिलमा घाम हैन लागेको छ झरी

विपनीमा छोड्यौ मलाई पराइ ठानेर
सपनीमा किन आउँछौ मेरै वरिपरि ?
अर्घाखाँची ।

केही कविता कृति

७१. प्रवासीको नासो (गजलसङ्ग्रह)	-४० गजलकार	१००/-
७२. किरातार्जुनीय (भारविको महाकाव्य) (अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१५०/-
७३. गीतमालिका (गीतसङ्ग्रह)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१५०/-
७४. रूवाइयात (उमरखय्यामको काव्य) (अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	७५/-
७५. धूप के कतरे (हिन्दी गजलसङ्ग्रह)	-डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'	३२०/-

बालकुमारी घिमिरे 'गजलिका'

कथा हो या उपन्यास के हो जिन्दगी
बताई दे आफै खास के हो जिन्दगी

कोही भन्दछन् हो रे नटुङ्गिने यात्रा
यात्रा हो या सन्त्रास के हो जिन्दगी

फूलले हो भन्छ फूल हो जिन्दगी
हो कि बित्थाको आस के हो जिन्दगी

बनेको छ बजारको वस्तु झैँ सस्तो
बुझूँ भुटन हो या तास के हो जिन्दगी

कल्पनाको सागरमा पौडिन्छ जहिल्यै
उसोभए मालिक वा दास के हो जिन्दगी

सधैँभर सोध्छ मेरो मनले मनसँग
आभास कि आकाश के हो जिन्दगी ।
अमेरिका ।

बैकुण्ठ बजगाई

के राखेको छ र तिमीसँग जातैमा
मरेपछि सबैले जानुपर्छ खातैमा

प्रकृति एउटै हो जीवजन्तु सबैलाई
मिलेर बसौं है हामी एक छतैमा

भेदभाव नगरौं समाज नै चाहिन्छ
दुःख गाह्रो केही पयो भने रातैमा

जन्मिँदा हामीसँग कपडा नि आएन
कसरी आयो यो जात हाम्रो सातैमा

हामी सबै अखिर उही ईश्वरका सन्तान
सबैका छोराले दिन्छन् पिण्ड पातैमा ।
कैलाली ।

भीमसेन लिम्बु

बिहानी उषामा हेर शीत परेको छ
सङ्केत एउटा रात सकिएको छ

आँसुको सिँचाइले प्रर्याप्त पुग्यो
कलेजी छेऊमा सूर्यमुखी फुलेको छ

कुनै गुनासो छैन कसैले छोडेर गए
एउटा चिहानले सबैलाई पर्खेको छ

नदुखेको होइन पीडा सहेको हो
हिसाब छैन कहाँ चोट लागेको छ

सबै कबुल गर्नु थियो के भूल गरियो
अञ्जानमा प्रेम परमात्मा बनेको छ ।
इलाम ।

भवानी पोखरेल (बाबु विराज)

उसै त गाउँ समाजले हामीलाई नराम्रो सोचेका छन्
लाए पुगेसम्म गाउँ निकाला गर्न पनि खोजेका छन्

तर पनि हामी आफ्नो कर्तव्यबाट विमुख हुने छैनौं
किनकि हामीलाई गलत सोंच्नेले नै पीडा भोगेका छन्

हिँड्दा बाटोमा काँडा हुन सक्छन् पन्छाउँदै हिँड्नु पर्छ
मिलेसम्म ठाउँठाउँमा तारबार लगाएर रोकेका छन्

झ्याप्यै विश्वास नगर्नु भन्छन् यहाँ कोही कसैको पनि
साथ दिन्छु भन्नेले पनि बीच बाटोमै लागि छोडेका छन् ।

खासमा यिनीहरूले के नै बिगार्न सक्थे र हाम्रो
अहिले भने बाटोमा हिँड्दा लाजले मुख छोपेका छन् ।
बाणगङ्गा १, कपिलवस्तु ।

भानु पोखरेल

गल्ती उसको मात्र होइन सबैको हुन्छ भन्छु
सम्झेर एउटा गल्ती फेरि मन किन छुन्छ भन्छु

मान्छे हो कहिलेकाहीं गल्ती हुनु स्वभाविक हो
भो भो नसताऊ उसलाई सम्झेर फेरि रुन्छ भन्छु

धेरै पिरोलियो कति त भोकभोकै पनि बसिसक्यो
कति सम्झायो मान्दै मान्दै नमै देखि नै गुन्छ भन्छु

एकान्तमा बस्न रुचाउँने हुन पनि ऊ एकलै नै छ त्यहाँ
एकलो पनमा घोरिँदै कुरैकुराको जाल उसले बुन्छ भन्छु

कसैको पीडालाई हाँसोमा परिणत गर्नेको भीड यहाँ
अरूले दिएको तनावमा कहाँ उसको शिर नुहुन्छ भन्छु ।
भद्रपुर - ९ झापा ।

केही कविता कृति

७६. सँगसँगै कविता (कवितासङ्ग्रह)	-वियोगी बूढाथोकी	२२५/-
७७. गुमनाम जिन्दगी (कवितासङ्ग्रह)	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२६०/-
७८. मभिन्न म खोजेर (कवितासङ्ग्रह)	-गोपाल सञ्जेल	१००/-
७९. निशब्दका शब्द (कवितासङ्ग्रह)	-गोपाल सञ्जेल	१७५/-
८०. अनवरत पाइला (कवितासङ्ग्रह)	-सङ्गीता आचार्य	१७५/-

भूपाल अधिकारी

पिउँदै सुरा उसैले उन्माद भर्न खोज्छ
हर रात जिन्दगानी बर्वाद गर्न खोज्छ

भेदेर वाण सम्मोहनको शिला बनाई
कुन उद्देश्यले मेरो सौन्दर्य हर्न खोज्छ

जम्मा गरी अधरमा रत्नहरू सधैं नै
एकान्तमा नयनले माधुर्य छर्न खोज्छ

लठ्याउँदै नसाले छुरा धसाई कोखमा
आनन्दले वैतरणी नै पार गर्न खोज्छ

होमिँदै छ जहिल्यै बत्तीको सामुन्ने आई
सलह झैं बन्दै आफै जलेर मर्न खोज्छ ।
विराटनगर ।

मन्दा पौडेल

झौरालीमा पाती चढाई गरेको बाचा भुल्यौ कि त
बाटो मोड्दै हिँड्छौ अचेल अरूकै नजरमा खुल्यौ कि त

थकित छ घाइते दिल बिछ्याएर नयन दोबाटोमा
भुलेर कबुल त्यो दिलमा अरूलाई नै हुल्यौ कि त

परिर्खहेछु यता तिम्रै नामको खनेर फूलबारी
झुल्किन्नौ किन अचेल पराङ्कै बागमा फुल्यौ कि त

चटककै बिसिएर एउटै छाताले ओतेको झरी
सम्मोह र झुठो प्रलोभनमा चिनीजस्तै घुल्यौ कि त

अत्तालिन्छ दिल त्यसै खै किन डगमगाएको छ आस्था
बेचेर अस्तित्व आफ्नो पराङ्को डिलमा डुल्यौ कि त ?
काठमाडौं ।

केही कविता कृति

८१. समय (कवितासङ्ग्रह)	-उमाकान्त पोखरेल	२५०/-
८२. जीवनफूल (हाइकुसङ्ग्रह)	-सीताराम नेपाल	२५०/-
८३. ज्याकारान्डाको शहर (कवितासङ्ग्रह)	-लक्ष्मी रेश्मी	२५०/-
८४. एक थान जिन्दगी (गजलसङ्ग्रह)	-मिलनकुमार ढुङ्गाना	३६०/-
८५. अनुभूतिको इन्द्रेणी (कवितासङ्ग्रह)	-प्रीति आत्रेय	३२५/-

मन्दिरा सेढाई

लात हानेर जानेहरू मसँग हात मिलाउने छन्
मलाई रिस गर्नेहरू एकदिन आफै बिलाउने छन्

रुवाउनेको रुने पालो आउँछ एकदिन पक्कै
हात जोडी माफी माग्दै मलाई नै हिलाउने छन्

हरेस खान्न अघि बढ्छु अब अठोट गरिसकैं
मैले सिढी चढ्दै गर्दा आफ्नै मुख सिलाउने छन्

मौका हेरी बसेका छन् आफन्त र साथीहरू
मेरै काँधमा चढी चढी मेरै घरबार जिलाउने छन्

बरु शत्रु बनेर नै आउनु मेरो रक्षा गर्न
आफन्त हुँ भन्नेले त मलाई जहर पिलाउने छन्।
मलेखु, धादिङ ।

मातृका आचार्य

जनताका सपना मार्ने तपाईंहरू नै होइन र
जन आकाङ्क्षा टार्ने तपाईंहरू नै होइन र

झोला, झण्डा बोक्नेलाई पञ्चामृत बाँड्ने
नबोक्नेलाई पानी बार्ने तपाईंहरू होइन र

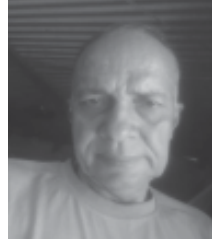
मरुभूमिमा भासिने रहर त कसको नै हुन्छ
युवालाई चपेटामा पार्ने तपाईंहरू होइन र

समृद्धि, समुन्नतिको गुट्टी हाँकेर मात्रै हुन्छ
राष्ट्र धन विदेशमा सार्ने तपाईंहरू होइन र

त्यसैले कठैबरा भनेको सुहाउँदैन महोदय
महँगीको तेलमा तार्ने तपाईंहरू नै होइन र ?
काठमाडौं ।

केही कविता कृति

८६. हुन्छ पक्कै बिहानी (कवितासङ्ग्रह)	-हरिप्रसाद चोलागाई	३००/-
८७. ध्यान कविता (कवितासङ्ग्रह)	-पुष्कर लोहनी	२६०/-
८८. अजम्बरी (मुक्तकसङ्ग्रह)	-विमल गिरी	२५०/-
८९. सत्र उज्ज्वल नक्षत्र	-हेमराज जोशी	१००/-
९०. भुवनेश्वरी (काव्य)	-स्पन्दन विनोद	२५०/-

मार्सेली महेश

मैले एउटा कुरा सम्झें है तिमीले रटाको
मेरो नाम त्यो दिलबाटै सधैंभरि हटाको

कारण त बुझ्नै सकिनँ बुझ्ने चेष्टा गरिनँ
मलाई थाहै नदिई एकमा एक घटाको

अब म शून्यमा झरेको मलाई दुई पाछ
त्यो घडी यो जिउमा नै किन सटाको

नयाँ कपडा किन्यौं सँगै लायौं पनि हामीले
मैले चैं जतन गरें तिमीले किन फटाको

मैले सुरक्षा गरें आफ्नो केश सम्याई सधैं
तिमीले नसोधी नै आफू खुसी किन कटाको ।
विराटनगर ११ ।

मिथिला अधिकारी

कति शिर झुकाउनु हो बैगुनीको पाउमा हरदम
नुन चुक छर्न छोडेन उसले आलो घाउमा हरदम

दिन दुई गुना रात चौगुना भ्रष्टाचार भएको छ देशमा
मिलीजुली ब्वाँसाहरू बसेका छन् खाने दाउमा हरदम

धितो राखेको गैरी खेत साहुले लिलाम गर्दा पनि
ब्याज स्याज जोडेर अझै थपेकै छ साउँमा हरदम

भो अब नबस परदेशमा घरै फर्किनु युवाहरू तिमी
तिम्रो बाटो हेदैछन् बा-आमाले पनि गाउँमा हरदम

हरिया चुरा, पोते हातमा मेहेन्दीले तिम्रो नाम लेखेर
साउनको महिना व्रत बसेकी छु तिम्रै नाउँमा हरदम ।
हेटौडा ८, कमाने ।

केही कविता कृति

९१. अविरल (काव्य)	-स्पन्दन विनोद	२५०/-
९२. लौकिकदेखि पारलौकिकसम्म (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३५०/-
९३. मृत्युबोध (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-
९४. मार्गदीप (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-
९५. प्रेमाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-

मीरा ज्ञवाली 'आस्था'

जताततै बाढी पहिरो प्रकृतिको छल कस्तो
समस्या छन् अनगिन्ती खोज्ने अब हल कस्तो

नदीका बगर बेची विचौलिया थे मोटाएका
दिएको छ प्रकृतिले यो नबिसिने फल कस्तो

अन्न छैन घरभित्र नत वस्त्र सुकिला नै छन्
यस्तो बेला म दुःखीभित्र भर्ने होला बल कस्तो

राहत बाँड्न जान्छौ तर हुन्छ भेदभाव धेरै
पाटी हेरी व्यवहार गर्ने छिः तिप्रो दल कस्तो

कतिबेला जानुपर्छ थाहा छैन संसार छोडी
भन्दै तेरोमेरो हामी गर्न खोज्छौ कल कस्तो ?
रुपन्देही ।

मुरारीराज मिश्र

मीठो वचन बोल्न पैसा पढैन
बोलीमा मह घोल्न पैसा पढैन

के नै पो दिनुपर्छ र रिसाउनु
हाँसेर दैलो खोल्न पैसा पढैन

दासै बन्छौ भने त के भनुँ र खै
ठीकै छ हात मोल्न पैसा पढैन

महँगो पो छ त लास जलाउन
ज्यूँदैमा मन पोल्न पैसा पढैन

आँटेर पाइला बढाउनु पर्छ
लक्ष्य छिचोल्न पैसा पढैन ।
कुमारीगाल, काठमाडौँ-७ ।

मेघनाथ 'बन्धु'

सबैलाई समानता गर्दै दिन्छ मान
भन्थे अझै राम्रो बढ्छ नेपालीको शान

सङ्घीयता गणतन्त्र शासनको लागि
बनाएको सबै मिली नयाँ संविधान

जनतालाई कर लगाई भ्रष्टाचार गर्न
दिन रात गरेका छन् कुसी तानातान

संविधान सच्चाउन पर्छ अब केही
भ्रष्टलाई मृत्युदण्ड दिनलाई छान

सुशासन प्रणालीको शासन राम्रो गरे
पढैन है युवाहरू व्यर्थै खाडी जान ।
झापा ।

मोहन आचार्य 'जलद'

हरायो आस्थाको धरोहर काम छोडियो
चोरियो युवाशक्ति रहस्य अझै मोडियो

मानिस हुनुको गौरव त्यो देखाई देऊ
नितान्त जरूरी खबर छ माफी जोडियो

साहित्यभित्रको आवाजले जनचेतना
गर्नु छ भन्थ्यो ऊ शहीदको बाटो तोडियो

विश्वास प्रगति समाजको लागि चाहिने
मेटाए दुष्टले उसैलाई दोष गोडियो

चुलियो पापकै गाग्रो अब पोखिन सक्छ
देखाए आफैले दुई जिब्रे चाल फोडियो ।
देवचुली नवलपुर, हाल बेलायत ।

रमा खतिवडा

जति दूर जान्छौ झन् पासमा तिमी छौ
हजारौ नजर छन् तर खासमा तिमी छौ

थाकेर चौतारीमा सुस्ताउनुको मजा बेग्लै
त्यहाँ चल्ने सिरसिर बतासमा तिमी छौ

फूलको रूपमा मोह भएन कहिल्यै मलाई
उसले दिने मन्द मन्द सुवासमा तिमी छौ

बजायो बाँसुरी कसैले घन्टौसम्म सुने मैले
बजेको त्यो धुनको मिठासमा तिमी छौ

पलपल आफैँभित्र महसुस गर्छु तिमीलाई
लाग्छ चल्ने धड्कन अनि सासमा तिमी छौ ।
पोखरा ।

रत्ना पुन

मज्जाले देखाउँछ अभिनय जिन्दगीले पनि
चिन्नै सकेन मूल्यवान् समय जिन्दगीले पनि

कामको अनि दामको कुनै टुङ्गो नलागेर
छोड्यो योजना कतिपय जिन्दगीले पनि

जान्छ कैयौं प्रतिस्पर्धाहरूमा हन्डर खान्छ
कहिल्यै प्राप्त गरेन विजय जिन्दगीले पनि

सुख दुःखको सारथी यो समाजको अगाडि
दिनै सकेन गतिलो परिचय जिन्दगीले पनि

उता सम्बन्धमा पनि फेरि झमेला भइरहन्छ
कहिलेसम्म गर्ला समन्वय जिन्दगीले पनि ।
रुकुम पश्चिम ।

रवि श्रेष्ठ

आइन् सुन्दर परी यो दिलमा चरेर गइन्
जवानीको सुगन्ध मेरो तनमा छरेर गइन्

कति दिनकी भोकै पो थिइन् उनी कुन्नि
आज मौका पारेर मनको पेट भरेर गइन्

हो रैछ जसलाई प्यास उसैकै कुवा भन्थे
आफू अघाइन् मेरो भोकनिद्रा हरेर गइन्

थाहा भएन समय र अवस्था कस्तो थियो
उनी भने भुतुकै लजाए जस्तो गरेर गइन्

अन्तमा अँगालोमै बेरेर लामो श्वास फेरेर
बाई भन्दै हात हल्लाई, आँखा तरेर गइन् ।
सन्धिखर्क-१, अर्घाखाँची ।

रसज्ञ छहरा

कृष्ण कन्हैया वंशी बजैया भन कहाँ छौ तिमी
रास रचैया चीर हरैया मन कहाँ छौ तिमी

कंस मारने काली नाग अनि इन्द्रको सेखी झार्ने
चोरेर खाने गोपिनीका मखन कहाँ छौ तिमी

शासक अत्याचारी भ्रष्टाचारी छन् देशमा बढी
कृष्ण भ्रष्टलाई आउन मासन कहाँ छौ तिमी

द्रोपतीको चीर हर्ने जस्ता देश बलत्कारीको
सेखी झार्नलाई आउन मोहन कहाँ छौ तिमी

देशद्रोही लुटेरा शासक छोटे राजाहरूको
ज्यादती आऊ कृष्ण रोक्न दमन कहाँ छौ तिमी ?
कावासोती ।

राजेशकुमार चौधरी 'जिज्ञासु'

बालेर आफूलाई प्रकाश छदै छन् गुरुजी
ज्ञानगुनका वर्षात सर्वत्र गदै छन् गुरुजी

पवित्र पेशा स्वच्छ कमाइ बाँच्नै गाह्रो
भोको पेट बाँच्ने आधार भदै छन् गुरुजी

आकाशले धोखा दिए पनि खडेरी गरेर
विकल्पका थोपा बनेर झदै छन् गुरुजी

छलकपटका शत्रु हितैषी सबका तिनी
दुनियाँलाई लिई भवसागर तदै छन् गुरुजी

नथाकी नरुकी कर्तव्यका दृढ सङ्कल्पी
अज्ञानता यस संसारबाट हदै छन् गुरुजी
भैरहवा, रूपन्देही ।

रामप्रसाद पुरी

बिग्रिसकेपछि आउँछ ज्ञान नेपालीको
गफ धेरै काममा थोरै शान नेपालीको ।

आफ्नो देशमा व्यस्त यी ध्वनि प्रदूषणमा
बाहिरी देशमा साहसी मान नेपालीको

काम हेरौं बुद्धिभ्रष्ट दूरदृष्टि नै छैन
हिँड्न नजानी दगुर्ने हुन् ठान नेपालीको

पाए खान दुवै हातले नै हसुरी दिन्छन्
दुवै पट्टी फाइदा बुद्धि जान नेपालीको

राम्रो काम पहिल्यै गरे के दोहन गर्नु
आयोग बनाई मिलाई खान नेपालीको ।
बादेल, खोटाड ।

रामशरण न्यौपाने

भर छैन जिन्दगीको कहिले ढलेर जान्छ
लमतन्नको चितामा कहिले बलेर जान्छ

कालो छ काल खेद्ने, दौडेर खुब पछाडि
तातो उखुम खरानी कहिले दलेर जान्छ

सब काम गर्नु आजै गरूँला नभन्नु भोलि
सय बार हुन्न मौका कहिले छलेर जान्छ

तात्दै छ धेर मौसम हिम-शैल छन् ढलेका
को भन्न सक्छ पृथ्वी कहिले गलेर जान्छ

अझसम्म छैन कोही भवको रहस्य बुझ्ने
अत्यास यो प्रलयको कहिले चलेर जान्छ ।
चाँगुनारायण-३ भक्तपुर ।

रीता खनाल

भ्रष्टाचारी समाई राम्रो काम गरेर देखाऊ
जनता र समाजको खोली तरेर देखाऊ

गरिबीमा कैयौं पल बितेका छन् हाम्रा
चामल, नुन, तेलको राहत भरेर देखाऊ

मेहनत गर्दाखेरि फल अवश्य मिल्ने छ
सङ्घर्षको मैदानमा सुवास छरेर देखाऊ

चुनौतीको सामना गर्नुपर्ने मात्र छ देशमा
राष्ट्रिय सपूत, लेखक माझ सरेर देखाऊ

लेख्दै छे आज रीताले सबै राम कहानी
यै हिमाल पहाड तराईमा झरेर देखाऊ ।
कपिलवस्तु ।

रिना सापकोटा खनाल

झुक्न नजान्नेले यहाँ झुकाउँछ सधैं
खुदकुसी हुन मलाई रुवाउँछ सधैं

अरूको प्रगतिमा जल्नेहरूले त यहाँ
अघि लम्किएको पाइला समाउँछ सधैं

मुखमा रामराम बगलीमा छुरा राख्नेले
देखावटी मलम भित्रभित्रै जलाउँछ सधैं

गोहिले झैं आँसु झाडै इमोसनली खेल खेली
त्यही आँसुमा निर्दोष पनलाई डुबाउँछ सधैं

अरू रुवाई खुसी हुन्छु नसोच्नुहोस् महोदय
पश्चात्तापले जलाएर खरानी बनाउँछ सधैं ।
बारा सिमरा ।

रेखा उपाध्याय

सरकार कति बस्छौँ यसरी हेरेर बारम्बार
आज फेरि एउटी चेली भइन् बलत्कार

नारी माथि भएको अत्याचार हेरेर बस्छौँ
लडाइँ गर्न छाडेर पहिले किन मान्छौँ हार

पैसाको पछि लागेर दोषीको साथ दिनेहरू
आफ्नो घरमा पर्दा यसरी नै गछौँ गद्दार

मुखिया र धनी हुँदामा दोषीको साथ दिने
गरीबको इज्जत माथि किन गछौँ काटमार

नेता बनाउने हामी हौँ नारा लगाऔँ मिलेर
दोषीलाई मिलोस् सजाय आर कि पार ।
असम, उदागुरी, भारत ।

लक्ष्मण देउवा

जतिसुकै सुन्दर फूल पनि एकदिन झरेर जान्छ
थाहा छैन जीवन कुन दुर्घटनामा परेर जान्छ

भगवान्को हातबाट चलेको यो हाम्रो सास
कुन दिन धर्तीबाट अन्तै बसाइँ सरेर जान्छ

आफ्नो भन्दा पनि बढी अरूको चिन्ता गर्छन्
मलाई थाहा छैन यस्ताले खै के गरेर जान्छ

यहाँ धर्म गरे पुण्य हुन्छ पाप गरे शून्य भन्छन्
बुद्धिदैन म मानिस कसरी बैतर्नी तरेर जान्छ

अब मै खाऊ मै लाऊँ मै राम्रो हुँ भन्छन् सबै
दिमागमा आउँदैन कि कुन दिन मरेर जान्छ ।
डोटी, हाल भारत चेन्नई ।

लक्ष्मीप्रसाद मिश्र

रातो झण्डा हातमा लिएर सीमा खम्बा गन्न पाऊँ
स्वर्ग जाँदा अन्तिम शब्द जय नेपाल भन्न पाऊँ

राष्ट्रिय लालिगुरास माला उनी पैरी दिनु
अन्तिम यात्रा सगरमाथा चुचुरोमा बन्न पाऊँ

चन्द्र सूर्य रहेसम्म मेरो देश बाचिरहोस्
सिमानाको रक्षा गर्न अन्तिम पाइला धन्न पाऊँ

स्वर्ग जस्तो जन्मभूमि इन्ची पनि गुम्न दिन्नौं
सिमाना पर्खाल जग आफ्नै हातले खन्न पाऊँ

अर्को जुनि लिन पाए यै माटोमा लिन्छु म त
परेवाको जुनी लिएर यै भूमिमा उडन्न पाऊँ ।
सुन्दरबजार ७, लमजुङ ।

ललिता गिरी

फूलन नपाउँदै मनका रहरहरू झरेर गए
आज आफैलाई नसोधी बसाइँ सरेर गए

जीवनमा न सोचेको भयो न देखेको भयो
धोका दियो अनि आत्मालाई घात गरेर गए

शुद्ध हुन नसके पनि धर्म गरे जस्तो लाग्थ्यो
समयले छल गर्यो अनि फोहोर जल छरेर गए

यो संसारमा खोजें कहीं नभेटिने गरी हराए
फुटे छुटे अब नफर्किने गरी बैतर्नी तरेर गए ।
सिन्धुली ।

वेदु न्यौपाने

असारमा धान रोप्न पढेन गलामा माला भिरेपछि
केको दुःख हुन्छ हजुर अब नेता सत्तामा छिरेपछि

सत्तामा गर्छन् मोज जनताको आँखामा आँसु बगाएर
सत्तामा किन चाहियो मान इज्जत प्रतिष्ठा गिरेपछि

सहकारी ठग समायो भने सबैको पोल खुल्ने डर
सहकारी ठग किन समात्ने मिटर व्याज तिरेपछि

लुट्ने डाँकाको सम्मान हुन्छ विदेश गएर फर्केपछि
किन चाहियो देशमा विकास विदेश घुम्दै फिरेपछि ।
काठमाडौं ।

वसन्त अनुभव

घरीघरी आउँछन् यादहरू
पिरोल्छन् अलिना रातहरू

आउँछन् सम्झना डसेर जान्छन्
बनीकन विषालु नागहरू

बनेको छु नितान्त एक्लो हेर
छुटेपछि करिबी साथहरू

जब छुट्यो नाता तिम्रो र मेरो
लाखापाखा लागे ती भाँडहरू

अचेल बेसरम भएको छु
खोइ कता हराए लाजहरू ?
दाड ।

वासुदेव ठकुरी

सम्बन्धको गाँठो कस्न खोज्छ्यौ तिमी
किन मेरो दिलमा बस्न खोज्छ्यौ तिमी

भोलि पक्कै मुसल बनी निस्कनेछ्यौ
आज सियो बनी पस्न खोज्छ्यौ तिमी

तिम्रो आनीबानी सबै मलाई थाहा छ
काखमा राखी छुरा धस्न खोज्छ्यौ तिमी

मिठा कुराले पेट भरिँदैन कसैको
मुखले मात्रै चिप्लो घस्न खोज्छ्यौ तिमी

देखावटी माया गरे झैं गछ्यौँ अहिले
सताएर मलाई डस्न खोज्छ्यौ तिमी ।
तारकेश्वर-९, काठमाडौँ ।

विवश पारदर्शी

नेपाली राजनीतिलाई जुवा तास बनाए
मनपरी तन्त्रले जनता उठीबास बनाए

फोहोरी खेलको स्वार्थमा चुर्लुम्म डुब्दै आज
यो देशको शासन पद्धति नै अरूको दास बनाए

पुर्खाको गौरवशाली विरासद लत्याएर
विदेशी इशारामा नाच्ने इतिहास बनाए

नेपालको सार्वभौम कुचँल्दै बुट बजारेर
राष्ट्रघाती विदेशी दलाल खास बनाए

शहीदको रगत पसिनामा होली खेल्दै आज
राष्ट्रियता धर्म र संस्कृतिको सत्यानाश बनाए ।
झापा ।

वेदप्रसाद रिजाल

समाज भित्रै दलालहरू देखिए
निरीह मान्छेका कालहरू देखिए

यहाँ कोही अजीर्ण भएर मर्छन्
यहीं कतै रिता थालहरू देखिए

जानीजानी खाडलमा फस्ने गरेका
यहाँ भेडाका बगालहरू देखिए

दुनो सोझ्यएर भुँडी भर्ने गरेका
नेपाली चम्चाका चालहरू देखिए

सत्तामा आरोह र अवरोह हुने
अशान्त पाराका छालहरू देखिए ।
इलाम ।

शोभा आचार्य गौतम

चलखेलको शासन असललाई हटाउने
समृद्धि र विकास ल्याउँछौं भनी रटाउने

रोजगारीको वातावरण छैन देशमा
खाडीमा पठाएर नागरिक घटाउने

उमेर पुगिसकेकाहरूको छ राज यहाँ
जनतालाई गछौं भनेर कुरा भटाउने

सधैं लोभ र लालचको कुसी तानातान
जनतालाई छैन राहत धुलो चटाउने

जब चुनाव आउँछ मात्र आश्वासन दिँदै
सोझा साझा नागरिकलाई बटाउने ।
काठमाडौं ।

शरद प्रधानाङ्ग

पोखिएको आँसु सबै नयनमा ताल भएपछि
अलि अलि बाँच्ने आधार नै बेहाल भएपछि

सम्भावनाहरू पनि छुट्दो रहेछ समीपबाट
साउन भदौको वर्षात् उजाड छाल भएपछि

विश्वास पलाएथ्यो आकाशको जूनलाई हेर्दा
स्वार्थी भयो यो सपनी माकुरी जाल भएपछि

सकिने भए आँसु जति नयनमा खापिदिन्थे
परेलीको बगर बाध्यतामा पर्खाल भएपछि

कसलाई कसरी सुनाउँ अनगिन्ती व्यथाहरू
आफ्नै पीडाका लस्करहरू काल भएपछि ।
विराटनगर-७ ।

शान्ता पौडेल भट्टराई

एकेक मतको महत्त्व सबैले जान्नुपर्छ
अति भयो अब गतिला शासक छान्नुपर्छ

देश लुटे अल्मल्याए यतिन्जेल हामीलाई
छोड्नुहुन्न मतदानको गोलीले हान्नुपर्छ

धनीलाई धन देखाउने मौका बन्छ पर्व
गरीबले दुःख गर्दै व्यवहार धान्नुपर्छ

समान व्यवहार राम्रो पक्ष गणतन्त्रमा
देश हाँक्नेले आफूलाई सेवक ठान्नुपर्छ

अझै समय बाँकी छ देश बनाउनलाई
सबै मिलेर नै आपसमा हात तान्नुपर्छ ।
टङ्कीसिनवारी, मोरङ ।

शान्ति न्यौपाने

पहिलोपल्ट तिमीसँग मस्किएको याद आयो
तिम्ले मलाई प्रेम प्रस्ताव पस्किएको याद आयो

डाली माथि जोडी ढुकुर मुकुर मुकुर गर्दै थिए
लजाउँदै नजिक नजिक लस्किएको याद आयो

हात समाइ रमाइ रमाइ कोही कतै गाँको देख्दा
अँगालोमा पो बेरिएर कस्किएको याद आयो

अनायसै तिमीले कतै नयाँ नाता गाँसेपछि
उभिएको यो धर्ती मेरो धस्किएको याद आयो

तिम्रो साथ छुटेदेखि अनिदोमा रात बिते
प्राण छुट्ने गरी मुटु चस्किएको याद आयो

अचानकै आज फेरि तिमीलाई सामु भेट्दाखेरि
तर्सिएर भित्र भित्र छाती भस्किएको याद आयो ।
चाबेल, काठमाडौं ।

शारदा भण्डारी काफ्ले

नारीका पाटा पाटा हुँदा रहेछन्
निकै नै कठिन बाटा हुँदा रहेछन्

छोरी बा-आमाकी मायाकी डोरी
कलिला दयाका टाटा हुँदा रहेछन्

सङ्घर्षका यात्रा पथमा लड्दालड्दै
दुखिया घाउका खाटा हुँदा रहेछन्

गुण दोषले छोपिँदा दर्दको नदीमा
उर्लिका ज्वारभाटा हुँदा रहेछन्

छोरीबाट बुहारी हुँदा गाउँघरमा
विशेष संस्कारी घाटा हुँदा रहेछन् ।
विराटनगर, हाल भोजपुर ।

सविता के.सी.

दिन आए उन्चू पनि फुल्छन् यहाँ
नफलेका बोट फल झुल्छन् यहाँ

मुस्कुराउन मात्र सिक पहिले
आकाश र धर्ती दुवै खुल्छन् यहाँ

मनमा पाप बोक्नेहरूले सुन
चिप्ला बोली तुच्छ सोच डुल्छन् यहाँ

सहयोग त लिने मात्र माग्नेको
लिएपछि पाको हुन्छ भुल्छन् यहाँ

बजाऊ घण्टी लिऊ नाम बिहान
दिन रातको डकैती धुल्छन् यहाँ ।
दक्षिणकाली-९, काठमाडौं ।

श्रीकृष्ण धामी

बोकेर घरको जिम्मेवारी परदेश हिँडेको हुँ
कठिन सहन नसक्ने भारी परदेश हिँडेको हुँ

देशमा रोजगार छैन आम जनतालाई
छोडेर गाउँमा खेतबारी परदेश हिँडेको हुँ

गाउँ ठाउँ देश भित्रै बेला बेला छोडेर
यात्रामा महाकाली पारि परदेश हिँडेको हुँ

उच्च शिक्षा पढेर रोजगार नपाएपछि देशमा
पासपोर्ट लिई पाइला सारी परदेश हिँडेको हुँ

जीवनमा दुःख पीडा सहेर भए पनि यहाँ
मैसँग दुःखलाई लतारी परदेश हिँडेको हुँ ।
बझाङ ।

श्रीकृष्ण शर्मा

मैदान तान्न बाहुबलीको बर्कत जोर्नुपछ पहिला
म सलाई त हुँ बाल्नलाई नि कोर्नुपछ पहिला

रस पनि कपास पनि खान मन लागेपछि
जाँगर चलाएर कडा हाड फोर्नुपछ पहिला

कलिको कृष्ण हुँ भनी सबले पत्याउनलाई
गोपिनीका घरघरको दही चोर्नुपछ पहिला

नाउमा बस्न र पारि तर्ने उद्देश्य पूरा गर्ने
गन्तव्यतर्फ खियाउन पनि दोर्नुपछ पहिला

प्यास बुझेन भनेर गुनासो किन गर्नु खै
पुरै धीत मार्न त गाग्रो भोर्नुपछ पहिला ।
पोखरा - ५, मालेपाटन ।

सङ्गीता खरेल

गुलामी गर्ने झोले पाउँदा नेता दिवाना
रातारात गायब भयो देशको खजाना

परिवर्तन गर्छु भन्नेलाई बाटो थुनेर
पछार्न खोज्छन् गर्दै यहाँ अनेकौं बहाना

गरीब नाङ्गा र भोकमा पिल्सिएका कठै
भ्रष्टहरूको खोतल्नुपर्छ घर अनि छाना

एकाइसौं शताब्दीमा पनि विभेद हुँदै
किन अल्झिन्छौं सधैं गरेर कुरा पुराना

मौन बसेर हुँदैन परिवर्तन जुटौं युवा
बेच्नै लागे दलालहरूले देशको सिमाना ।
चन्द्रागिरी ८, काठमाडौं ।

सञ्जना शर्मा

घर र बारी छ खेत टन्न गरेर खानु है
भएको अन्न दाजु र भाइ भरेर खानु है

नलड्नु भोलि काम त आफ्नै आउँछन्
अरूले हेप्छन् अगाडि दुवै सरेर खानु है

डुङ्गाको छानो भएको घर लिनु नि दुवैले
नराख बाँझो त्यो पाखो मकै छरेर खानु है

अरूको मर्का बुझ्ने छौ पक्कै नगर्नु अन्याय
आएछ भने ती बाधालाई हरेर खानु है

सकेमा गर सबैको भलो नसके के गर्नु
उठाई शिर दुखकै डुङ्गा तरेर खानु है ।
लमही, दाड ।

समिता पौडेल न्यौपाने

यहाँ असिनासँगै कहिले हावाहुरी आउँछ
थोरै धन भए मान्छेलाई चुरीफुरी आउँछ

मेहनत गरे आउँथ्यो राम्रो नतिजा पक्कै
कृषि क्रान्ति भए फसल मुरी मुरी आउँछ

जनता भोकै नहुन् भन्ने महेन्द्र मल्ल
ढुक्क हुन्छन् धुवाँ सबैका धुरी धुरी आउँछ

दुईजनामा त सुनसान हुने त्यो घरमा
उल्लास छाउन त चरा भुराभुरी आउँछ

सम्बन्ध टिक्छ त केवल मात्र सम्झौतामा
क्षणभरमै सकिन्छ सानो कुरामा दूरी आउँछ ।
चितवन ।

सायुसुसन राई

हिजोआज के छ भनी सोधने कोही नहुँदा
मेरो अनि हाम्रो भनी खोज्ने कोही नहुँदा

अलमल्ल परिराछु आफ्नै जीवन देखेर
बाटाहरू टन्नै रैछन् रोज्ने कोही नहुँदा

भीरको चिन्डो उधो न उँभो भने जस्तै भो
नैराश्यता पूर्ण जीवन बोक्ने कोही नहुँदा

लरखराएका यी मेरा अनियन्त्रित पाइलालाई
साहस र हिम्मतका साथ रोक्ने कोही नहुँदा

कतै जिम्मेवारीबाट चुकिन्छ कि भन्ने डर
लागिरन्छ सहि गलत जोख्ने कोही नहुँदा ।
जापान ।

सावित्री अधिकारी

हट्यो सारा हिलो मैलो भन्नुपर्ने शरदमा
यही बेलामा आयो मनसुन हाम्रो देशमा

बर्खायाम सकिएर पर्व शुरू हुँदै थियो
एक्कासि प्रकृतिले रूप बदल्यो नेपालमा

लगातार झरी रोकिएन तीन दिनसम्म
उर्लियो खोला खहरे अनि पहिरो भीरमा

कति बगायो कति पुऱ्यो अझै खोज्न बाँकी छ
हेर्दाहेर्दै लछारेर लम्यो उसले साथमा

आफ्नो स्थान खोज्ने चक्करमा बौलायो प्रकृति
के कुराको बदला लिएर आयो आवेगमा ।
हेटौडा, हाल काठमाडौं ।

सावित्री प्याकुरेल

शान्त वातावरण बिस्तारा सजिलो चाहिन्छ
बिरामीमा साथी बुझिदिने हाँसिलो चाहिन्छ

विना मिहिनेत फलको आस कसरी गर्नु
बिरूवा राम्रो हुन बिउ गतिलो चाहिन्छ

कुनै पनि विधामा परिचित हुनका लागि
विषय अनुसारको प्रस्तुति चोटिलो चाहिन्छ

जस्तोसुकै विपत्तिबाट पनि बचाउनको निम्ति
घरको मियो सबभन्दा हाँकिलो चाहिन्छ

त्यति सहज छैन आफ्नो बनाउन सावित्रीलाई
सत्यमा अडिग रहन सक्ने दिल कलिलो चाहिन्छ ।
धादिङ ।

सुजाता राई

लाखौं पीडा सहेर पनि खिएर रमाएकी छु
मनमा पीडा बोकी आँसु पिएर रमाएकी छु

निर्मोहीको मायाले धुजा धुजा फाटेको छ मन
फाटेको मुटु टुक्रा टुक्रा सिएर रमाएकी छु

प्रेमको बन्धन चटक्कै चुडाएर गए पनि
मायाको अर्थ खोज्दै ध्यान दिएर रमाएकी छु

थोरै भए पनि हरेक क्षण बितायौं खुसीले
विगतको मीठो उमङ्ग लिएर रमाएकी छु

भाँचियो आज डाली प्रेमको फूल फुल्नै नपाई
फुलबारीमा कोपिला झैं जिएर रमाएकी छु ।
धनकुटा ।

सुनिता बराल

तिमीले आफ्नै आमाको फाटेको चोली किन्न सकेनौ
आफू र दीनदुःखी विरामी हुँदा गोली किन्न सकेनौ

सुनका पलडमा सुतेर मात्र के हुन्छ खै
आर्तनादहरूको दर्दको बोली किन्न सकेनौ

देशमा आफ्नै सिमाना र नदीनाला बिक्री हुँदा
छिमेकीको सेखी झार्न खोली किन्न सकेनौ

छिमेकीले त यान किन्यो रे ! गगन किन्यो रे !
तिमीले दुर्गममा बिरामी बोक्ने डोली किन्न सकेनौ

अनेकतामा एकता छ भन्छौ भन्नलाई यहाँ
हिमाल पहाड तराइको असल टोली किन्न सकेनौ ।
काठमाडौं ।

सुरेशचन्द्र घिमिरे

धानको दिवस सुरु भो अब असार चलदै छ
खण्डित वृष्टि भएछ वायु मनसुन छल्दै छ

चढ्दैछ ताप लेक र बेँसी जलवायु फेरियो
सडक खन्ने होडले हाल जमिन गल्दै छ

उर्वरा माटो रुखो छ आज मलको अभाव
उत्पादकत्व घट्दै छ बाली अम्लले मल्दै छ

पाखाको बारी बाँझो छ टारी खेत भो घडेरी
घट्दैछ कृषि आधार भूमि यो मन जल्दै छ

सोच्दै छु नित्य वर्तमान हेर्दा भविष्य के होला
कृषिको भर धमिरा लाग्यो सहारा ढल्दै छ ।
काठमाडौँ ।

सीताराम घिमिरे

भरिएन जिन्दगीमा मनचिन्ते भाँडो
ठटाउँदै छु म आफ्नै पुर्पुराको ठाँडो

चिन्ता बोक्छु सधैंभरि छैन फुर्सदमा
यही चालले लान्छ क्यारे कालले चाँडो

बल तेज धन तेजले अरू सानो देख्ने
ईर्ष्या द्वेष कल्मष जिन्दगीका यी घाँडो

आफैलाई बिगार्दछ मनकै घमण्डले
यसैले नै बनाउँछ समाज कोचे लगाँडो

मनशान्ति भयो भने शरीर शान्त हुन्छ
मनशान्त भएमा अमृत हुन्छ फाँडो ।
ललितपुर ।

सीता शर्मा पन्थी

यात्रा रहेछ जीवन यात्रा गर्दै जाँदा
पुगिने कता हो छैन पैसा भर्दै जाँदा

समस्या कहाँबाट आउँछ पत्तो हुन्न
जसरी भए नि पूरा हुन्छ टर्दै जाँदा

साख्खे आफन्तहरू धेरै होलान् पनि
ती चिनिने रहेछन् समस्या पर्दै जाँदा

मध्य कलियुग रहेछ जाँदाखेरि चैं
नदेखेकै राम्रो आफै पर सर्दै जाँदा

मर्दाखेरि साथ कोही हुँदैन आफन्त
जन होला ती याद केवल मर्दै जाँदा ।
वीरगञ्ज, पर्सा ।

सोमनाथ लुइटेल् 'रवि पाल्पाली'

बैनी व्रत नबस मन सजाएर आऊ तिमी
नारीको गहना लाज हो लजाएर आऊ तिमी

तीज भनेर एक महिनादेखि दर नखाऊ
हाम्रो संस्कृतिको मृदङ्ग बजाएर आऊ तिमी

बाबाको आँगन टेकेर छोरी शून्यता हटाऊ
तीजको बेलामा घरमा भजाएर आऊ तिमी

माइती पराइ भयो भनेर कहिले नभन्नु
पर्वमा सधैं आफैलाई कजाएर आऊ तिमी

चेलीबेटिले बाबाको शिर उच्च बनाउने छौ
सर्वत्र कुकृतिलाई नै डजाएर आऊ तिमी
पाल्पा ।

स्पन्दन विनोद

आयो आयो आगो आयो भन्यो बररर ताली बजायो
टुक्केले काफियासम्म नमिलाई टाँसेर गजल बनायो

केही बोल्यो कि 'तेरो बाऊ को बिर्ता हो ?' भन्छ कड्किन्छ
'गजल तेरो ठेक्का हो ?' भन्दै फूलबारीमा चर्पी गरायो

कोही झोले कोही डाक्टर प्राध्यापक कोही जुवाडे
गाजाको सर्कोमा भट्टीको ट्वाकमा खिसी गर्ने आयो

बूढाले छन्द के बहर के सक्दैन् घोकन् झूटो बोल्दछन्
युवाले यस्तैको पछिपछि लागेको देख्दा मुटु रसायो

चारु हो त्यो गजल जस्तै भन्दा पारू दारू भारू भन्दै छ
गजल त मीठो छन्द बहरमा लेखिन्छ सिद्धान्तले बतायो

जो भन्छ बहरमा भए गजल फारसी मै लेख् देशद्रोही हो ऊ
स्वतन्त्र गजल भन्नु गलत हो गजल बहरमै विश्वभर उदायो ।
भक्तपुर, हाल बेलायत ।

होम सुवेदी

तिमीलाई किन होला बोल्नै सारो छ
बोले पनि मनका कुरा खोल्नै गारो छ

खिरै पनि तिम्रा लागि फाल्ने कुरा भो
मेरा लागि ढिँडो रोटो मात्रै चारो छ

तिम्रा लागि दूध आउला मेरा लागि ता
पानी हैन हावा मात्रै आउने धारो छ

माया गर्दै तिमी चाहिँ धेरै अघायौ
मायाबाट मेरो मन अझै थारो छ ।
भापा ।

पुछारको पातो

चारु र गजलमा रहेका विशेष भिन्नता

डा. देवी पन्थी

चारु के हो ?

चारु संस्कृत शब्द हो । यसको अर्थ सुन्दर या मनोहर हुन्छ । चारु उभयलिङ्ग शब्द हो भने गजल स्त्रीलिङ्ग शब्द हो । गजल (ग+ज+अल) को अर्थ नारीसँग प्रणयका कुरा हुन्छ भने चारुको प्रयोगात्मक अर्थ पुरुषसँग प्रणय, सहमति र विमतिका कुरा हुन्छ । यहाँ फराकिलो अर्थमा बेबहरका गजललाई चारु नामले परिभाषित गरिएको छ । गजलको स्वाद र फर्माटमा रचिएका या बेबहर लेखिएका या बहरमा लेख्ने प्रयास गरिएका तर बहर या गजलको विषयवस्तु नमिलेका, बहरमा चमत्कारी शेर बन्न नसकेका या गजल बन्न नसकेका तर गहन भाव बोकेका रचनालाई सजिलोका लागि चारु भनिने छ । बहरलाई छोडेर छन्दमा लेखिएका रचना पनि चारु हुन् ।

बहर र छन्दमा के फरक छ ?

बहर शब्दको उच्चारणको आधारमा र छन्द अक्षरको आधारमा निर्धारित हुन्छ । जस्तै: 'असल' बहरमा अ-सल (१२) हो भने छन्दमा अ- स- ल (१११) हो । यसबाहेक बहरमा मात्रा मिलावट, मात्रा चढावट, मात्रा गिरावटका नियम पनि छन् । बहर गजलमा अनिवार्य छ तर चारुमा अनिवार्य छैन ।

राग के हो ?

राग संस्कृत शब्द हो । कुनै वस्तु, स्थान या व्यक्तिप्रति व्यक्त पवित्र प्रेम, मोह, स्नेह, लगाव राग हो । गजल र चारुमा व्यक्त प्रेम यौनाकाङ्क्षी प्रेम हो भने रागमा व्यक्त प्रेम पवित्र प्रेम हो । मातापिता, दाजु-भाइ-वैनी, गुरु शिष्य, मित्र आदि बीच र जेष्ठ नागरिक, मातृभूमि, ईश्वर आदिप्रति व्यक्त प्रेम, स्नेह, श्रद्धा, श्रद्धाञ्जली आदि राग हो ।

विराग के हो ?

विरागमा व्यङ्ग्यका साथै सामाजिक विकृति, विसङ्गति, बेथिति, असन्तुष्टि, युद्ध, हिंसा, विद्रोह, भ्रष्टाचार, बलात्कार, आन्दोलन, अन्याय अत्याचार आदि विषयवस्तुले प्राथमिक स्थान पाउँछन् । रागविराग गजल, चारु, राग र विरागको मिश्रण रागविराग हो । विभिन्न थुँगा या शेरमा अलग अलग विषयवस्तु समाविष्ट भएको भए रागविराग हो । यो साहित्यको मिश्रणवाद सिद्धान्तमा आधारित छ ।

चारु, राग, विराग र रागविरागलाई एउटै शब्दमा सजिलोका लागि चारु भन्दा हुन्छ । जसरी प्रारम्भमा गजलको वर्गीकरण गरेर मुसलसल गजल या गैर मुसलसल गजल, आजाद या स्वतन्त्र गजल भनिएको थियो त्यसरी नै चारुलाई राग, विराग या रागविरागमा वर्गीकरण गरिएको छ । गजलमा मुसलसल या गैर मुसलसल के हो भनेर छुट्याए जस्तै चारुमा राग, विराग, रागविराग के हो छुट्याउने काम समालोचकको हुने छ । सर्जकले चारु लेखे पुग्ने छ । स्मरण रहोस् आजाद गजल र स्वतन्त्र गजल पनि बहरमै कहिन्छन् ।

चारु र गजलमा फरक :

१. गजल अनिवार्य बहरमा (फारसी छन्द/लय) मा कहिन्छ भने चारु हाम्रो आफ्नै छन्द, लय, भाकामा (संस्कृत, नेपाली, हिन्दीमा प्रयोग हुने) लेखिन्छ, पढिन्छ र गाइन्छ ।

२. गजलमा प्रयोग गरिने सबै प्राविधिक शब्द (गजल, बहर, मतला, उला, सानी, मक्ता, काफिया, रदिफ, शेर आदि) फारसी शब्द हुन् । यी शब्द नेपाली, संस्कृत, हिन्दी शब्दकोशमा छैनन् । चारु विधामा यी प्राविधिक शब्दलाई क्रमशः गजल = चारु, बहर = छन्द, मतला = प्रारम्भ, उला = ऐना, सानी = प्रतिविम्ब, मक्ता = शेष, काफिया = आदिअनुप्रास, रदिफ = अन्त्यानुप्रास, शेर = थुंगा नामकरण गरिएको छ ।

३. गजल शब्दको सम्बन्ध निशर्त सिधै सङ्गीतसँग छ भने चारु गायनका हिसाबले स्वतन्त्र या ऐच्छिक छ (स्वर्ण शिखाको आलेख हेर्नुस्) ।

४. गजल स्त्रिलिङ्ग शब्द हो भने चारु उभयलिङ्ग शब्द हो ।

चारु छन्द

वेदमा भनिए जस्तै हरेक पङ्क्तिमा अक्षर सङ्ख्या बराबर हुनु पनि एक प्रकारको छन्द हो । यो छन्दलाई चारु छन्द नामकरण गरिएको छ । छन्द या बहर मा आधा अक्षर गणना हुँदैन । कुनै पङ्क्तिमा आधा अक्षर बढी र कुनै पङ्क्तिमा आधा अक्षर थोरै या शून्य हुनेहुँदा चारु छन्दमा कुनै पङ्क्तिमा एक अक्षर घटीबढी भएकोलाई दोष मानिने छैन ।

लोकप्रिय साहित्यिक पत्रिका **वैजयन्ती**ले हरेक दुई महिनामा निरन्तर साहित्यका विविध विधाका विशेषाङ्क प्रकाशित गर्दै आइरहेको विदितै छ । शब्दार्थ प्रकाशनको यो ऐतिहासिक अभियानमा चारुले पनि यसको ९४ औं पाइलामा सम्मानित स्थान पाएको छ । यो ऐतिहासिक कार्यको श्रेय प्रख्यात साहित्यकार वसन्तकुमार शर्मा नेपालका सुपुत्र निबन्धकार एवम् साहित्यकार विनयकुमार शर्मा नेपाललाई जान्छ । चारु साहित्य प्रतिष्ठान उहाँप्रति नतमस्तक रहनेछ । यो अङ्कमा समाविष्ट अधिकाङ्श चारु हामीले नेपाली साहित्यकार विश्व सञ्जालको पेजमा हरेक आइतबार अभ्यास गरिएका सञ्जालको एल्बमबाट

साभार गरेका छौं । यसका निम्ति संस्थापक स्पन्दन विनोदज्युप्रति हामी ऋणी छौं । त्यसबाहेक चारु अभ्यास पाठशाला, जैमिनी साहित्यिक मञ्च, बाग्लुङ र अर्घाखाँची बुलिटिनको पेजमा अभ्यास भएका चारु यो विशेष अङ्कमा समाविष्ट गरिएका छन् । यसका निम्ति प्रेम थापा र डिल्लीराज घिमिरे विशेष धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । चारु सम्बन्धी आफ्ना गहन विचार प्रेषित गरेर वैजयन्तीको यो अङ्कलाई ऐतिहासिक दस्तावेज बनाउन सहयोग गर्नुहुने गजल शिरोमणि एवम् डा घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'- कुलपति बर्दघाट प्रज्ञाप्रतिष्ठान, स्थापित गजलकार स्वर्ण शिखा- दाड, प्रख्यात भारतीय नेपाली साहित्यकार पुरुषोत्तम उपाध्याय दाहाल- गुहाटी असम, आधुनिक मोतीराम भट्ट स्पन्दन विनोद- बेलायत, हिन्दी चारु अभियन्ता डा. दीपक गोस्वामी- उत्तरप्रदेश, भारत र छन्द अभियन्ता प्रा. माधव वियोगीप्रति म सदा नतमस्तक रहनेछु । स्थान अभावका कारणले देश विदेशका सयौं चारुकारले यो अङ्कमा स्थान पाउन सक्नुभएन । आगामी विशेषाङ्कमा उहाँहरूले निश्चितरूपमा प्राथमिकता पाउनुहुनेछ भन्ने वचन दिन चाहन्छु । जय चारु !

मुकाम : चावहिल, काठमाडौं ।

चारु हुरीजस्तै आयो

प्रा. माधव वियोगी

चारु हुरीजस्तै अचानक आयो र गजलको दुनियाँमा तहल्का मच्चायो । चारुको उदयपछि काफिया र रदिफ मिलाएर गजल भन्दै रचना लेखेर गजलकार हुँ भन्नेहरू निकै क्रोधित भए । उनीहरू चारुसँग रिसाएका होइनन्, उनीहरू गजलमा बहर अनिवार्य गरेका कारणले रिसाएका रहेछन् । अहिले आएर बुझ्दा रिसाउनु बेकार रहेछ । कुरा ठीकै रहेछ । गजल शुद्धीकरणका निम्ति गजलको विकल्पमा केही न केही हुनुपर्ने आवश्यकता थियो । यो आवश्यकता परिपूर्ति गर्न चारु जन्मियो फौलियो र स्थापित भैसक्यो । अब हामी सबैले यसलाई स्वीकार्नुको विकल्प छैन । यो नेपाली र हिन्दी साहित्यको लोकप्रिय विधा बनिसकेको देख्दा खुसी लाग्छ । (स्रस्टा साँझ अमेरिकाको चारु विशेष कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिको हैसियतले दिएको मन्तव्यको सारसंक्षेप)

पोखरा ।

शुभकामना

डा. घनश्याम न्यौपाने परिश्रमी

'चारु' तत्सम स्रोत अन्तर्गत पर्ने विशेषण पद हो । यसका कोशीय अर्थ हुन्- सुन्दर, मनोहर, राम्रो आदि । महाकवि लक्ष्मीप्रसाद देवकोटाले आफ्नो 'शाकुन्तल' महाकाव्यमा चारुलाई काल्पनिक पात्र चयन गरेका छन् । शकुन्तलाकी सखीका रूपमा । सुन्दै आकर्षक र मनमोहक लाग्ने शब्द छ चारु । यसै शब्दलाई सापटी लिएर डा. देवी पन्थीले कविताको एउटा नवप्रविधा प्रवर्तन गरेका छन्, जुन गजलकै प्रविधिको प्रतिच्छायाको शैलीमा लेखिन्छ तर गजल नै भने यो होइन । गजलको सिद्धान्तलाई गहन ढङ्गले नबुझेका वा बुझेर पनि अवलम्बन गर्न नसक्ने सर्जकहरूका लागि यो प्रविधा निकै उपयोगी देखिन्छ ।

नेपाली काव्यिक धरातलमा गजल विपथनको यात्रामा दिग्भ्रमित भइरहेको अवस्थामा चारुको प्रवर्तन भएको हो । यसले गजलको शुद्धीकरणमा निकै सहयोगी भूमिका निर्वहन गरेको देखिन्छ । गजल लेख्न इच्छुकहरू यसबाट लाभान्वित हुन सक्छन् ।

चारुको विस्तार हिन्दीमा पनि भएको छ । यसका हिन्दी व्याख्याता डा. दीपक गोस्वामी 'चिराग'ले यस प्रविधालाई हिन्दीमा विस्तार गर्न अहम् भूमिका खेलेका छन् । अहिले नेपाली र हिन्दीमा चारुका एकल तथा संयुक्त सङ्ग्रहहरू धमाधम प्रकाशित भइरहेका छन् । नेपाली साहित्यकार विश्व सञ्जालले यसको उन्नयनमा खेलेको भूमिका उल्लेखनीय छ । चारु साहित्य प्रतिष्ठानले यसलाई विकास र विस्तार गरिरहेको छ भने स्रष्टा साँझ अमेरिकाले पनि चारु वाचन कार्यक्रमद्वारा यसको प्रचारप्रसारमा सहयोग पुऱ्याइरहेको देखिन्छ ।

नेपाली साहित्यिक पत्रकारिता क्षेत्रमा पृथक् पहिचान बनाएको एक मात्र विधागत साहित्यिक पत्रिका 'वैजयन्ती'ले पूर्णाङ्क ९४ चारु विशेष प्रकाशित गरेर यसको उत्थान, उन्नयन तथा प्रवर्द्धनमा अर्को महत्त्वपूर्ण कार्य गरेको छ । वास्तवमा अब चारु लोकप्रिय र कविताको स्थापित उपविधा बनेको प्रमाणित भएको छ ।

कुलपति
बर्दघाट प्रज्ञाप्रतिष्ठान, नवलपरासी
लुम्बिनी प्रदेश ।

गज़ल के शुद्धिकरण अभियान में चारुको योगदान

दीपक गोस्वामी 'चिराग'

गज़ल आज की सर्वाधिक लोकप्रिय विधाओं में से एक है। यदि गज़ल को मैं शब्दों की परिभाषा में समेटने का प्रयास करूं तो कुछ इस तरह होगी- 'जीवन के विभिन्न इंद्रधनुषी रंगों के प्रतिविंब को दिखाने वाली, भावों के तानों और शब्दों के बानों से बनी झीनी सी चादर है आज की गज़ल।

गज़ल ने अपनी लगभग एक हजार वर्षों की यात्रा में बहुत सारे पड़ाव तय किए हैं। इरान के जन्मांध शायर रौदकी से लेकर भारत के प्रथम शायर अमीर खुसरो, फिर शायरी के पर्याय मिर्जा ग़ालिब और मीर तक मीर आदि से गुजरती हुई गज़ल भारत के सुकुमार शायर दुष्यंत कुमार के पास पहुंची। दुष्यंत कुमार एक खुदरंग शायर थे। जिनका मिर्जाज अलग ही प्रकार का था। वे गज़ल को महबूबा की घुंघराली जुल्फों से खींचकर तपती दोपहरी में सड़क पर काम करते हुए मजदूरों के टपकते हुए पसीनों तक लेकर गए। उन्होंने लैला-मजनू, हीर-रांझा की रूमनियत को भुलाकर गज़लों को गरीबों की झोपड़ियों, मजलूमों के गलियारों और मजदूरों की खोलियों की सैर कराई। अपने समय की व्यवस्था और सामंतवाद के विरोध में उन्होंने गज़ल को एक पैने हथियार के रूप में इस्तेमाल किया। किंतु दुर्भाग्य से दुष्यंत कुमार के निधन से उनका वह मिशन अधूरा ही रह गया। उनके बाद के गज़लकार उसे उतनी शिद्धत से आगे नहीं बढ़ा सके उनके बाद मानो एक खामोशी सी छा गई। इस खामोशी को भरने और उनके मिशन को गतिमान रखने के लिए ही नेपाल की सर जमी से प्रोफेसर देवी पंथी ने चारु विधा के रूप में एक अभिनव प्रयास किया है। इधर गज़ल भी न केवल भावों से विचलित हुई बल्कि शिल्प से भी फिसलती चली गई और आज लिखी जाने वाली अधिकांश गज़लें, गज़लों की अरेबिक बहर की कसौटी पर खरी नहीं उतरती। इसी के परिणाम स्वरूप भारत में कई नवीन विधाओं का जन्म हुआ आदरणीय गुरुदेव ओम नीरव जी प्रणीत गीतिका एवं सज़ल आदि इसके उदाहरण हैं। जो कुछ गुणों में गज़ल के समांतर हैं तो कुछ विशेषताओं में गज़ल से भिन्न हैं।

उधर उर्दू शायरी के खलीफा शायर हिंदी गज़लों को हेय दृष्टि से देखते हैं और उनको उर्दू गरूजरूलों से कमतर आंकते हैं। इस प्रकार गज़ल अपने पुनरुद्धार के दौर से गुजर रही है। नेपाल के गज़ल गुरु कहलाने वाले श्रद्धेय डाँ घनश्याम परिश्रमी, डाँ देवी पंथी आदि गज़लकार, गज़ल के शुद्धिकरण का अभियान चला रहे हैं।

चारु प्रणेता डॉ देवी पंथी अपनी पुस्तक 'गज़ल सिद्धान्त र गज़लको परि वर्तित स्वरूप चारु' में स्पष्ट घोषणा करते हैं कि 'गज़लको विकल्पमा प्रयोग गरि एको चारुको एउटा उद्देश्य गज़लमा शुद्धिकरण ल्याउनु पनि हो' अर्थात् गज़ल के विकल्प में चारु का प्रयोग करने का एक उद्देश्य गज़ल में शुद्धिकरण लाना भी है।

डॉ देवी पंथी का मानना है कि गज़ल को उसके पुराने स्वरूप, शिल्प एवं भाव दोनों के अनुसार, अरेबिक बहरों के अधीन पूर्णतया शिल्प बद्ध ही लिखना चाहिए। उसकी अपनी स्वभाविक सुगंध खत्म नहीं करनी चाहिए। अशुद्ध, वेदनात्मक एवं रागात्मक गज़ल लिखने के स्थान पर नये शायरों/शायरों को चारु लिखने का अभ्यास करना चाहिए।

आज गज़ल के शुद्धिकरण अभियान में गज़ल के विकल्प में चारु का प्रयोग विश्व व्यापी हो गया है, भारत और नेपाल में ही नहीं समस्त विश्व में पूर्व से लेकर पश्चिम तक चारु की सुगंध फैल रही है। भारत के विभिन्न प्रांतों में चारु/गज़ल सम्मेलन आयोजित किये जा रहे हैं। जिनमें राजधानी दिल्ली के अतिरिक्त, उ.प्र. के सम्भल, बहजोई, बिजनौर, रामपुर, बिसोली, बदायूं आदि शहरों में शायर प्रमुख रूप से चारु लिख रहे हैं। चारु के अनेकों साझा एवं व्यक्तिगत संग्रह प्रकाशित हो चुके हैं। इस लेख के लेखक के सम्पादन में भी एक साझा चारु संग्रह 'ख्वाब क्या है' प्रकाशित हो चुका है। आज भारत के ये निम्न प्रतिष्ठित शायर शायरा गज़ल के साथ-साथ चारु, राग, विराग आदि में भी खुलकर हाथ आजमा रहे हैं। कहने का आशय है कि आज भारत में गज़ल के साथ वैकल्पिक रूप में चारु को भी बहुतायत में लिखा जा रहा है। भारत के प्रमुख चारुकार एवं चारुकाराभल निम्नवत हैं- राजेश कुमारी राज, सरिता पंथी, मिलन सिंह मधुर, गज़ल तबस्सुम डॉ अर्चना गुप्ता रेनु, त्रिवेदी मिश्रा, कमला सिंह जीनत, चंद्रकांता अग्निहोत्री, डॉ शिवानी सिंह मुस्कान, डॉ प्रमिला पांडे, दीपक गोस्वामी चिराग, डॉ शिप्रा शिल्पी, आचार्य ओम नीरव, अशोक अंजुम, ओम प्रकाश, ज्ञान प्रकाश उपाध्याय, पी.स यादव अजनबी, संघवी सोलंकी निर्भय शिवकुमार चंदन, निसार अहमद निषाच, डॉ शरद कुमार शर्मा, तस्दीक अहमद खान, महेश प्रकाश अस्थाना आदि।

सुदूर पुर्तगाल, अमेरिका आदि देशों में भी 'नेपाली साहित्यकार विश्व संजाल, तथा स्रष्टा सांझ अमेरिका जैसे वैश्विक साहित्य समूह भी गज़ल के शुद्धिकरण अभियान में चारु को गज़ल के विकल्प में प्रमुखता से स्वीकार कर रहे हैं। इस प्रकार साहित्य की दोनों पुत्रियों गज़ल और चारु दोनों का ही भविष्य उज्ज्वल दिखाई दे रहा है। इति शुभम्।

शिव बाबा सदन, कृष्ण कुंज बहजोई-

24 4410 (संभल) उत्तर प्रदेश

मो. 9548812618, ईमेल- deepakchirag.goswami@gmail.com

गजल शुद्धिकरण अभियानमा चारुको योगदान

स्वर्णशिखा

शब्दार्थ प्रकाशन काठमाडौंले आफ्नो साहित्यिक पत्रिका 'वैजयन्ती' २०८१ मंसिर अङ्क चारु विशेषाङ्कको रूपमा प्रकाशित गर्न गइरहेको चर्चा चलेदेखि नै म निकै हर्षित भएको छु । शब्दार्थ प्रकाशनको यो स्वागतयोग्य कदमले नेपाली साहित्य क्षेत्रमा केही समयदेखि प्रायः गजल विधासँग जोडिएर असाध्यै चर्चामा रहेको चारुको उन्नयन, प्रवर्द्धन र सशक्तिकरणमा योगदान पुऱ्याउँदै चारुको बलियो सैद्धान्तिक आधारलाई अझ मजबुत पार्ने र साथसाथै नेपालमा गजल शुद्धिकरणको अभियानलाई समेत यो विशेषाङ्कको माध्यमबाट अझ टेवा प्रदान गर्न सक्ने छ भन्ने आशा लिएको छु ।

नेपालमा खासगरी २०५० को दशकदेखि गजल विधाभित्रै गजल भनेको के हो भन्ने अन्तरविवाद र उक्त अन्तर-विवादले गजल लेखनको अभ्यास गरि रहेका र भर्खरै गजलमा कलम चलाउन आरम्भ गरिहेका सर्जकहरूलाई अन्योलमा पारिरहेको अवस्था थियो । यो अन्तर-विवाद गजलको मूल मर्म, रूप, स्वरूप, संरचना र शास्त्रीय मान्यतालाई गहन अध्ययन गरिरहेका सचेतकहरूको बुझाइ र गजललाई जथाभावी बुझेर र जथाभावी अनेकौं मार्गमा दौडाइरहेका विपथनकारीको बीच उत्पन्न भएको विवाद थियो । गजल लेखनको बाढी आइरहेको बेलामा यो मतभिन्नता उत्पन्न हुनु स्वाभाविक थियो किनकि बाढीको प्रवृत्ति यस्तै हुन्छ । सही मार्गमा हिँडेको बाढीले क्षति पुऱ्याउँदैन तर जब बाढी मूल मार्गदेखि अत्यधिक मात्रामा बाहिरतिर बग्नु थाल्छ तब त्यसले आसपासका धेरै क्षेत्रलाई कुरूप बनाइदिन्छ । त्यसकारण गजल लेखनको बाढीलाई समुचित व्यवस्थापन गर्नुपर्छ भन्ने हेतुले नेपालमा गजललाई गम्भीरतापूर्वक पुनर्परिभाषित गर्दै र यो विधाको शुद्धिकरण गर्ने अभियानको थालनीको अपरिहार्यता महसुस भयो । गजल शुद्धिकरणको यो अभियानले गजलको शास्त्रीय मान्यतालाई अध्ययन नगरी गजल सिर्जना गरिरहेका हजारौं सर्जकहरूको मर्ममा चोट पुऱ्याउनु स्वाभाविक थियो । विपथनोन्मुख भए पनि ती सिर्जनामा सशक्त भाव, ओजिला बिम्ब, अभिव्यक्तिय शिल्पता, वक्रोक्ति, सबल अन्दाज र गजलको सेरमा हुनुपर्ने गुणहरू रहेका र नेपाली गजल पारखीका माझमा अत्यन्तै लोकप्रिय बनेका यी सिर्जनाहरू गजल होइनन् भने के हुन् त भन्ने गम्भीर प्रश्न तेर्सिन पुग्यो । यो प्रश्नको चित्तबुझ्दो जवाफ नपाएपछि र शास्त्रीय विधान विपरित लेखिएका गजलजस्तै सृजनाको

अस्तित्व शङ्कटमा परेपछिको आक्रोशल्ले पानी बाराबारकै स्थिति सिर्जना गरि दियो । यो स्थितिले गजलको परिभाषा नै विपतनोन्मुख बन्ने खतरा उत्पन्न भयो । अस्तित्व रक्षाका लागि स्वतन्त्र गजल सिर्जना गरिरहेका सर्जकले आफ्ना सिर्जनालाई गजल, स्वतन्त्र गजल वा आधुनिक गजल, गद्य गजल आदि नाम दिँदै मातृक, वार्णिक र बहरबद्ध सृजनालाई आयातीत, विदेशी अमौलिक सिर्जना समेत भन्न थाले । गजल शुद्धिकरण वा गजलमा आएको विवादको त्यही पृष्ठभूमिमा नेपालमा चारुको उदय भएको हो ।

झट्ट हेर्दा स्वरूपले गजलजस्तै देखिने भाव, विम्ब र अभिव्यक्ति गजलको जस्तै सशक्त रहेका र गजलका जस्तै सेर (अर्थात् थुँगा), मतला (अर्थात् आरम्भ) मकता (अर्थात् इति), मिसरा (अर्थात् पङ्क्ति), रदिफ (अर्थात् शेष-अन्त्यानुप्रास), काफिया (अर्थात् पूर्वानुप्रास), उला (अर्थात् ऐना), सानी (अर्थात् प्रतिविम्ब) आदि रहेका तर दुरुस्त बहर वा वार्णिक तथा मात्रिक छन्दमा नलेखिएका र समान आक्षरिक भार प्रदान गरी गेयात्मकतालाई सुरक्षित गरिएका मिसरा (अर्थात् पङ्क्ति) भएका प्रायः तीन सेर (अर्थात् थुँगा) माथिका साहित्यिक सिर्जनालाई चारु भनिन्छ । सुरुवाती चरणमा चारुइतरका विधामा कलम चलाउनेहरूबाट जान-अन्जानमा अत्याधिक आलोचना खेप्न परेको चारु विधालाई यसका प्रणेता डा. देवी पन्थी र उनका अनुयायीहरूले व्यापक रूपमा लेखन, प्रकाशन र चर्चा परिचर्चाको माध्यमबाट विशेषतः सामाजिक सञ्जालमार्फत जन-जन र पाठकहरू समक्ष पुऱ्याएपछि पछिल्लो चरणमा चारुले एउटा छुट्टै पहिचान बनाउन सफल भएको छ ।

धेरैजसो चारुइतरका विधाका सर्जकहरूले चारु गजलभन्दा केवल नामले मात्र फरक छ वा पूर्ण रूपले बहर नमिल्दा गजल बन्न नसकेका रचना चारु हुन् वा जथाभावी बहर नमिलाएरै गजल भनेर लेखिएका रचना चारु हुन् वा गजल लेख्न नसक्नेले चारु लेख्छन् भनेर टिप्पणी दिने गरेको देखिन्छ/सुनिन्छ । यस्ता टिप्पणीहरू जानीबुझी वा अन्जानमा जसरी आएका भए पनि यो चारुप्रति गरिएको अन्याय हो, मानमर्दन हो । सैद्धान्तिक पक्षलाई राम्ररी अध्ययन गर्नेले चारु र गजलमा अनेकौं भिन्नता भेटाउन सक्छन् । गजलका आफ्नै विशिष्ट पदावली भएजस्तै चारुका पनि आफ्नै विशिष्ट पदावली (जस्तै चारु, र ग, विराग, आरम्भ, ऐना, प्रतिविम्ब, पूर्वानुप्रास, शेष अन्त्यानुप्रास, थुँगा, पङ्क्ति, युगल...) छन् । यी पदावलीले चारु विधालाई मौलिक नेपालीपन दिएका छन् । चारुका आफ्नै सिद्धान्त र लेखन-विधि छन् । आक्षरिक भार हेरिने हुँदा चारुमा प्रयोग हुन सक्ने पूर्वानुप्रासहरू (जस्तै धनी पनि, बहार औजार, वर पर घर आदि र यस्तै अनेकौं शब्द) गजलका हमकाफिया बन्न सक्दैनन् । यसकारण चारु गायनमा मात्राको उच्चारणमा न्याय दिने कुरा प्राथमिकतामा पर्दैन । यस्तै

चारुको गायन तरन्नुममा नभएर गीत वा लोकलयसँग निकट रहेको देखिन्छ । भाषिक, व्याकरणीय, अभिव्यक्तिय र वर्णविन्यासिक शुद्धता गजलमा जस्तै अपेक्षित छ तर यी शुद्धता त समग्र साहित्यका साझा सम्पत्ति हुन् ।

विसं २०७५ असारमा चारुको उदय भएदेखि हालसम्म थुप्रै सर्जकको रोजाइको विधामा परेको चारुको लोकप्रियता छिमेकी मुलुक भारतमा समेत बढ्दै गइरहेको छ र धेरैपटक चारुको बहसले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्च पनि प्राप्त गरेको छ । यसको उदयपश्चात् नेपालमा गजल र अगजल बीचको अन्तर प्रष्टिएको छ । चारुको उदयले नेपालमा धेरै हदसम्म गजलभित्रको विवाद र अन्योल मत्थर पनि भएको छ । बहरमा लेखन नचाहनेका लागि उस्तै अभिव्यक्ति र लेखनकला प्रस्फुटनको लागि चारुले मार्गप्रसस्त गरेको छ र निरन्तर चारु लेखनको अभ्यासपश्चात् थुप्रै सर्जकलाई गजल लेखनका लागि हौसला र अभिप्रेरणा दिएको छ । अहिले चारु लेखनबाट साहित्य सिर्जनाको अभ्यास सुरु गरेका थुप्रै सर्जकहरू गजल लेखनमा पनि सिद्धहस्त हुँदै छन् यसर्थ चारुले गजलको शुद्धिकरणमा मात्र नभएर गजल लेखन अभ्यासका लागि नयाँ पारखीहरू जन्माइरहेको छ र गजलको उन्नयन र विकासमा समेत अहम् भूमिका निर्वाह गरेको छ ।

शब्दार्थ प्रकाशनको चारु विशेषाङ्क प्रकाशनले चारुको प्रवर्द्धन, विकास र नयाँ बहसको युगको थालनी अवस्य गर्ने छ साथै गजलसम्बन्धी कतिपयका हठी तर गलत बुझाइलाई समेत चिर्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने छ । म यो विशेषाङ्कको सफल प्रकाशनको व्यग्र प्रतीक्षा गर्दै सम्बद्ध सबैलाई बधाईसहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु ।

घोराही, दाङ ।

वर्ष साहित्य पुस्तकहरू

१. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७१ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	४००/-
२. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७२ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६५०/-
३. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७३ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६५०/-
४. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७४ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	७००/-
५. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७५ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	८५०/-
६. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७६/०७७ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६००/-
७. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७८ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र/-
८. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७९ (पुस्तक परिचय) -साहित्य संवर्द्धन केन्द्र/-

चारुले गजलको दुनियाँमा क्रान्ति नै ल्यायो पुरुषोत्तम उपाध्याय दाहाल (गोठालो अन्तरे)

डा देवी पन्थी गुरुले चारु विधा बनाइदिएपछि हामी जस्तो बहर नजान्नेलाई गजलको स्वादमा चारु लेखन सजिलो भएको छ । उहाँको साहित्यप्रतिको अथक परिश्रमको जति प्रशंसा गरेपनि कम हुन्छ । चारु विधालाई हामीले अपनाएको खण्डमा गजलको स्वादमा नेपाली बान्कीमा सजिलै चारु साहित्यको साधना गरेर गजलको तिर्खा मेट्न सकिन्छ । अर्कोतर्फ चारुले गजल शुद्धीकरण अभियानमा महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेको छ भन्ने मैले बुझेको छु । यसले नेपाल र भारतको गजलको दुनियाँमा क्रान्तिको विगुल नै फुकेको छ । हामी नेपाली देश विदेश जहाँ बसोबास गरे पनि हाम्रो एकमात्र उद्देश्य साहित्य साधन गर्ने हो । फेरि हामी नेपाल र खास गरी नेपाल बाहिर बस्ने नेपाली त नेपाली भाषामा ताते ताते गर्ने गोठाला हौं । जे सजिलो भेटिन्छ, त्यही लेख्ने प्रयास गरिन्छ । हामी बहर जान्ने या नजान्ने दुवै पक्षलाई नेपाली माटोमा जन्मेको चारु आमाबुबा या पूर्खा जत्तिकै प्यारो छ, न्यारो छ ।

आदरणीय देवी पन्थी गुरुको परिश्रमलाई म सलाम गर्छु । यता हाम्रो भारततिर पन्थीजस्ता परिश्रमी, साहित्य साधक हुनुभएको भए असम सरकार र भारत सरकारबाट थुप्रै साहित्य सम्मान र पुरस्कारहरू पाइसक्नुभएको हुन्थ्यो । नेपाल सरकार र नेपाली समाजले उहाँ जीवित छँदै सम्मान गर्न छुटाउने छैन नै । छुटाइहालेमा मरणोपान्त सम्मान गर्न बाध्य हुनेछन् ।

फारसी गजलका सिद्धहस्त साहित्यकार डा. घनश्याम परिश्रमी र गजलको विकल्पमा चारु परिकल्पना गर्ने डा. देवी पन्थी दुवै महान् पुरुषसँगको तनहुँ भेटबाट हामी दश मिनेटको छोटो सानिध्यमा निकै लाभान्वित भएका थियौं । हामीले उहाँहरूबाट गजल र चारु सिद्धान्तका सरल पुस्तक पनि निशुल्क प्राप्त गरेका छौं । यी पुस्तक अहिले हाम्रा मार्गर्दशक बनेका छन् । उहाँहरू दुवैसँगको भेटबाट मसँगै रहेका प्रिमत आचार्य कान्छो, कोकराझार र म निकै लाभान्वित भएका छौं । देवी पन्थी र परिश्रमी गुरुसँगको छोटो भेटमा हामीले गजल र चारुको फरक केही मात्रामा बुझ्यौं र सिक्न पनि । यो क्रम जारी रहने नै छ ।

अन्तमा, वैजयन्तीमा चारु विशेषाङ्क प्रकाशित गरेर ऐतिहासिक कार्य गर्ने शब्दार्थ प्रकाशनलाई मुरी मुरी धन्यवाद ।

गुवाहाटी, असम, भारत ।

गजल शुद्धीकरण अभियानमा चारुको योगदान

स्पन्दन विनोद

गजल एक नारीसितको प्रणय वार्ता सहितको यौटा हार्दिकता बोकेको सरल, सरस, सुललित र कोमल बहरमा रचित शास्त्रीय काव्यिक विधा हो, प्रेमको सञ्जीवनी हो । बहर र काफिया विना गजल हुन्न । गजल हुनकै लागि बहर र काफिया राखेर शब्दको थुप्रोले मात्र पनि हुन्न । गजलका हरेक सेर चमत्कारपूर्ण हुनुपर्दछ ।

यसै क्रममा नेपाली जगत् गजलको परिभाषाबाट टाढियो । सैद्धान्तिक अध्ययन नगरी केवल भनाइका आधारमा गजल यस्तो हो कि भन्दै लेखिएको देखियो । त्यसपछि जन्मियो गजल शुद्धीकरण अभियान । यस अभियानका पिता आदरणीय डा. देवी पन्थीले यो त गजल हैन रहेछ तर गजल भएन भने यसलाई वेवारिस राखिनुहुन्न । यो हाम्रै नेपाली माटोमा जन्मिएको मौलिक विधा भएका कारण हामी नेपालीलाई गर्व गर्न लायक नाम चारु राख्नु भयो । धेरै व्यक्तिले स्वतन्त्र गजल वा समकालीन गजल वा नेपाली गजल भन्दै थुप्रै कृति प्रकाशन गरेको र गरिरहेको देखिन्छ तर यो गजल हैन भनेर सबैलाई चेतना भइसकेको र करिब ८०-९०% नेपालीले सही बाटोमा हिँडेर गजल र विशुद्ध चारु रचना गर्न थालिसकेका छन् । नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान् लगायतका सम्बन्धित निकायले समेत यस कुरालाई प्रष्ट रूपमा स्वीकारेको देखिन्छ । नेपालका प्रतिनिधि गजलकार हरूको सहभागितामा बृहत् छलफलपछि गजल बहरमै लेखिने विधा हो भनी प्रष्ट रूपमा भनिएको छ । आजसम्म गजल भनेर लेखिएका रचनाको समेत सम्मान गरिने भनिएको छ ।

झट्ट हेर्दा गजलका जस्तै सेर लाग्ने तुक/ काफिया मिलेका रचना चारु हुन् । अहिले विश्वभरका नेपाली गजल र चारु बीचको फरक जान्न सक्ने र गलत बाटो हिँड्नबाट सचेत भएका छन् । यसको श्रेय अग्रज गजलकार तथा चारुकार सबैमा जान्छ ।

गजलमा लामो समयदेखि विवाद छ भनेर चलाइएको हल्लापछि उत्पन्न समस्याको समाधानका लागि नेपाली माटोमा 'चारु' विजारोपण भएको छ । गजल जस्तै देखिने तर गजलको सिद्धान्तमा नरहेको रचनालाई चारु भनेर नेपाली साहित्यलाई न्याय गर्ने चारु प्रणेता डा. देवी पन्थी प्रति नतमस्तक छु ।

गजलै नलेखी किन गजल भनिनु पर्ने ? चारु भनेर वाहवाही पाइन् ? सिद्धान्तमै रहेर गजल लेख्न सकिन्न ? सकिन्न भने किन गजलकार भनिनु पर्ने ? हरेक व्यक्ति र संस्थाले, हरेक पत्रपत्रिका र पुस्तकले गजल के हो भन्ने नै नबुझी गजल भनेर व्याख्या गर्नुपर्ने ? गजलका पुस्तक भनेर गीत/चारुका पुस्तक प्रकाशन गर्दा स्वयम् धृतराष्ट्र भनेर मञ्चमा माला र खादा भिरेर ताली पिट्न पर्ने ? हो अब्बल सेर छन्, भाव छन् तर चारु छन्, गजल हैनन् । व्यक्ति वा संस्था देश वा नेपाली भाषा साहित्य भन्दा ठूलो कुरा हो ? हैन भने बाँकीले आजै चेतनाको ढोका खोल्नुहोस् । गजलगोहरोको इतिहास छर्लङ्ग भइसकेकोछ । यसै लेख मार्फत म नेपाल सरकारका सम्बन्धित साहित्यिक संस्था, विश्वविद्यालय र विश्वभर खोलिएका नेपाली भाषी साहित्यिक संस्थालाई चुनौती दिन चाहन्छु- 'यदि साँच्चै नेपाली भाषा- साहित्यको माया र सम्मान सम्मान गर्ने तपाईंहरूको उद्देश्य हो भने नेपाली साहित्यका हरेक विधाको गलत प्रचार गर्न बन्द गर्नुहोस् । सक्नुहुन्छ भने सही ज्ञान दिने पाठशाला खोल्नुहोस् । सही शिक्षा दिने अभियान थाल्नुहोस् तर गजल भनेर चारु वा कविता भनेर कथा वा मुक्तक भनेर मनका भावना प्रकाशन गर्न छोड्नुहोस् । नेपाली भाषा साहित्यमा भ्रम फैलाउने अधिकार तपाईंहरूलाई कसले दियो ?' सच्चा सर्जकलाई आफ्नो गजल भनून् या चारु के फरक पर्छ ? किन चारुलाई पनि गजलै भन्न खोजिरहेका छन् ? गजलकार बन्नै पर्ने तर गजलको सिद्धान्त पढेर लेख्न नसक्ने किन ? बहर भनेको छन्द हो लचकता यसको लय हो । गजल गेय विधा भएका कारण यो छन्द जस्तो कठोर पनि हुन सक्दैन, त्यसैले लचकलाले यसलाई सरल बनाएको हुन्छ ।

यसरी नेपाली साहित्यकार विश्व सञ्जाल पाठशालाबाट विश्वभरका अग्रजदेखि अनुजजनका आँखामा बाँधेको पट्टी खोल्ने काम गरेकोछ र गलत बाटो त्यागेर सही बाटोमा हिड्ने सामर्थ जुटाएको छ । यस कार्यमा साथ दिनुहुने अग्रणी गुरुवर गजलविद्वोच्छिरोमणि डा. घनश्याम न्यौपाने परिश्रमी र अग्रणी गजलगो/गजल अभियन्ता तथा चारु प्रवर्तक डा. देवी पन्थी प्रति नतमस्तक छु । गजलको इतिहासमा उहाँहरूले नेपालमा रहेर गरेको कार्यलाई धराले जीवन्त सम्मानित गर्नुपर्दछ । सरकारले गर्नुपर्ने काममा उहाँहरूले आफ्नो जीवनका अमूल्य आयाम व्यतीत गर्नुभएको छ । जसरी विश्वभर गीतको परिभाषा गीत नै हुन्छ । त्यसरी गजलको परिभाषा मात्र गजल हुन्छ । गजल आफैमा यौटा स्वतन्त्र विधा भएका कारण सिद्धान्त बाहिर रहेर सिर्जना गरी स्वतन्त्र भनिनु आगामी पुस्तालाई अझै अन्धकारमा राख्नु हो । राष्ट्रको यौटा स्वाभिमानी जिम्मेवार नेपालीले पूरै नेपाली साहित्यकारलाई लामो समयदेखि कसरी गुमराहमा राख्न सक्छ ? हो यौटा गजल पुनर्जागरणको इतिहास बन्यो धेरैले गजललाई काफिया मात्र टाँसेर सेर बनाएर कृति निकाल्नुभयो तर अब त समाजमा सही

कुुरा छर्लङ्ग भइसकेको छ । अब अझै गलत ज्ञान किन दिने ? अब चारु भनेर किन नलेख्ने ?

छिमेकी राष्ट्र भारतमा र विश्वका कुना कुनामा स्थापित भइसकेको विधा चारुलाई आफू जन्मेको माटोमा सगौरव स्वागत छ । यौटा युगको जिम्मेवारी काँधमा बोकेर निरन्तर देशदेखि विदेशसम्म सक्रिय रूपमा आफ्नो भाषा साहित्य जोगाउन लागिपर्नु भएका आदरणीय गजलगो/गजल अभियन्ता, विद् तथा चारु प्रवर्तक डा. देवी पन्थीप्रति हार्दिक नमन गर्दछु । यसै प्रसङ्गमा आदरणीय अग्रज साहित्यकार विनयकुमार शर्मा नेपाल तथा शब्दार्थ प्रकाशनले खेलेको भूमिका प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै अब गोरखापत्र, कान्तिपुर, अन्नपूर्ण, मधुपर्क, लगायतका दर्जनौं पत्रपत्रिकाले गजल के हो र चारु के हो यथार्थ परिचय दिनु आवश्यक छ । भ्रममा कतिन्जेल राख्छौ ? गजल भनेर चारुको अपमान किन गर्छौ ? शब्दार्थ प्रकाशनले सही ज्ञान दिन हिम्मत गरेर चारु विशेष संस्करण नै प्रकाशित गरेकामा हार्दिक धन्यवाद तथा सफलताका लागि अग्रिम बधाइसहित हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछु । विश्वभरका नेपाली साहित्यकार एक होऊँ, नेपाली साहित्यका हरेक विधा सिद्धान्तमा रहेर लेखौं र यसको अस्तित्व जोगाऊँ । सही विधा सिकौं र सही विधा पुस्तान्तरण गरौं भन्ने आह्वान गर्दछु । हार्दिक धन्यवाद !

हाल - बेलायत ।

के तपाईंलाई थाहा छ ?

हामी २०७९ र २०८० को
वर्ष साहित्य पुस्तकमा जुटिसकेका छौं ।
प्रत्येक वैशाखदेखि चैत्रसम्म निस्केका
पुस्तकहरूको हामी परिचय प्रकाशन गर्दछौं ।
त्यसैले हामीलाई पुस्तक उपलब्ध गराउनुहोस् ।

साहित्य संवर्द्धन केन्द्र / शब्दार्थ प्रकाशन

चाबेल, काठमाडौं ०१-४४९७३५९/९८४९१४४५९०/९८४९४९६९०३

वैजयन्ती स्रष्टा सम्मानद्वारा सम्मानित व्यक्तित्वहरू

अङ्क १. प्रा.डा. कपिल अज्ञात (समीक्षा)	अङ्क २. राजेश्वर देवकोटा (पूर्वस्मृति)
अङ्क ३. बुनू लामिछाने (राष्ट्रिय व्यक्तित्व)	अङ्क ४. उर्मिला लामिछाने (नीतिकथा)
अङ्क ५. डा. शैलेन्द्रप्रकाश नेपाल (छन्दकविता)	अङ्क ६. भीष्म उप्रेती (स्वदेशयात्रा)
अङ्क ७. युवराज नयाँघरे (स्वदेशयात्रा)	अङ्क ८. डारामप्रसाद ज्ञवाली (छन्दकविता)
अङ्क ९. प्रा.डा. जयराज पन्त (चाडपर्व)	अङ्क १०. कन्हैया नासननी (विदेशयात्रा)
अङ्क ११. भुवनहरि सिग्देल (प्रणयकथा)	अङ्क १२. प्रा.डा.दुर्गाप्रसाद अर्याल (समीक्षा)
अङ्क १३. प्रा. गोपीकृष्ण शर्मा (समीक्षा)	अङ्क १४. रामेश्वर राउत 'मातुदास' (गद्यकविता)
अङ्क १५. डा. घनश्याम न्यौपाने (संस्मरण)	अङ्क १६. प्रदीप नेपाल (संस्मरण)
अङ्क १७. प्रा. शिवगोपाल रिसाल (छन्दकविता)	अङ्क १८. विजय चालिसे (निबन्ध)
अङ्क १९. प्रकाशमणि दाहाल (निबन्ध)	अङ्क २०. श्रीओम श्रेष्ठ रोदन (संस्मरण)
अङ्क २१. रामप्रसाद पन्त (स्वदेशयात्रा)	अङ्क २२. मञ्जुल (विदेशयात्रा)
अङ्क २३. नारायण निरासी (छन्दकविता)	अङ्क २४. शशी थापा 'पण्डित' (संस्कृति)
अङ्क २५. किशोर पहाडी (लघुकथा)	अङ्क २६. ललिता दोषी (एकाङ्की)
अङ्क २७. गीता केशरी (लघुउपन्यास)	अङ्क २८. राधेश्याम लेकाली (गद्यकविता)
अङ्क २९. चन्द्रकान्त आचार्य (राष्ट्रियव्यक्तित्व)	अङ्क ३०. देवी नेपाल (छन्दकविता)
अङ्क ३१. अमरकुमार प्रधान (राष्ट्रियव्यक्तित्व)	अङ्क ३२. दिव्य गिरी (मुक्तक)
अङ्क ३३. सुषमा मानन्धर (कथा)	अङ्क ३४. बूँद राना (गजल)
अङ्क ३५. प्रा. राजेन्द्र सुवेदी (समीक्षा)	अङ्क ३६. नरेन्द्र पराशर (छन्दकविता)
अङ्क ३७. मेनुका पौडेल (निबन्ध)	अङ्क ३८. कृष्ण बजगाईं (कथा)
अङ्क ३९. धीरकुमार श्रेष्ठ (गद्यकविता)	अङ्क ४०. रामकाजी कोने (मुक्तक)
अङ्क ४१. प्रा.डा. कृष्णप्रसाद दाहाल (समीक्षा)	अङ्क ४२. मुकुन्द शर्मा चालिसे (छन्दकविता)
अङ्क ४३. रोचक धिमिरे (संस्मरण)	अङ्क ४४. डा. विश्वदीप अधिकारी (निबन्ध)
अङ्क ४५. घनश्याम राजकर्णिकार (संस्मरण)	अङ्क ४६. खिमानन्द पोखरेल (गजल)
अङ्क ४७. मञ्जु काँचुली (लघुकथा)	अङ्क ४८. त्रिलोचन आचार्य (छन्दकविता)
अङ्क ४९. इन्द्रकुमार श्रेष्ठ सरित् (कथा)	अङ्क ५०. डा. लेखप्रसाद निरौला (समालोचना)
अङ्क ५१. भास्कर भण्डारी (निबन्ध)	अङ्क ५२. वासुदेव अधिकारी (गद्यकविता)
अङ्क ५३. वासुदेव पाण्डे (गजल)	अङ्क ५४. प्रभा भट्टराई (छन्दकविता)
अङ्क ५५. माधव पोखरेल गोज्याङ्ग्रे (लघुकथा)	अङ्क ५६. शीतल गिरी (निबन्ध)
अङ्क ५७. आत्माराम खरेल (निबन्ध)	अङ्क ५८. दुर्गाकिरण तिवारी (गद्यकविता)
अङ्क ५९. डा. रमेश शुभेच्छु (गद्यकविता)	अङ्क ६०. विनोद नेपाल (स्वदेशयात्रा)
अङ्क ६१. सूब सेन (नाटक)	अङ्क ६२. विष्णुप्रसाद शर्मा पराजुली (कथा)
अङ्क ६३. ज्ञान उदास (मुक्तक)	अङ्क ६४. डा. विष्णु केसी (समीक्षा)
अङ्क ६५. लक्ष्मण अर्याल (लघुकथा)	अङ्क ६६. प्रह्लाद पोखरेल (छन्दकविता)
अङ्क ६७. हरि पाण्डे पथिक (राष्ट्रियव्यक्तित्व)	अङ्क ६८. बालकृष्ण भट्टराई (राष्ट्रियव्यक्तित्व)
अङ्क ६९. जनक वाग्ले (गीत)	अङ्क ७०. खगेन्द्र खोल्साघरे (संस्मरण)
अङ्क ७१. रासा (कथा)	अङ्क ७२. रुद्र ज्ञवाली (छन्दकविता)
अङ्क ७३. डा. प्रदीपकुमार मैनाली (गजल)	अङ्क ७४. तिलस्मी प्रभास (मुक्तक)
अङ्क ७५. प्रा.डा. कृष्णचन्द्र शर्मा (समीक्षा)	अङ्क ७६. पुण्य कार्की (निबन्ध)
अङ्क ७७. हरि थापा (गद्यकविता)	अङ्क ७८. कलानिधि दाहाल (छन्दकविता)
अङ्क ७९. जीवराज भट्टराई (संस्मरण)	अङ्क ८०. कृष्ण बाउसे (हाइकू)
अङ्क ८१. प्रेम राई परीक्षित (लघुकथा)	अङ्क ८२. कलाधर काफ्ले (विदेशयात्रा)
अङ्क ८३. प्रा.डा. लक्ष्मणप्र. गौतम (अन्तर्वाता)	अङ्क ८४. शिव त्रिपाठी (छन्दकविता)

१. हरिहर शास्त्री सावित्रीदेवी साहित्य पुरस्कार-२०४५

- २०७० प्रा. डा. वासुदेव त्रिपाठी (२६ औं)
 २०७१ प्रा. कृष्ण गौतम
 २०७२ कुन्ता शर्मा
 २०७३ पुण्य खरेल
 २०७४ प्रा. डा. तारानाथ शर्मा
 २०७५ भाउपन्थी
 २०७७ नरेन्द्रराज शर्मा
 २०७८ प्रा. डा. चूडामणि बन्धु
 २०७९ प्रा. डा. माधवप्रसाद पोखरेल
 २०८० प्रा. डा. प्रेम खत्री

२. वसन्त-राधा पद्यकाव्य पुरस्कार-२०६५

- २०६८ डिल्लीरमण शर्मा अर्ज्याल
 २०६९ पुरुषोत्तम सिग्देल तथा गोविन्दराज विनोदी
 २०७० बुनू लामिछाने
 २०७१ भुवनहरि सिग्देल
 २०७२ लक्ष्मीकुमार कोइराला
 २०७३ बाजुराम पौडेल तथा गणेश घिमिरे मार्मिक
 २०७४ मोदनाथ शास्त्री तथा नरेन्द्र पराशर
 २०७५ गोविन्द घिमिरे वेदमणि तथा नीलमकुमार न्यौपाने
 २०७७ प्रा.डा. रामप्रसाद ज्ञवाली
 २०७८ शैलेन्दुप्रकाश नेपाल
 २०७९ डा. हरिहर अर्याल
 २०८० डा. नवराज लम्साल

३. हेमकुमारी-दिवाकर समाजसेवा सम्मान-२०६५

- २०६८ प्रणवानन्द आश्रम, गुह्येश्वरी, काठमाडौं
 २०६९ चिसाखोला आश्रम, पोखरा
 २०७० भागवत् सन्त्यास आश्रम, पशुपति, काठमाडौं
 २०७१ पवित्र समाज सेवा नेपाल, धापासी, काठमाडौं
 २०७२ त्रिफला राष्ट्रिय पुस्तकालय, भद्रापा
 २०७३ संस्कृत विद्या संवर्द्धनी समिति, धरान
 २०७४ हाम्रो बाल संरक्षण धरोहर, धापासी, काठमाडौं
 २०७५ द.ओरफान होम, बाजुरा
 २०७७ नेपाली शिक्षा परिषद्, सोह्रखुट्टे, काठमाडौं
 २०७८ ज्येष्ठ नागरिक संरक्षण तथा अध्ययन प्रतिष्ठान, नुवाकोट
 २०७९ इन्द्र पीडित तथा अपाङ्ग समाज, साँखु
 २०८० सिर्जनशील अपाङ्ग समाज, चावहिल

४. साहित्य संवर्द्धन द्रष्टा सम्मान-२०७०

- २०७० प्रा. डा. केशवप्रसाद उपाध्याय
 २०७१ प्रा. शिवगोपाल रिसाल
 २०७२ प्रा. मोहनराज शर्मा
 २०७३ प्रा. ठाकुर पराजुली
 २०७४ प्रा. दयाराम श्रेष्ठ
 २०७५ दधिराज सुवेदी
 २०७७ कृष्णहरि बराल
 २०७८ डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'
 २०७९ प्रा. केशव सुवेदी
 २०८० प्रा. डा. अभि सुवेदी

५. विश्वज्योति सेवा सम्मान-२०७९

- २०७९ श्री सत्य साई केन्द्र, पूर्व काठमाडौं
 २०७२ श्री सत्य उद्यान, ललितपुर
 २०७३ शान्तदास मानन्धर
 २०७४ जगतगुरु आदर्श संस्कृत गुरुकुलम्
 २०७५ नेपाल एकीकृत दृष्टिविहीन संघ, लोलाड
 २०७७ रोचक घिमिरे
 २०७८ जनमत मासिक पत्रिका, बनेपा
 २०७९ श्री कान्तिभैरव गुरुकुल विद्यालय, गोकर्ण
 २०८० रिमा सेवा समाज, गोल्फुटार

- ६. शारदादेवी सिर्जना पुरस्कार-२०७२**
 २०७२ गीताकेशरी
 २०७३ भागिरथी श्रेष्ठ
 २०७४ भुवन दुङ्गाना
 २०७५ माया ठकुरी
 २०७७ रमा शर्मा
 २०७८ पद्मावती सिंह
 २०७९ हिरण्यकुमारी पाठक
 २०८० गङ्गा पौडेल
- ७. राधिका-पद्म-दुर्गा काव्य कविता पुरस्कार-२०७२**
 २०७२ डा. टीकाराम अधिकारी
 २०७३ प्रा. डा. वेणीमाधव ढकाल
 २०७४ रमेश खकुरेल
 २०७५ डा. विष्णुराज आत्रेय
 २०७७ नारायणप्रसाद उपाध्याय
 २०७८ तीर्थराज अधिकारी
 २०७९ रमेशचन्द्र देवकोटा
- ८. जम्बुकुमारी-टीकावल्लभ साहित्य सम्मान-२०७३**
 २०७३ परशु प्रधान
 २०७४ डा. राजेन्द्र विमल
 २०७५ गणेश रसिक
 २०७७ उत्तमकृष्ण मजगैयाँ
 २०७८ विनोदमणि दीक्षित
 २०७९ सुनील पौडेल
 २०८० डा. विप्लव ढकाल
- ९. गुरु रामप्रसाद श्रेष्ठ साहित्य सम्मान-२०७४**
 २०७४ रोहिणीविलास लुइटेल्
 २०७५ बालकृष्ण उपाध्याय
 २०७७ डिल्लीराज अर्याल
 २०७८ प्रा. डा. नारायणप्रसाद खनाल
 २०७९ रमेशप्रसाद गौतम
 २०८० धनञ्जय आचार्य
- १०. निर्मला-प्रेम साहित्य सम्मान-२०७४**
 २०७४ नेपाल बालसाहित्य समाज
 २०७५ प्रमोद प्रधान
 २०७७ रञ्जुश्री पराजुली
 २०७८ तेजप्रकाश श्रेष्ठ
 २०७९ भिक्टर प्रधान
 २०८० रामबाबु सुवेदी
- ११. पुण्य तिलस्मी सरह दर्शन साहित्य सम्मान-२०७७**
 २०७७ विद्यानाथ उपाध्याय
 २०७८ प्रा. डा. वीरेन्द्र मिश्र
 २०७९ डा. गोविन्दशरण उपाध्याय
 २०८० प्रा. डा. वीणा पौडेल
- १२. नन्द आनन्द टुल्की साहित्य सम्मान-२०७७**
 २०७७ नारायण तिवारी
 २०७८ श्रीओम श्रेष्ठ 'रोदन'
 २०७९ प्रा. डा. कपिल लामिछाने
 २०८० खेमराज पोखरेल
- १३. आमोई पद्याख्यान पुरस्कार-२०७७**
 २०७७ होमनाथ सुवेदी
 २०७८ श्रीहरि फ्यूजल
 २०७९ नरेन्द्रराज पौडेल
 २०८० डा. धनपति कोइराला
- १४. अभिजित-पूथा कला सङ्गीत सम्मान-२०७९**
 २०८० तारावीर सिंह (सितार)
- १५. सुहसा अनुवाद साहित्य सम्मान-२०८०**
 २०८० प्रा. डा. गोविन्दराज भट्टराई
- १६. तिलकुमारी श्री पुरस्कार-२०८०**
 २०८० प्रह्लाद पोखरेल

वैजयन्ती तथा शब्दार्थ प्रकाशनका पुस्तक पाइने पसलहरू

१.	भाञ्जा बुक एण्ड स्टेशनरी- इलाम	- ०२७-५२०९३५
२.	ग्लोबल एजुकेशनल इन्टरप्राइजेज- बिर्तामोड, भापा	- ०२३-५४२२०२
३.	प्रगति पुस्तक भण्डार- बिर्तामोड, भापा	- ०२३-५४४६३८
४.	विद्यार्थी पुस्तक पसल- बिर्तामोड, भापा	- ०२३-५४३६६९
५.	प्रगति पुस्तक पसल- दमक, भापा	- ०२३-५८०३९९
६.	श्री पौडेल पुस्तक तथा पत्रिका पसल- चैनपुर, सङ्खुवासभा	- ०२९-५७०१४८
७.	प्रतिभा पुस्तक पसल, धनकुटा	- ०२६-५२९३०४
८.	द्वारका पुस्तक- धरान, सुनसरी	- ०२५-५२३२७३
९.	न्यू मनकामना बुक हाउस- धरान, सुनसरी	- ०२५-५३२६८९
१०.	ताप्लेजुड बुक सेन्टर- इटहरी, सुनसरी	- ०२५-५८६८५६
११.	लक्ष्मी बुक्स एण्ड स्टेशनरी- सुन्दर हरैचा, सुकुना, मोरङ	- ०२९-५४५८३२
१२.	बालाजी पुस्तक भण्डार- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५३०६३८
१३.	मनोज पुस्तक भण्डार- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५३०५५९
१४.	पब्लिक बुक्स एण्ड स्टेशनरी- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५२०१७७
१५.	मैनाली पुस्तक भण्डार- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५२९९२६
१६.	भट्टराई पुस्तक पसल- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-५२४२४३
१७.	विनायक पुस्तक पसल- विराटनगर, मोरङ	- ०२९-४७०१६०
१८.	सम्पूर्ण किताब सप्लनयर्स- विराटनगर, मोरङ	- ९८६७०५५९९८
१९.	सञ्जय पुस्तक भण्डार- राजविराज, सप्तरी	- ९८४२८५०२८०
२०.	श्रीओम पुस्तक भण्डार- राजविराज, सप्तरी	- ९८४२८३०२८६
२१.	न्यौपाने बुक डिस्ट्रिब्यूटर्स -कटारी, उदयपुर	- ०३५-४२०८६४
२२.	मुनाल पुस्तक भण्डार- गाईघाट, उदयपुर	- ०३५-४२०१२५
२३.	चौधरी बुक डिस्ट्रिब्यूटर्स- लाहान, सिराहा	- ०३३-५६०४३४
२४.	अर्चना राज इन्टरप्राइजेज- लाहान, सिराहा	- ०३३-५६०२४७
२५.	मजदुर पुस्तक भवन- जनकपुर, धनुषा	- ०४९-५२९९४३
२६.	श्रीराम पुस्तक पसल- लालबन्दी, सर्लाही	- ०४६-५०९५८९
२७.	ज्ञानसागर पुस्तक स्टेशनरी- चन्द्रनिगाहपुर, रौतहट	- ०५५-५४०७०६
२८.	काभ्रे भगवती पुस्तक पसल- सिन्धुली	- ०४७-५२००५७
२९.	जे. एन. पुस्तक पसल- मन्थली, रामेछाप	- ०४८-५४००१०
३०.	थापा बुक एण्ड सप्लायर्स- चौतारा, सिन्धुपाल्चोक	- ०१९-६२०२७३
३१.	भ्रिगु समाचार पुस्तक केन्द्र- वीरगञ्ज, पर्सा	- ०५९-५२८९९८
३२.	गणेश पुस्तक भण्डार- वीरगञ्ज, पर्सा	- ०५९-५२४३६९
३३.	न्यू पूजा पुस्तक पसल- वीरगञ्ज, पर्सा	- ०५९-५२३४५७
३४.	विद्यार्थी पुस्तक भण्डार- हेटौडा, मकवानपुर	- ०५७-५२४९६०
३५.	हाम्रो पत्रपत्रिका सेन्टर- हेटौडा, मकवानपुर	- ०५७-५२९४३३
३६.	श्री सूचना केन्द्र- हेटौडा, मकवानपुर	- ०५७-५२९७३७
३७.	ग्यालेक्सी बुक हाउस- हेटौडा, मकवानपुर	- ९८४०२९७५०९
३८.	पुष्पाञ्जली पुस्तक पसल- पर्सा, चितवन	- ०५६-५८२६२४
३९.	मास्के पुस्तक भण्डार- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५२४७२७
४०.	न्यू पुष्पाञ्जली पुस्तक पसल- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५२३४५२

४१.	कामना पुस्तक पसल- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५३०२५०
४२.	नारायणी पुस्तक सदन- नारायणगढ, चितवन	- ०५६-५२१२८०
४३.	सुनगाभा बुक्स एण्ड स्टेशनरी- भरतपुर, चितवन	- ०५६-५३१४७०
४४.	सम्पूर्ण किताब- नारायणगढ, चितवन	- ९८५५०६५११३
४५.	न्यू विद्यार्थी पुस्तक भण्डार- दमौली, तनहुँ	- ०६५-५६०५६६
४६.	सरस्वती पुस्तक भण्डार- धादिङ	- ०१०-५२१०८३
४७.	नमस्ते पुस्तक पसल- बट्टार नुवाकोट	- ०१०-५६०५४७
४८.	पुष्पाञ्जली पुस्तक पसल- गोरखा	- ०६४-४२१११७
४९.	भरना पुस्तक पसल- बेसीशहर	- ०६६-५२०५१०
५०.	जयदुर्गा स्टेशनरी- कुस्मा, पर्वत	- ०६७-४२०२९३
५१.	सगुन स्टेशनरी स्टोर्स- म्याग्दी-	- ०६९-५२००३५
५२.	कञ्चन पुस्तक पसल- पोखरा, कास्की	- ०६९-५२४४६६
५३.	मनकामना बुक एण्ड स्टेशनर्स- पोखरा, कास्की	- ०६९-५३०४४१
५४.	बुक मार्ट- पोखरा, कास्की	- ०६९-५२७१८८
५५.	वेष्टर्न पाठशाला- पोखरा, कास्की	- ०६९-५३३०७८
५६.	बगर एडभान्स बुक्स- पोखरा, कास्की	- ०६९-५२१७७१
५७.	कोरोना बुक एण्ड स्टेशनर्स- पोखरा, कास्की	- ०६९-५३८२४२
५८.	सलिना बुक एण्ड स्टेशनर्स- पोखरा, कास्की	- ९८४६७६७६७३
५९.	न्यूप्रभात बुक एण्ड स्टेशनर्स- बगर, पोखरा, कास्की	- ०६९-५५९९४
६०.	सगरमाथा स्टेशनरी - बागलुङ	- ०६८-५२०२९२
६१.	जनविश्वास पुस्तक पसल- बागलुङ	- ०६८-५२११५७
६२.	श्रेष्ठ न्यूज एजेन्सी पुस्तक भण्डार- तानसेन, पाल्पा	- ०७५- ५२००६७
६३.	जनसेवा पुस्तक तथा स्टेशनरी पसल- क्याम्पसरोड, तानसेन, पाल्पा	- ०७५- ५२२१४०
६४.	सरल स्टेशनरी केन्द्र- भैरहवा, रूपन्देही	- ०७१-५२१७३४
६५.	हाम्रो पुस्तक पसल- भैरहवा, रूपन्देही	- ०७१-५२६५२९
६६.	आशिष पुस्तक भण्डार- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४२८६७
६७.	सिटी बुक एण्ड न्युज सेन्टर- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४५२३६
६८.	प्रभात बुक एण्ड स्टेशनर्स- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४४२२४
६९.	बुद्ध एजुकेशनल इन्टरप्राइजेज- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४५५९७
७०.	नेपाल बुक एण्ड स्टेशनरी- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४५६६०
७१.	विशाल पुस्तक सदन- बुटवल, रूपन्देही	- ०७१-५४६५५९
७२.	नवज्योति पुस्तक तथा स्टेशनरी- सन्धिखर्क, अर्घाखाँची	- ०७७-४२०४५७
७३.	सुनिल स्टेशनरी- तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२०१९१
७४.	गौरी पुस्तक भण्डार- तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२१४१०
७५.	सिस्ने पुस्तक भण्डार- तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२३००६
७६.	न्यू दुर्गा स्टेशनरी - तुलसीपुर, दाङ	- ०८२-५२२९९३
७७.	जनता बुक स्टल- घोराही, दाङ	- ०८२-५६०२६९
७८.	माउन्ट एभरेष्ट बुक- नेपालगञ्ज, बाँके	- ०८१-५२२८४६
७९.	उज्ज्वल स्टेशनरी स्टोर्स- नेपालगञ्ज, बाँके	- ०८१-५२१९६४
८०.	मञ्जुश्री इन्टरप्राइजेज- कोहलपुर बाँके	- ०८१-५४०३२५
८१.	अल्फा स्टेशनरी स्टोर्स- सुर्खेत	- ०८३-५२११३७
८२.	न्यू प्रभात पुस्तक पसल- सुर्खेत	- ०८३-५२००७५
८३.	पर्वत पुस्तक पसल- सुर्खेत	- ०८३-५२११६४

वैजयन्ती ९४ चारु अङ्क

८४.	हाम्रो पुस्तक पसल- सुर्खेत	- ०८३-५२०४९०
८५.	चौधरी बुक डिपो- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२१२५०
८६.	पवन पुस्तक पसल- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२४६००
८७.	इमेज बुक एण्ड स्टेशनर्स- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२६५३९
८८.	नेगी ट्रेड सप्लायर्स - धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२५३५०
८९.	सुलभ बुक एण्ड स्टेशनर्स- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२३५६२
९०.	सक्षम बुक एण्ड स्टेशनर्स- धनगढी, कैलाली	- ०९१-५२०७३५
९१.	जोशी पुस्तक भण्डार- बागबजार डडेलधुरा	- ०९६-४२०१२६
९२.	बाँस्कोटा पुस्तक पसल- अत्तरिया, कैलाली	- ०९१-५५०५८३
९३.	दीपज्योति पुस्तक पसल- अत्तरिया, कैलाली	- ०९१-५५०७२०
९४.	सरस्वती पुस्तक पसल- महेन्द्रनगर कञ्चनपुर	- ०९९-५२३८१२
९५.	विपिन पुस्तक पसल- महेन्द्रनगर कञ्चनपुर	- ०९९-५२०१४८

(उपत्यका)

९६.	मित्र पुस्तक एण्ड स्टेशनरी- भक्तपुर	- ०१-६६१२२१५
९७.	विद्यार्थी सामग्री केन्द्र- भक्तपुर	- ०१-६६१४३५६
९८.	पाटन बुक सप- पाटनढोका, ललितपुर	- ०१-५५५५२५६
९९.	अधिकारी पुस्तक पसल- पाटनढोका, ललितपुर	- ०१-५५२७८२५
१००.	पवित्र बुक्स एण्ड स्टेशनरी- लगनखेल, ललितपुर	- ०१-५५३०२४७
१०१.	युना बुक्स एण्ड स्टेशनरी- मानभवन, ललितपुर	- ९८५११३९०५९
१०२.	एकता बुक डिस्ट्रिब्युटर्स- थापाथली, काठमाडौं	- ०१-४४६०४८२
१०३.	रत्न बुक डिस्ट्रिब्युटर्स- बागबजार, काठमाडौं	- ०१-४२४२०७७
१०४.	हिमालयन बुक सेन्टर- बागबजार, काठमाडौं	- ०१-४२४२०८५
१०५.	रत्न पुस्तक भण्डार- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-५३४८९६३
१०६.	एम. के. बुक पब्लिसर्स- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२४९८३६
१०७.	नेशनल बुक सेन्टर- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२२१२६९
१०८.	जय बुक डिपो- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२२१८६३
१०९.	अनु बुक्स सप्लायर्स- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ०१-४२६८९७९
११०.	रिडर्स प्वाइन्ट- भोटाहिटी, काठमाडौं	- ९८४१३३४०८६
१११.	मोर्डन बुक एण्ड स्टेशनरी - प्रदर्शनीमार्ग, काठमाडौं	- ०१-४२२०८४२
११२.	अक्सफोर्ड स्टोर- लैनचौर काठमाडौं	- ०१-४४२३७८०
११३.	नोबल बुक एण्ड स्टेशनरी - लैनचौर काठमाडौं	- ०१-४४१४५६८
११४.	पैरवी बुक हाउस- रामशाहपथ, काठमाडौं	- ०१-४४३०८२३
११५.	दीपक पुस्तक भण्डार- पुतलीसडक, काठमाडौं	- ०१-४४२४८९५
११६.	आर्जन पुस्तक भण्डार- नयाँवानेश्वर, काठमाडौं	- ०१-४४९५६३३
११७.	अन्जान बुक्स एण्ड स्टेशनर्स- विशालनगर काठमाडौं	- ०१-४४३७५५०
११८.	सिन्धु बुक्स एण्ड स्टेशनर्स- चाबहिल, काठमाडौं	- ०१-४४६३०६९
११९.	बौद्ध बुक एण्ड स्टेशनर्स- बौद्ध, काठमाडौं	- ०१-४९१६५५८
१२०.	विद्या बुक एण्ड स्टेशनर्स- बौद्ध, काठमाडौं	- ०१-४९१६६८४
१२१.	पक्लिक बुक डिपो- गौंगबु, काठमाडौं	- ०१-४३५४९७४
१२२.	बुद्धि बुक एण्ड स्टेशनरी- बसुन्धरा, काठमाडौं	- ९८५१०८५९६७

नेपालको संविधानका मुख्य विशेषताहरू

जाडोबाट बच्न बाक्लो तथा न्यानो कपडा लगाऔं,

-

तातो, पोषिलो तथा भोलिलो खानेकुरा खाऔं,

-

घर तथा कोठा न्यानो बनाऔं,

-

बालबालिकका तथा वृद्धवृद्धालाई तेल मालिस
गरिदिऔं,

-

बढी चिसोमा मर्निङ्गवाक नगरौं,

-

दैनिक घाम ताप्ने गरौं

-

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

पठनयोग्य हाम्रा केही पुस्तकहरू

शब्दकोश

१. शब्दार्थ नेपाली शब्दसागर (सी.डी.सहित दुई रङमा)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	२०५०/-
२. सङ्क्षिप्त नेपाली शब्दसागर (सी.डी.सहित)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	११००/-
३. सङ्क्षिप्त नेपाली शब्दसागर (स्टुडेन्ट)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	८५०/-
४. सानो नेपाली शब्दसागर	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	५००/-
५. शब्दार्थ सङ्ग्रह (नेपाली नेपाली)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	५००/-
६. नेपाली अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दसागर (सी.डी.सहित)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	११००/-
७. नेपाली अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दसागर (स्टुडेन्ट)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	८००/-
८. नेपाली अङ्ग्रेजी शब्दसागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३७५/-
९. शब्दार्थ सङ्ग्रह (नेपाली अङ्ग्रेजी)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१८०/-
१०. अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दसागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३२५/-
११. शब्दार्थ सङ्ग्रह (अङ्ग्रेजी नेपाली)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१८०/-
१२. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दसागर (सी.डी.सहित)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	११००/-
१३. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दसागर (स्टुडेन्ट) (सी.डी.सहित)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	७५०/-
१४. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दसागर (स्कूल)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	५००/-
१५. अङ्ग्रेजी अङ्ग्रेजी नेपाली शब्दसागर (इलेमेन्टरी)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३५०/-
१६. कानूनी तथा प्रशासकीय शब्दसागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल र -डा. विश्वदीप अधिकारी	४६०/-
१७. शब्दार्थ सङ्ग्रह (कानूनी तथा प्रशासकीय)	(४६०/-कोमा फोसा)	
१८. नेपाली अङ्ग्रेजी नेवारी शब्दसागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल र -शैलेन्द्रलाल सिंह	७००/-
१९. नेपाली अङ्ग्रेजी संस्कृत शब्दसागर	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल' र -विनयकुमार शर्मा नेपाल	८५०/-
२०. मानव अधिकार शब्दकोश	-माधव रेग्मी र -कैलाशकुमार सिवाकोटी	६००/-
२१. नेपाली गणित कोश	-महेश्वरप्रसाद उपाध्याय र -विनयकुमार शर्मा नेपाल	१५००/-
२२. चिकित्सा शब्दसागर	-विनयकुमार शर्मा नेपाल, प्रकाशमणि दाहाल, डा.कमल लम्साल, डा.विपिन नेपाल	५,०००/-

धर्म-दर्शन

१. शब्दार्थ गीता	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१७५/-
२. १३५ उपनिषत्-सङ्ग्रह (मूलसहित)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	११००/-
३. अध्यात्म र जीवन	-ज्योति अधिकारी	१७५/-
४. गन्तव्यन्त	-बिमेज	१२५/-
५. ॐ	-बिमेज	२२५/-
६. बूढो साथी र कामुक विश्व	-बिमेज	४००/-

७. पञ्चामृत	-ठाकुर शर्मा	१७५/-
८. कृष्ण कहनैया	-दिव्यप्रभा खनाल	३५०/-
९. भागवत एक विवेचना	-गोविन्द धिमिरे 'वेदमणि'	२००/-
१०. सूक्तिसुधा	-अनु. ठाकुर शर्मा	७५/-
११. ज्ञान-विज्ञान	-गोविन्दप्रसाद दाहाल	३५०/-
१२. व्यवहार (व्यावहारिक दर्शन)	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	४००/-
१३. योग्यता	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	३७५/-
१४. राजनीतिक तथा सामाजिक परिवर्तन,	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	३००/-
१५. विकास र प्रणाली	-एविन्द्रप्रसाद न्यौपाने	२५०/-
१६. जीवन अनुभूति	-सीतारामप्रसाद दंगाल	२००/-
१७. नीति शतक (भृत्हरि)	-अनु. नारायण ज्ञवाली	३००/-
१८. देवघाटधामको महिमा	-लक्ष्मी मास्के	१२५/-
१९. अमृत बाणी (उद्धरणसङ्ग्रह)	-गोकुल खड्का	३२५/-

इतिहास/संस्कृति

१. वैदिक संस्कृतिमा नारी	-लक्ष्मी मास्के	३५०/-
२. मेरा श्रद्धेय पुर्खाहरू	-लक्ष्मी मास्के	२००/-
३. शहीद सरोजप्र. कोइराला र प्रजातान्त्रिक आन्दोलन	-डा. जगतप्रसाद पराजुली	३७५/-
४. प्रजातान्त्रिक आन्दोलनमा काशीप्र. श्रीवास्तव	-डा. जगतप्रसाद पराजुली	५३५/-
५. इतिहास दर्शन	-डा. जगतप्रसाद पराजुली	३५०/-

नाटक

१. प्रबोध चन्द्रोदय (श्रीकृष्ण मिश्रको नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	६५/-
२. भासका समग्र नाट्यकृति (भासका १४ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	८००/-
३. राजशेखरका समग्र नाट्यकृति (राजशेखरका ३ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	२५०/-
४. श्रीहर्षका समग्र नाट्यकृति (श्रीहर्षका ३ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	३५०/-
५. कालीदासका नाट्यद्वय (कालीदासका २ नाटक) (अनु.)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	३००/-
६. वीरङ्गाना भृकुटी र शहीद धुम्बोफेवा (नाटक)	-एसपी आसा	२००/-

समालोचना

१. देवकोटा आयाम र प्रवृत्ति	-कपिल अज्ञात	१२५/-
२. त्यम्पो आँखाको आलोचना	-डा. रामप्रसाद ज्ञवाली	१७५/-
३. उपन्यास समालोचना	-डा. रामप्रसाद ज्ञवाली	२७५/-
४. साहित्य-निरूपण	-डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'	१६०/-
५. समीक्षा समाहरण	-डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'	१७५/-
६. नेपाली महिला साहित्यकार	-लीला लुइटेल्	७००/-
७. नेपाली महिला लेखन : प्रवृत्ति र योगदान	-रजनी ढकाल/गीता त्रिपाठी	२७५/-
८. विवेचन	-ठाकुर शर्मा	३००/-
९. अभिव्यञ्जन	-ठाकुर शर्मा	२५०/-
१०. परिदर्शन	-ठाकुर शर्मा	२००/-
११. पर्यालोचना	-ठाकुर शर्मा	५५१/-
१२. अनेक विधा अनेक दृष्टि	-अम्बिका अर्याल	३००/-
१३. सैद्धान्तिक आधार : प्रायोगिक विश्लेषण	-जीवन जीवन्त	२८०/-
१४. काव्य, निबन्ध केन्द्रका देवकोटा	-प्रा. राजेन्द्र सुवेदी	२५०/-
१५. समसामयिक समालोचना	-प्रा. राजेन्द्र सुवेदी	७५०/-
१६. आधुनिक नेपाली कथामा अभिघात	-डा. शान्ति गिरी	८५०/-
१७. विचरण जियालोको	-१४ वरिष्ठ समालोचक	४५०/-
१८. कृतिपरिक्रमा	-उत्तमकृष्ण मजगैर्या	२००/-
१९. वहर र गजल	-डा. घनश्याम न्यौपाने 'परिश्रमी'	२५०/-

वैजयन्ती १४ चारु अङ्क

२०. मैले पढेका किताब	-कुञ्जल लुइटेल्	२५०/-
२१. केही कथा केही कविता	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	२००/-
२२. शब्दार्थ सोपान- कविता समालोचना -सं. ठाकुर शर्मा/विनयकुमार शर्मा नेपाल		४००/-
२३. शब्दार्थ सोपान- निबन्ध समालोचना -सं. ठाकुर शर्मा/विनयकुमार शर्मा नेपाल		४५०/-

उपन्यास

१. चित्रलेखा (भगवतीचरण वर्मा-अनुवाद)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	९०/-
२. मुक्तिसङ्ग्राम (हार्वडफास्ट-अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा नेपाल	१५५/-
३. निरपराधको हत्या (हार्वडफास्ट-अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा नेपाल	१००/-
४. बदलिँदो क्षितिज	-गीता केशरी	९०/-
५. नेपालको पहिलो कोतपर्व	-एस पी आसा	९५/-
६. बुद्ध	-एस पी आसा	२१५/-
७. मुक्तियुद्धको बीऊ	-नरेन्द्र पराशर	८५/-
८. तीतोसत्य	-धर्मराज पौड्याल	८५/-
९. फुङ्ग उडेको यौवन	-डा. ऋषिकेशवराज रेग्मी	७०/-
१०. विस्मात	-गोपाल सञ्जेल	२००/-
११. रहस्य	-सीता भट्टराई	१२५/-
१२. चुनौती	-प्रकाशमणि दाहाल	२२५/-
१३. यन्त्र मानव	-इन्दु पन्त	११०/-
१४. कल्पना संसार	-मुक्तिनाथ शर्मा	१५०/-
१५. विसङ्गत जीवन	-रुकु काक्री	१४०/-
१६. अनगिनका	-डा. विश्वदीप अधिकारी	२२५/-
१७. सुरुचि	-शान्ति शर्मा	१५०/-
१८. देउमाईको किनारमा	-प्रदीप नेपाल	१२५/-
१९. एक हजार वर्ष	-प्रदीप नेपाल	१६०/-
२०. छ लघुउपन्यास -गीताकेशरी, गोपाल सञ्जेल, पुण्यरश्मि खतिवडा, प्रदीप नेपाल, राजेश्वर देवकोटा, विनयकुमार शर्मा नेपाल		१४०/-
२१. अमेरिकामा आमा	-भारती गौतम	७००/-
२२. हजार सपना	-कुमार काफ्ले	१५०/-
२३. मान्छे भएर मरेको मान्छे	-विपुल सिजापति	२५०/-
२४. द स्पिड लभ	-विनोदकुमार श्रेष्ठ	२५०/-
२५. आभास	-विनोदकुमार श्रेष्ठ	३००/-
२६. रमिलानानी	-भुवनहरि सिग्देल	१४०/-
२७. सुरासुन्दरी	-भुवनहरि सिग्देल	१६०/-
२८. रामदाइ	-भुवनहरि सिग्देल	३००/-
२९. आमोई	-भुवनहरि सिग्देल	२५०/-
३०. नयाँ बाटो	-नारायणकैलाश सिग्देल	२५०/-
३१. सङ्घर्ष	-नारायणकैलाश सिग्देल	३५०/-
३२. अनुराग	-नारायणकैलाश सिग्देल	३५०/-
३३. छाया	-भरत सुवेदी	४००/-
३४. राप	-चन्द्रमणि पौडेल	३२५/-
३५. चूडाला	-गोविन्द घिमिरे 'वेदमणि'	४००/-
३६. पुनर्मुषिको भव	-गोविन्द घिमिरे 'वेदमणि'	४००/-
३७. उल्लास	-इन्दु पन्त	३५०/-
३८. प्रकारान्तर	-टीकाप्रसाद खतिवडा	२५०/-
३९. Old Man In The Mirror	-Anthal Nepal	२२५/-
४०. मधुर मिलन	-रविकिरण निर्जौव	५००/-
४१. मेयर	-सागर मणि थापा	५००/-
४२. चार लघुउपन्यास -आत्माराम खरेल, इन्दु पन्त, सागरमणि थापा, हरि भट्टराई		२५०/-

कथा-लघुकथासङ्ग्रह

१. एउटी अर्की लाउरा	-कन्हैया नासननी	१२५/-
२. पाँच कथा	-राजेश्वर देवकोटा	८०/-
३. अनन्त यात्रा	-सुरेन उप्रेती	१००/-
४. मृत्युदूत	-जयन्ती शर्मा	१००/-
५. जिउँदो आत्मा	-धर्मराज पौड्याल	१५०/-
६. लेमिडहरू	-लोकेन्द्रबहादुर चन्द	२००/-
७. धर्मान्ध	-पुण्यरश्मि खतिवडा	१५०/-
८. कमरेड भाउजू	-कृष्ण बजगाई	१७५/-
९. आधुनिक माधवी	-रामकुमार पण्डित क्षत्री	३००/-
१०. रातो डायरी	-सीताराम नेपाल	२२५/-
११. आकाश मैथुन	-डा. विश्वदीप अधिकारी	२००/-
१२. परिमित	-हरि थापा	२००/-
१३. परदेशको व्यथा	-हरि थापा	२२५/-
१४. बत्तीमुनि अँध्यारो	-शान्ता श्रेष्ठ	३००/-
१५. देवानको औँठी	-जनक वाग्ले	३२५/-
१६. निदाउन नसकेका रातहरू	-गोपाल अशक	२६०/-
१७. छिटिश ओइदर	-रामहरि पौड्याल	२५०/-
१८. भविष्यबाणी	-राममणि पोखरेल	३५६/-
१९. अछेता	-टङ्कबहादुर आले	३५०/-
२०. घाम	-शुष्मा मानन्धर	२२५/-
२१. शहीदहरूको विरोध पत्र	-विश्वनाथ खनाल	३००/-
२२. आनन्द आश्रम	-त्रिलोचन ढकाल	३००/-
२३. आघात	-त्रिलोचन ढकाल	२७५/-
२४. हराएको छोरो	-त्रिलोचन ढकाल	२७५/-
२५. ज्ञान	-त्रिलोचन ढकाल	२००/-
२६. निमिका	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२२५/-
२७. सुसाइड नोट	-हरि भट्टराई	३५०/-
२८. दर्श	-भाभा शर्मा	२२५/-
२९. तेल भीसा	-हिरण्यकुमारी पाठक	२५०/-
३०. अविश्रान्त	-डा. कुसुमाकर शर्मा गौतम	२००/-
३१. कथावाटिका (६७ नारीका ६७ कथा)	-सं. विनयकुमार शर्मा नेपाल	५५०/-

निबन्ध-प्रबन्ध-नियात्रा-संस्मरण-वृत्तान्त

१. ब्रह्मचर्य यौनसंयमको वैज्ञानिक उपाय	-तीर्थराज पौडेल	१५०/-
२. जीवनको आँखीझ्याल	-नारायणप्रसाद ढुङ्गाना	८५/-
३. मधेसी आन्दोलनका २१ दिन	-मधुसूदन पाण्डे	१००/-
४. वोर्नियोको नरमुण्ड शिकारी	-मधुसूदन पाण्डे	८०/-
५. पत्थर पगाल्दै	-गोपाल सञ्जेल	१५०/-
६. धूमशिखाको लयमा सल्लाको सुसेली	-रमेश विकल	२५०/-
७. Infinity	-भवेश खनाल	१७५/-
८. सम्राटको सीमाभित्र र बाहिर भानुभक्त	-प्रा. राजेन्द्र सुवेदी	१६०/-
९. मेरो माटोसँग	-हरि थापा	२२५/-
१०. समय समयका कुरा	-जगदीश लामिछाने	२५०/-
११. लयको खोजीमा	-रजनी ढकाल	२००/-
१२. सत्यसंलाप	-मोहन चापागाई	२५०/-
१३. झ्याम्ली बाखाको पाठो	-डा. शिव गौतम	४००/-
१४. साँढे (हाँस्यव्यङ्ग्य)	-सर्वज्ञ वाग्ले	२५०/-

वैजयन्ती १४ चारु अङ्क

१५. छेउ न टुप्पो	-प्रकाशप्रसाद उपाध्याय	१५०/-
१६. सुदर्शन	-कमल रिजाल	४००/-
१७. अमरत्वको सम्भना	-प्रा. शिवगोपाल रिसाल	५००/-
१८. नोटबन्दी	-सरस्वती गिरी	५००/-
१९. श्रीजङ्ग शाहको जीवन यात्रा	-सरस्वती गिरी	२५०/-
२०. प्रेरणा स्रोत भद्रकुमारी घले	-सरस्वती गिरी	३००/-
२१. आत्मकथन	-सरस्वती गिरी	५५०/-
२२. मेरो जीवनयात्रा	-शालिग्राम पोडेल	३००/-
२३. परिचय : वसन्तकुमार शर्मा नेपाल	-बुनू लामिछाने	२०/-
२४. स्मृति र अनुभूति	-उत्तमकृष्ण मजगैयाँ	२००/-
२५. देश र विदेश	-विनोद नेपाल	३७५/-
२६. अभिप्रेरणा (Motivation)	-अशोक भर	३००/-
२७. बड्लड बड्लड	-पुण्य काकी	२५०/-
२८. मज्जैमज्जा क्या मज्जा	-मेनुका बिमेज	४५०/-
२९. शनैःशनैः यात्रामा	-वियोगी बूढाथोकी	४००/-
३०. उत्प्रेरणा (विश्व वैज्ञानिकहरूको जीवनी)	-राजेशमान के.सी	२५०/-
३१. मेरो आत्मकथा	-उत्तमप्रसाद घिमिरे	२०/-
३२. डेब्रेकुना	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२००/-
३३. टेबलगफ	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२२५/-
३४. स्वयात्रा सूर्योदयदेखि सूर्यास्तसम्म	-लक्ष्मी मास्के	१००/-
३५. पातालका मान्छेहरू	-बिनोद खड्का	५००/-
३६. घाउ	-बिनोद खड्का	६५०/-
३७. गोल चक्कर	-गोपाल पण्डित	१०००/-
३८. समसाकथिक निबन्ध	-प्राडा. प्रेम खत्री	५००/-
३९. माथापच्छी	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१५०/-
४०. पुनरावृत्ति	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	१७५/-
४१. परावर्तन	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२००/-
४२. खोल	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२२५/-

कविता-काव्य-महाकाव्य

१. तीतामीठा कुरा- वसन्तकुमार शर्मा नेपाल, अच्युतरमण अधिकारी, भुवनहरि सिग्देल, चन्द्रप्रसाद न्यौपाने, प्रकाशमणि दहाल, देवी नेपाल, ठाकुर शर्मा, रामप्रसाद पन्त, उमा मिश्र, लक्ष्मीकुमार कोइराला, गोपीकृष्ण शर्मा		१११/-
२. नीतिका कुरा- वसन्तकुमार शर्मा नेपाल, शिवगोपाल रिसाल, विष्णु प्रभात, खगेन्द्र खोल्साघरे, एसपी आसा, अशोककुमार लामिछाने, माधव घिमिरे, बालकृष्ण भट्टराई, गुणराज काफ्ले, गोविन्दप्रसाद घिमिरे, मुकुन्दप्रसाद शर्मा		१३३/-
३. नीतिविचार- वसन्तकुमार शर्मा नेपाल, गोपीकृष्ण शर्मा, ठाकुर शर्मा, लक्ष्मीकुमार कोइराला, खगेन्द्र खोल्साघरे, बुनू लामिछाने, डा.ओमवीर सिंह बस्नेत, नरेन्द्र पराशर सन्दीपसागर नेपाल, डा.टीकाराम (विश्वेश्वरी) अधिकारी, विनयकुमार शर्मा नेपाल		१३३/-
४. धराकाश (गीत गजल कविता)	-दुर्गा वनवासी	७५/-
५. मनका धूनहरू (गीतसङ्ग्रह)	-डा. विष्णु के.सी	२५०/-
६. यातना (गद्यमहाकाव्य)	-इन्दु पन्त	१५०/-
७. वसन्तानन्द (चम्पूकाव्य)	-ठाकुर शर्मा	१००/-
८. शब्दनाद (कवितासङ्ग्रह)	-ठाकुर शर्मा	१५१/-
९. अभिनवन (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	१५०/-
१०. नीतिपद्य (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	२५०/-
११. आत्मचिन्तन (काव्य)	-ठाकुर शर्मा	२५०/-
१२. नीति की कविताएँ (सुक्ति हिन्दी)	-ठाकुर शर्मा	१२५/-

१३. चिन्तनसंगको यात्रा (कवितासङ्ग्रह)	-सीता भट्टराई	१२५/-
१४. अश्रुधारा (कवितासङ्ग्रह)	-चूडामणि ओली	१००/-
१५. आमा (कवितासङ्ग्रह)	-चूडामणि ओली	१५०/-
१६. प्रज्ञाचक्षु (महाकाव्य)	-नरेन्द्र पराशर	१५०/-
१७. प्रजातन्त्रै प्रजातन्त्र (व्यङ्ग्य कवितासङ्ग्रह)	-जुद्धबहादुर के.सी.	१००/-
१८. वसन्त (काव्य)	-राजेश्वर देवकोटा	७५/-
१९. स्वन (कवितासङ्ग्रह)	-राजेश्वर देवकोटा	१००/-
२०. एक अञ्जुली मन (गजलसङ्ग्रह)	-कमला रिसाल'ज्योति'	१२५/-
२१. तात्त्विक सज्जन सर्वहारा रणनीति (कवितासङ्ग्रह)	-अनिल गौचन	१७५/-
२२. मन्थन (कवितासङ्ग्रह)	-अनिल गौचन	२००/-
२३. ओ चन्द्रमा (कवितासङ्ग्रह)	-मणिराज सिंह	२०१/-
२४. मीयो (गजलसङ्ग्रह)	-हरि थापा	२२५/-
२५. सिर्जनानन्द (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१२५/-
२६. अनुस्मृति (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१००/-
२७. म तत्त्व (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१००/-
२८. मेरी सँगिनी (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१५०/-
२९. आग्रह (काव्य)	-बुनू लामिछाने	१२५/-
३०. बुलेट नम्बर पाँच (कवितासङ्ग्रह)	-प्रकाश चापागाइ	१५०/-
३१. अजल गजल (गजलसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३२. मुक्तक मञ्जरी (मुक्तकसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३३. गजल मण्डी (गजलसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३४. मुक्तक सरिता (मुक्तकसङ्ग्रह)	-नारायण नेपाल	१००/-
३५. भुइँचालोको सवाई (सवाई)	-नारायण नेपाल	१००/-
३६. सुन्दरीको सवाई (सवाई)	-नारायण नेपाल	६५/-
३७. बाटो खोज्दै बाटोमा (कवितासङ्ग्रह)	-हरिमाया भेटवाल	१७५/-
३८. सरकारपारिको गाउँ (कवितासङ्ग्रह)	-कृष्ण कट्टेल	१५०/-
३९. प्रेमोत्कर्ष (महाकाव्य)	-लक्ष्मीकुमार कोइराला	२५०/-
४०. स्मृतिपुष्प (कवितासङ्ग्रह)	-लक्ष्मीकुमार कोइराला	१५०/-
४१. Epihaany	-ऋषिकेश लामिछाने	१५०/-
४२. अमृताञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२००/-
४३. मुक्तकाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२५०/-
४४. तिलाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-तिलस्मी प्रभास	२६०/-
४५. मन्दिर र माओ (कवितासङ्ग्रह)	-रामकुमार पण्डित	२००/-
४६. सूक्ति सङ्ग्रह (सूक्तसङ्ग्रह)	-रामप्रसाद ज्ञवाली	१२५/-
४७. दोभानमा उभिएर (कवितासङ्ग्रह)	-त्रिभुवनचन्द्र वाग्ले	२८०/-
४८. अन्तर्मनका सुसेली (कवितासङ्ग्रह)	-राजेन्द्र पौडेल	१५०/-
४९. कोशीका उडान (कवितासङ्ग्रह)	-डा. विदुर चालिसे	३५०/-
५०. जिलेटिनमा फूल (गजलसङ्ग्रह)	-दुर्गाप्रसाद ग्वालटारे	२२५/-
५१. बाटो हेरिहने बाटारू (कवितासङ्ग्रह)	-डा. शिव गौतम	२५०/-
५२. वसुन्धरा (महाकाव्य)	-खगेन्द्र खोल्साघरे	३२५/-
५३. गीतगन्ध (हिन्दी गतिसङ्ग्रह)	-गोपाल अशक	१५०/-
५४. त्रिवेणी (कविता गीत मुक्तकसङ्ग्रह)	-जनक वाग्ले	३००/-
५५. आमाको चिनो (काव्य)	-जनक वाग्ले	४००/-
५६. नुगल्यू ह्वगु स्वाँ (नेबारी गीत)	-जनक वाग्ले	१२५/-
५७. भैया के वंशी (हिन्दी गीत)	-जनक वाग्ले	१२५/-
५८. अर्चना (शोककाव्य)	-भगवती अर्याल	१५०/-
५९. दुसाएको गगन (हाइकुसङ्ग्रह)	-आविष्कार भारती	३००/-
६०. पर्वतकका तियालीहरू (तियालीसङ्ग्रह)	-महादेव अधिकारी	१५०/-

वैजयन्ती ९४ चारु अङ्क

६१. तपसी आमा (काव्य)	-महादेव अधिकारी	२२५/-
६२. अनुगुञ्जन (कवितासङ्ग्रह)	-उत्तमकृष्ण मजगैया	२५०/-
६३. चाहनाका चोइटाहरू (मुक्तकसङ्ग्रह)	-सानु कोविद	१५०/-
६४. छन्दका सय थुंगा (कवितासङ्ग्रह)	-त्रिलोचन आचार्य	३५०/-
६५. प्रतिविम्ब (कविता मुक्तकसङ्ग्रह)	-२२ लेखकका सङ्कलन	२००/-
६६. ओभ्फेल (कवितासङ्ग्रह)	-यदुनाथ वसन्तपुरे	६०/-
६७. जिन्दगीको यात्रा (कवितासङ्ग्रह)	-राजेशमान के.सी.	२५०/-
६८. तासकन्दमा महाकवि देवकोटा	-पुरुषोत्तम सिग्देल	१५०/-
६९. शिशुपाल बध (अनुवाद महाकाव्य-माघ)	-पुरुषोत्तम सिग्देल	४००/-
७०. सम्पदा (कवितासङ्ग्रह)	-शिवप्रसाद जैशी खतिखडा	२२५/-
७१. प्रवासीको नासो (गजलसङ्ग्रह)	-४० गजलकार	१००/-
७२. किरातार्जुनीय (भारविको महाकाव्य) (अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१५०/-
७३. गीतमालिका (गीतसङ्ग्रह)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	१५०/-
७४. रूवाइयात (उमरखय्यामको काव्य) (अनुवाद)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	७५/-
७५. धूप के कतरे (हिन्दी गजलसङ्ग्रह)	-डा. घनश्याम न्यौपाने परिश्रमी	३२०/-
७६. सँगसँगै कविता (कवितासङ्ग्रह)	-वियोगी बूढाथोकी	२२५/-
७७. गुमनाम जिन्दगी (कवितासङ्ग्रह)	-गोविन्दबहादुर कुँवर	२६०/-
७८. मभिन्न म खोजेर (कवितासङ्ग्रह)	-गोपाल सञ्जेल	१००/-
७९. निशब्दका शब्द (कवितासङ्ग्रह)	-गोपाल सञ्जेल	१७५/-
८०. अनवरत पाइला (कवितासङ्ग्रह)	-सङ्गीता आचार्य	१७५/-
८१. समय (कवितासङ्ग्रह)	-उमाकान्त पोखरेल	२५०/-
८२. जीवनफूल (हाइकुसङ्ग्रह)	-सीताराम नेपाल	२५०/-
८३. ज्याकारान्डाको शहर (कवितासङ्ग्रह)	-लक्ष्मी रेशमी	२५०/-
८४. एक थान जिन्दगी (गजलसङ्ग्रह)	-मिलनकुमार ढुङ्गाना	३६०/-
८५. अनुभूतिको इन्द्रेणी (कवितासङ्ग्रह)	-प्रीति आत्रेय	३२५/-
८६. हुन्छ पक्कै बिहानी (कवितासङ्ग्रह)	-हरिप्रसाद चोलागाई	३००/-
८७. ध्यान कविता (कवितासङ्ग्रह)	-पुष्कर लोहनी	२६०/-
८८. अजम्बरी (मुक्तकसङ्ग्रह)	-विमल गिरी	२५०/-
८९. सत्र उज्ज्वल नक्षत्र	-हेमराज जोशी	१००/-
९०. भुवनेश्वरी (काव्य)	-स्पन्दन विनोद	२५०/-
९१. अविरल (काव्य)	-स्पन्दन विनोद	२५०/-
९२. लौकिकदेखि पारलौकिकसम्म (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३५०/-
९३. मृत्युबोध (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-
९४. मार्गदीप (कवितासङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-
९५. प्रेमाञ्जली (मुक्तकसङ्ग्रह)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	२५०/-

भाषा

1. Perfect English (रेपिडेक्स)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	२८०/-
2. Learn Nepali yourself, know Nepal yourself -प्रकाशमणि दहाल		३५०/-
3. Professional English Grammar-	-वामदेव पौडेल	३५०/-

नेपाली बाल-साहित्य

१. तीनतारा (बालकथा)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	३५/-
२. उदारताको पराकाष्ठा (बालकथा)	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	४०/-
३. रमाइलो शनिवार (बालकथा)	-भाभा शर्मा	४०/-
४. तीन मूर्ख साथीहरू (बालकथा)	-आभा शर्मा	३५/-
५. सानीको बहादुरी (बालकथा)	-आभा शर्मा	४०/-
६. मेरो प्यारो खैरे (बालउपन्यास)	-विश्वराज पाण्डे	५०/-
७. सिंह र लामखुट्टे (बालकथा)	-विश्वराज पाण्डे	३५/-

८. दशैंको दक्षिणा (बालउपन्यास)	-गङ्गा पौडेल	४०/-
९. कागले किन काँ काँ भन्छ (बालकथा)	-गङ्गा पौडेल	३५/-
१०. गुलाबको फूल (बालकथा)	-गङ्गा पौडेल	६०/-
११. बालगीत (बालगीत)	-जुद्धबहादुर के.सी	६०/-
१२. भिन्नभिन्न तारा (बालगीत)	-सुरेन उप्रेती	२५/-
१३. पछुतो (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	२५/-
१४. आकाशे परी (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	३५/-
१५. आमा र छोरा (बालकथा)	-उर्मिला लामिछाने	३५/-
१६. छुकछुके निरू (बालकथा)	-उर्मिला लामिछाने	४०/-
१७. दश महामूर्ख (बालकथा)	-हिरण्यकुमारी पाठक	३५/-
१८. रामकथा (पौराणिककथा)	-हिरण्यकुमारी पाठक	४०/-
१९. सिन्केको सफलता (बालउपन्यास)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२०. साने बन्यो सन्तबहादुर (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२१. सुइरे र भुइँफूट्टे (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२२. उज्यालो बाटो शिक्षाको (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२३. सानी (बालउपन्यास)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२४. सूर्य हाम्रो साथी (बालकविता)	-शर्मीला खड्का दाहाल	५५/-
२५. दीक्षाको पुतली (बालकथा)	-शर्मीला खड्का दाहाल	७०/-
२६. पुतलीको बिहे (बालकथा)	-मधुसूदनप्रसाद घिमिरे	३५/-
२७. सिउरो (बालकथा)	-डा. विश्वदीप अधिकारी	३५/-
२८. तबलाको वेदना (बालकथा)	-डा. विश्वदीप अधिकारी	४०/-
२९. बाँदरको चिन्ता (बालकथा)	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	१५०/-
३०. स्यालको मित्रता (बालकथा)	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	१५०/-
३१. दुई टाउके सर्प (बालकथा)	-गोविन्द घिमिरे वेदमणि	४०/-
३२. दुई खुट्टे बिरालो (बालकथा)	-ललिता दोषी	४०/-
३३. मूर्ख सिंह (बालकथा)	-रेशा घिमिरे	४०/-
३४. केही महापुरुष (पौराणिककथा)	-रञ्जुश्री पराजुली	४०/-
३५. बालमहाभारत (पौराणिककथा)	-रञ्जुश्री पराजुली	१६०/-
३६. सुन्दर र सुरीको विवाह (बालकथा)	-पारसमणि दाहाल	४०/-
३७. जोखिमपूर्ण पहाडी यात्रा (अनुवाद-यात्रासंस्मरण)	-आशिष पाण्डे	६०/-
३८. धर्तीसँगको कुरा (बालकविता)	-सुप्रसन्ना भट्टराई	५०/-
३९. फूलका साथी हामी (बालकथा)	-सीता भट्टराई	७५/-
४०. किसान र भगवान् (बालकथा)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	३५/-
४१. घर (नीतिकथा)	-विनयकुमार शर्मा नेपाल	४०/-
४२. बाल सौगात (बालगीत)	-इन्द्रकुमार श्रेष्ठ	८०/-
४३. राम्रो बानी (बालगीत)	-रामविक्रम थापा	१००/-
४४. ईर्ष्यालु खरायो (बालकथा)	-एलबी चाम्लिङ	१००/-
४५. कथैकथा (बालकथा)	-गोकुल खड्का	७५/-
४६. सुसेली (बालगीत)	-गोकुल खड्का	७५/-
४७. लालाबाला (बालकविता)	-गोकुल खड्का	७५/-
४८. अनौठो तरकारी (बालकथा)	-देवकी के.सी.	७५/-
४९. रङ्गको कहानी (बालकाव्य)	-इन्दु पन्त	१००/-
५०. कमिलाको ताँती (बालकविता)	-इन्दु पन्त	१००/-
५१. नयाँ साथी (बालकथा)	-सुषमा मानन्धर	४०/-
५२. घुम्न जाउँ भ्राता (चित्रकथा)	-रश्मि रिमाल	१५०/-
५३. वातावरण (चित्रकथा)	-रश्मि रिमाल	१५०/-
५४. मामाघर पोखरा (कविता)	-डा. विष्णु के.सी	२००/-
५५. आमा (काव्य)	-डा. विष्णु के.सी	२५०/-

वैजयन्ती १४ चारु अङ्क

५६. आऊ साथी आऊ (कविता)	-आर्या घिमिरे	१५०/-
५७. हिउँचुलीमा हिउँ (कविता)	-हरि कट्टेल	२२५/-
५८. एकान्तवास (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	२००/-
५९. नेपालको शान (जीवनी)	-सुरेन उप्रेती	२२५/-
६०. देश हराएको मान्छे (बालकथा)	-सुरेन उप्रेती	२२५/-
६१. रमाइलो दशैं	-गोविन्दबहादुर कुँवर	१२५/-
६२. पिप्पी	-सुरेन्द्रबहादुर न्यौपाने	५००/-

अङ्ग्रेजी भाषाका बाल-साहित्य

1 . Regret (story)	-Suren Upreti	६०/-
2 . Angel (story)	-Suren Upreti	६०/-
3 . Bright Qmars (song)	-Suren Upreti	६०/-
4 . 15 Qmories (story)	-Jyoti Adhikari	७०/-
5 . Alan, The little Kangaroo (story)	-Jyoti Adhikari	७५/-
6 . Country's Pride (story)	-Bhabha Sharma	७०/-
7 . Grand Mother (story)	-Muktinath Sharma	७०/-
8 . Fables in English (story)	-Narayan Nepal	१२५/-
9 . Everything Has an Origin (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
10 . Growth Follows the Origin (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
11 . Greed, Envy and Ignorance (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
12 . Life After the Beginning (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
13 . An Ego When Relapsed (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
14 . Once When DeraieLd (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
15 . The Ultimate Truth (Mahavarata Series)	-Prakashmani Dahal	६०/-
16 . Lagecy The Hunt (Novel)	-Shreevatshanka Dhakal	१२५/-
17 . The Magic Spoon (story)	-Indu Pant	१५०/-
18 . Mzzako Katha (story)	-Gokul Khadka	१५०/-
19 . Fourteen Petals (poem)	-Abhigyan Lamichhane	१००/-

क्याम्पसस्तरीय

१. ११ को अर्थशास्त्र	-गोकर्ण मल्ल	१७५/-
२. १२ को अर्थशास्त्र	-हरिदास सापकोटा/ओमकार पौडेल	१६०/-
३. Elements of Economics (XII)	-तारा भुसाल/यशोधरा प्रसाई/राजन फाजु	३००/-
४. व्यावसायिक अर्थशास्त्र (B . B . S, BBA)	-गोकर्ण मल्ल २००/-	
५. Business Economics (B . B . S, B . Com)	-गोकर्ण मल्ल	४००/-
६. Business Statistics (B . B . S ., B . Com, B . B . A, BIM)	-मनोज अधिकारी/महाप्रसाद श्रेष्ठ/पोषराज खनाल, शरदचन्द्र काफ्ले	५५०/-
७. Fundamentals of Business Statistics (B . B . A ., B . C . I . S, B . C . A, B . D)	-डा. पुरुषोत्तम सिंह/महाप्रसाद श्रेष्ठ/दीपकराज पौडेल	३२५/-
८. Differential Calculas (BA . B . Sc ., B . Ed)	-डा. मोहम्मद हुमैदुर रहमान	२००/-
९. Integral Calculas (BA ., B . Sc ., B . Ed)	-डा. मोहम्मद हुमैदुर रहमान	२००/-
१०. प्रारम्भिक गणित शिक्षण (आई.एड., ११)	-डा. मोहम्मद हुमैदुर रहमान	१७५/-
११. गणित शिक्षण (बी.एड.)	-डा. मोहम्मद हुमैदुर रहमान	१७५/-
१२. महाकवि देवकोटा केही आयाम (बी.ए.)	-पूर्णप्रसाद अधिकारी	१७५/-
१३. नेपाली नाटकको अध्ययन (बी.ए.)	-पूर्णप्रसाद अधिकारी	९५/-
१४. साधारण नेपाली (बी.एड.) डा. घनश्याम न्यौपाने/धनपति कोइराला/मुक्तिनाथ ढकाल		२३५/-
१५. नेपाली लोक साहित्य प्रवृत्ति र अन्वेषण (एम.ए. नेपाली) - कपिल अज्ञात		२००/-
१६. अनिवार्य नेपाली (बी.ए.) - डा. घनश्याम न्यौपाने/धनपति कोइराला/मुक्तिनाथ ढकाल		२३५/-
१७. संस्कृत साहित्यको रूपरेखा (बी.ए./एम.ए.)	-प्रा. गोपीकृष्ण शर्मा	२७५/-
१८. भाषा-विज्ञान (बी.ए./एम.ए.) -डा. घनश्याम न्यौपाने/धनपति कोइराला/मुक्तिनाथ ढकाल		२७५/-

वैजयन्ती ९४ चारु अङ्क

१९. प्रायोगिक भाषा-विज्ञान (बीएड् 3rd)	-धनपति कोइराला	३१०/-
२०. साहित्य शास्त्र तथा नेपाली समालोचना (बीएड् घचम)	-धनपति कोइराला	३२५/-

स्कूल-बोर्डिङ्गस्तरीय

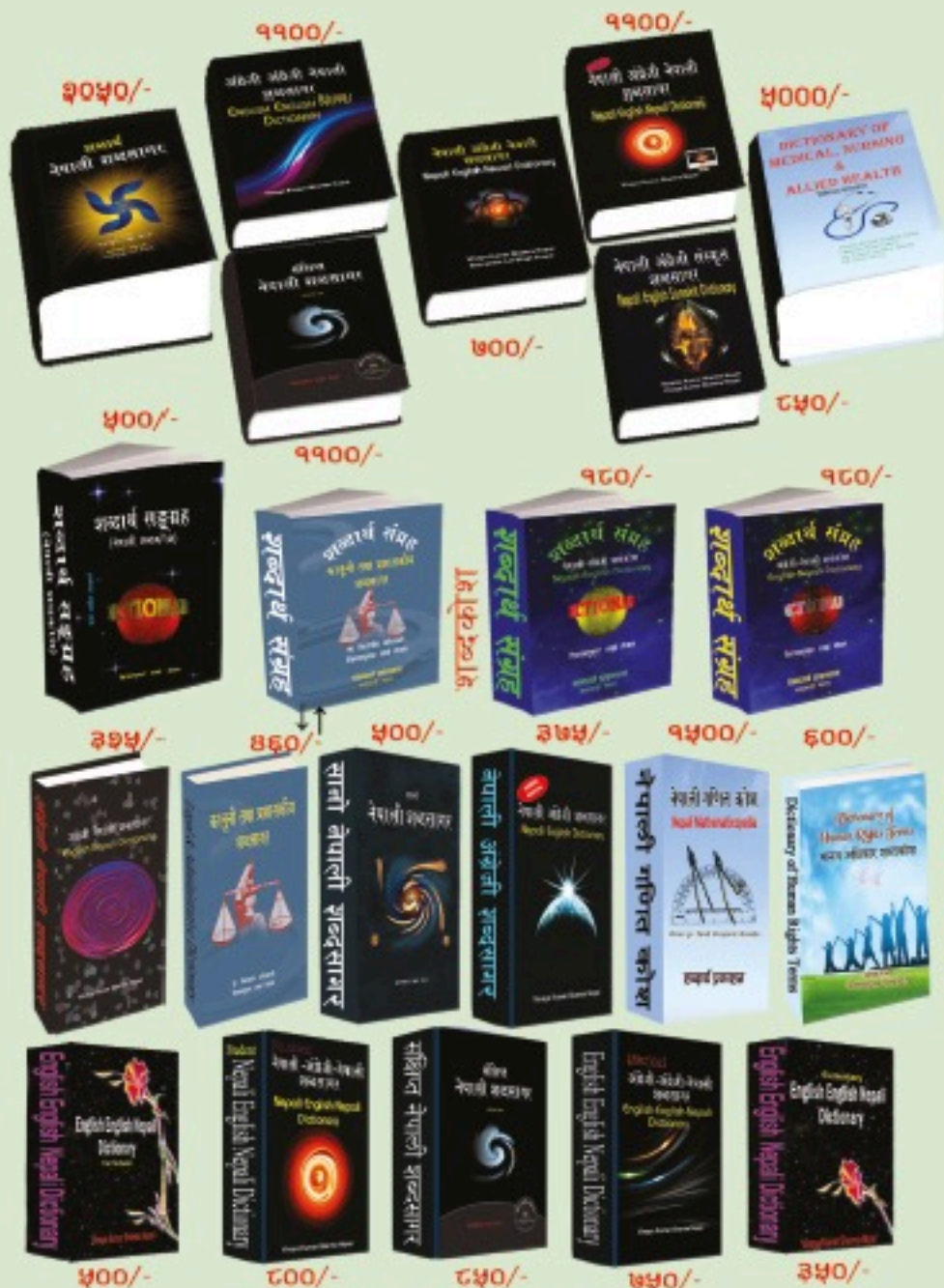
१. All in One (Laminated)	-भाभा शर्मा	१००/-
२. All in One (Hard Cover)	-भाभा शर्मा	१३०/-
३. All in One (Full Laminated, Hard Cover)	-भाभा शर्मा	२२५/-
४. My Word Book-Eng-Nep	-गोकुलप्रसाद शर्मा	६०/-
५. Best word Book-Eng-Nep	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१३५/-
६. English Practice Book -8	-बालकृष्ण ढकाल	१२५/-
७. English Practice Book -9	-बालकृष्ण ढकाल	१५०/-
८. SLC English Practice Book	-बालकृष्ण ढकाल	१६०/-
९. SLC math P Book - (Eng+Nep)	-डा. मो. हुमैदुर रहमान/मो. मोख्तार आलाम	१५०/-
१०. New English Grammar-Nep-Eng (Junior)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१३५/-
११. New English Grammar-Nep-Eng (Higher)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	२६०/-
१२. Recent English Grammar- Eng (Junior)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१२५/-
१३. Recent English Grammar- Eng (Higher)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	२२५/-
१४. सचित्र वर्णमाला	-टी. एन. गुरुङ	७५/-
१५. सम्पूर्ण वर्णमाला	-आभा शर्मा	५०/-
१६. आधुनिक नेपाली निबन्ध	-वसन्तकुमार शर्मा 'नेपाल'	६०/-
१७. सजिलो नेपाली निबन्ध	-गोकुलप्रसाद शर्मा	७५/-
१८. रसिलो नेपाली निबन्ध	-गोकुलप्रसाद शर्मा	११०/-

अन्य

१. नेपाल वंशसागर	-धर्मप्रसाद नेपाल	१५००/-
२. सीप सिकौँ (सीपमूलक पुस्तक)	-गोकुलप्रसाद शर्मा	१००/-
३. आफ्नो उपचार आफैँ (स्वास्थ्य)	-राजेन्द्र श्रेष्ठ	४००/-
४. Social Change In Rural Nepal	-Ebindra Prasad Neupane	३००/-
५. लेखक टेलिफोन डायरी (साथमा पुस्तक पसलहरू)		५०/-
६. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७१ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	४००/-
७. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७२ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६५०/-
८. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७३ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६५०/-
९. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७४ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	७००/-
१०. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७५ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	८५०/-
११. वर्ष साहित्य पुस्तक २०७६/०७७ (पुस्तक परिचय-कोष)	-साहित्य संवर्द्धन केन्द्र	६००/-
१२. बहुभाषी उखान-टुक्का सङ्ग्रह	-२३ लेखक	४२५/-
१३. शिक्षक सारथि (प्रावि तथा निमावि शिक्षक सोपान)	-प्रकाशमणि दाहाल	६७५/-
१४. हरिहर शास्त्रीका सिर्जना (हरिहर शास्त्रीका १७ पुस्तक)	-हरिहर शास्त्री	१२००/-

अब हाम्रो पालो

गीत, हाइकु, विदेशयात्रा, स्वअन्तर्वार्ता, नाटक-आख्यान-समीक्षाको सैद्धान्तिक समालोचना (पूर्वशताब्द), वैजयन्ती सयौँ अङ्को इतिहास-अध्ययन (शताब्द) आदि अङ्क ।

प्रकाशक
शब्दार्थ प्रकाशक
 काठमाडौं, नेपाल

कार्यालय: काठमाडौंको १०मो बिल्डिंग : सितामञ्जल, बस्ती, काठमाडौं, नेपाल, ३५५५५५५ : ३३ टोल फ्री नम्बर : १६६६६६६६ : १६६६६६६६ : १६६६६६६६ : १६६६६६६६ : १६६६६६६६
 web: shabdarthprakashan.com / mail: shabdarthprakashan@gmail.com

मूल्य रु. १००/-